

Pályázati pavilon

A TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY MAGAZINJA

2014. tavasz

www.tka.hu

A TARTALOMBÓL:

- Erasmus+
- Tájékozódási pontok a digitális világban
- Munka alapú tanulás és gyakornoki képzés
- A felsőoktatás nemzetköziesítése
- Víziók a tanulás jövőjéről

TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

ERASMUS PLUSZ

- 4 Az Erasmus+ program
- 5 Gondolatok az Erasmus+ nyitókonferencia szekcióból
- 7 Az intézményi logika érvényesülése a mobilitási projektek tervezésében
- 9 A szakpolitikai reformok támogatása az Erasmus+ programban

Impresszum

FŐSZERKESZTŐ:

Kardos Anita

SZERKESZTŐK:

Cseke Bettina

Frank Nóra

Győrpál Zsuzsanna

Plánéck Le

FELELŐS KIADÓ:

Tordai Péter igazgató

GRAFIKAI TERVEZÉS,

TÖRDELÉS: Baukó Bernadett

és Vilimi Kata

NYOMDAI KIVITELEZÉS:

D-PLUS Kft.

KIADJA a Tempus

Közalapítvány, 2014

Illusztrációként használtuk a projektek résztvevői által készített fotókat, valamint az Európai Bizottság audio-vizuális gyűjteményének fotóit.

Fotók: © Shutterstock

A magazin megjelenését az Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Európai Bizottság támogatta.

A kiadványban foglaltak nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság álláspontját.

Minden jog fenntartva.

Tempus Közalapítvány
1093 Budapest, Lónyay utca 31.
Postacím: 1438
Budapest 70., Pf. 508.
Infó: (06 1) 237 1320
telefon: (06 1) 237 1300
fax: (06 1) 239 1329
e-mail: info@tpf.hu
internet: www.tka.hu

ISSN 1786-1616

Felnőttképzési nyilvántartási szám: 01-0487-04
Akkreditációs lajstromszám: AL-0484

A Tempus Közalapítvány minden pályázatával kapcsolatos információt, pályázati űrlapot, egyéb dokumentumot térítésmentesen bocsát az érdeklődők rendelkezésére, azok kereskedelmi forgalomba nem hozhatók.

TARTALOM

- 40 Fókuszban Dél-Korea
- 41 Közép-ázsiai partnerségek – új irány a magyar felsőoktatásban
- 42 Tudomány, technológia műszaki tudományok, matematika. Hogyan tanítjuk az egyetemen?

44

VENDÉGOLDAL

- 44 „Nem elég beszélni róla, csinálni kell!”
A fiatalok demokratikus részvétele

46

PROJEKTTÜKÖR

- 46 Nívós projektek: a legjobb Comenius, Leonardo és Grundtvig együttműködések
- 54 Emlékezzünk a... békére!
- 56 Európa a polgárokért 2014–2020 – Új időszámítás

58

HÍREK

- 58 Felsőoktatás nemzetközi fejlesztéséért díj
- 58 Szociális alapú támogatás Erasmus+ felsőoktatási hallgatói mobilitásban részt vevők részére
- 59 Új pályázati lehetőség: EGT Alap Ösztöndíj program
- 59 Játssz velünk: gyűjts virtuális ösztöndíjas tapasztalatokat és jó pontokat a leendő karrieredhez!
- 60 „Az Erasmus pont olyan lesz, amilyennek Te akarod!”
- 60 Külföldi campus: egyetem nemzetköziesítése külföldön a globális versenyben
- 61 „Ez az óra fantasztikus volt”
- 62 Külföldi tanárasszisztens fogadása
- 62 „Az eTwinningnek köszönhetem, hogy bekapcsolódtam az európai vérkeringésbe”
- 64 Comenius és Grundtvig hatástanulmány a továbbképzések résztvevőinek visszajelzései alapján
- 64 Megduplázódott az Europass önéletrajz felhasználóinak száma
- 66 Víziók a tanulás jövőjéről. Megjelent az új *Alma a fán* interjúkötet

68

KÉPZÉSI AJÁNLÓ

- 58 Tempus Képzőközpont képzési naptár, 2014
- 68 A szakértő válasza... – Kamilla, Sherlock és az ördög ügyvédje: kockázatelemzés
- 70 Miért hasznos az EU-angol szaknyelvi képzés? – egy képzési résztvevő tapasztalatai

Kedves Olvasó!

Végre elkezdődött! 2014-én január 1-jén kezdetét vette az Európai Unió új együttműködési programja, az *Erasmus+ program* az oktatás, a képzés, az ifjúság és a sport területén. Az indulást megelőző két év az uniós döntéshozók, a tagállamok és az

Európai Parlament, illetve az előterjesztést készítő Európai Bizottság közötti egyeztetések jegyében zajlott. Az új program neve elsősorban azt a szándékot jelzi, hogy az elődprogramok sorából a legnagyobb költségvetéssel rendelkező, legismertebb, több mint negyedszázados Erasmus program egyértelmű sikere a felsőoktatás mellett terjedjen ki a többi oktatási és képzési alágazat, illetve az ifjúságügy és a sport területére is.

Az első sikert már maga mögött tudhatja az új program, hiszen annak ellenére, hogy az új, hétéves költségvetési tervezési ciklusban az EU teljes költségvetése valamelyest csökken, az Erasmus+ program költségvetése mintegy 40%-kal nő az elődprogramokhoz viszonyítva. A forrásbővülés elsősorban annak köszönhető, hogy az EU elvárása szerint a program jelentős mértékben hozzájárul az oktatási, képzési, ifjúsági és sport területéhez kapcsolódó szakpolitikai célkitűzések mellett az Európa 2020 stratégia megvalósításához is, Európa versenyképességének növeléséhez, a foglalkoztatás bővüléséhez, a fenntartható fejlődéshez.

Az új programban folytatódnak a bevált programelemek. Kiemelt szerepet kapnak továbbra is a külföldi tanulási lehetőséget (féléves részképzést, szakmai gyakorlatot, külföldi továbbképzést) támogató mobilitási projektek, illetve az intézményi együttműködést elősegítő partnerségi projektek.

Az új program azonban nagyon sok tekintetben változást is hoz. A korábbiaknál is erősebb elvárásként jelenik meg a projektek szakpolitikai kapcsolódása és a program eredményeinek hasznosulása, ennek érdekében megszűnik az egyéni pályázás, és csak intézményi pályázatok fogadhatók be, ahol jobban biztosítható a tapasztalatok beépülése az intézmények oktatási és képzési gyakorlatába. Az intézményi megvalósítás egyben nagyobb garanciát is jelent a projektek minőségére.

Az Erasmus+ program integrált jellegének köszönhetően kifejezetten ösztönzi a szektorközi együttműködések, az egyes alágazatok (közoktatás / felsőoktatás / szakképzés / felnőtt tanulás / ifjúságügy) gyakran zárt világának megnyitását.

Egységesebbé válik a pályázati rendszer, az egyes célcsoportok és alágazatok koherensebb pályázati rendszerrel találkoznak majd. Csökken a pályázati adminisztráció, a papíralapú pályázást teljes körűen felváltja az elektronikus pályázás és beszámolás. Tovább erősödnek a pályázóbarát elszámolási technikák, a tényleges költségalapú elszámolással szemben teret nyer az átalányalapú és egységár alapú elszámolás.

Ez mind pályázói, mind pályázattal rendelkezők számára szabadít fel, és lehetővé teszi, hogy a projektek tartalmi, minőségi oldala nagyobb figyelmet kapjon.

Fontos újdonság a nyitás Európán kívülre: a program magába foglalta az eddig külön keretben zajló, az egyes Európán kívüli térségekkel való együttműködési programokat – igaz, ennek megvalósítása érdekében csak 2015-től várható.

Az indulás természetesen nem volt, nem lehetett zökkenőmentes. A pályázati dokumentáció megjelenésének kisebb csúszásánál nagyobb problémát okozott az új, elektronikus pályázati rendszer kiforratlansága, azonban remélhetőleg a 2015-ös második pályázati forduló a fejlesztés az induló év gyermekbetegségeinek kiküszöbölésével befejeződik.

Mit hoz mindez Magyarország, a magyar pályázók számára? Az uniós oktatási és képzési programokban Magyarország 1997 óta vehet részt. A rendelkezésre álló pályázati keret növekedésével együtt nőtt a pályázók érdeklődése, aktivitása és projektmegvalósítási tapasztalata, így a pályázati keretek lekötése lényegében teljes körű volt, a tényleges felhasználás pedig folyamatosan 96-98% körül mozgott az elmúlt években. Ez alapján jogosan számíthatunk arra, hogy a megnövekedett lehetőséggel is élni tud majd Magyarország. A pályázati kereteink pedig számottevően megnövekedtek: az Egész életen át tartó tanulás program hét éve alatt, 2007–2013 között a magyar oktatás és képzés összesen 142 millió euró, (mai árfolyamon számolva) mintegy 43 milliárd forint forráshoz jutott. Az előttünk álló hét évben a magyar pályázati keret összességében meghaladja majd – az ifjúsági területet is beleszámítva – a 281 millió eurót, azaz közel megduplázódik. Ez – hazai kiegészítő forrás nélkül is – lehetővé teszi majd 2020-ra évi mintegy 8 000 magyar hallgató külföldi szakmai gyakorlatát vagy tanulmányi időszakát, 4 000 szakközépiskolai vagy szakiskolai tanuló szakmai gyakorlatát, illetve közel ugyanannyi pedagógus külföldi továbbképzését.

Adott tehát a lehetőség ahhoz, hogy a hazai szakpolitikai célokkal összhangban a nemzetközi együttműködések révén is elősegítsük az oktatás és képzés minőségének fejlesztését és módszertani megújulását, az egész életen át tartó tanulás szemléletének és gyakorlatának meg erősítését, közben közvetlenül is hozzájáruljunk közel százezer tanuló munkaerő-piaci esélyeinek növeléséhez is.

A Tempus Közalapítvány az Emberi Erőforrások Minisztériuma által a program oktatási és képzési részének kezelésére kijelölt nemzeti irodaként – támaszkodva az elmúlt bő másfél évtizedben megszerzett tapasztalataira – mindent meg fog tenni annak érdekében, hogy a magyar pályázók megkapják a programban való sikeres részvételhez szükséges támogatást. Különösen fontosnak tartjuk az eddigi hazai jó gyakorlat kiteljesítéséért a hátrányos helyzetűek részvételének elősegítését, az Európán kívüli országokkal való új együttműködési lehetőségek kiaknázását, az egész életen át tartó tanulás közös európai eszközrendszerének fokozott használatát, az ágazatközi együttműködések ösztönzését.

TORDAI PÉTER
igazgató

Erasmus Plusz

FÓKUSZBAN

„Az oktatásra fordított pénz nem költség, hanem befektetés.”

Az oktatás-képzés és a nem formális tanulás rendkívül fontos szerepet játszik a munkavállalók foglalkoztathatóságának elősegítésében, a munkahelyteremtésben és Európában, azon belül pedig Magyarország versenyképességének növelésében. Az Erasmus+ ehhez nyújt anyagi és szellemi támogatást.

„Az Erasmus+ elődprogramjai rendkívül sikeres, népszerű és eredményes programok voltak, amelyek tapasztalataira a továbbiakban is érdemes építeni.”

- A program a közös európai uniós oktatási, képzési és ifjúsági célkitűzések szolgálata mellett, azokkal összhangban a magyar szakpolitikai célkitűzések elérését segíti elő (a pedagógus hivatás megújítása; a felsőoktatás minőségének, hatékonyságának és vonzerejének javítása; a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő szakképzés kialakítása; a hátrányos helyzetűek képzésének támogatása, stb.).
- A program a szakpolitikai célok elérését az egyes intézmények, szervezetek szintjén megvalósuló tevékenységek révén éri el, a tanulókat, hallgatókat, önkénteseket, tanárokat, oktatókat közvetlen részvételével.

Gondolatok az Erasmus+ nyitókonferencia szekcióiból

3

TANULÓKÖZPONTÚ PEDAGÓGIA

A tanulóközpontú pedagógia a tanulóra fókuszáló tanulás-szervezés, melynek fő célja a személyre szabott oktatás megvalósítása lenne a XXI. század iskolájában. (Létezhet-e egyáltalán másfajta pedagógia, mint amelyikben a tanuló áll a középpontban?)

A tanár szerepe is más, hiszen itt sokkal inkább moderátor, konzulens szerepet kell betöltenie, szemben a hagyományos frontális oktatásban betöltött szereppel, például a diákok nem készen kapják a tananyagot, hanem saját maguknak kell kinyerniük az információkat, így sokkal nagyobb szerep jut az oktatás során az internetnek, illetve a szöveggyűjteményeknek. A szakértők kiemelték ugyanakkor azt is, hogy fontos a módszerek tekintetében az egyensúly megtalálása, hiszen esetenként az előadásoknak is nagy szerepük van. Fontos szempont a tanulók életkora, az igényeik pontos felmérése, valamint az intézmény típusa is.

Több tanulmány is bizonyítja, hogy az elméleti tudás gyakorlati tapasztalással való ötvözése nagyon hatékony, sok esetben segíti a tananyag tényleges értelmezését. Fontosak a különböző kísérletek, illetve bármilyen olyan tevékenység, melynek során a diákok tapasztalás útján tanulnak, vagy ahol bevonjuk őket a tevékenységek alakításába. A nemzetközi együttműködésekben való részvétel is is ezt támogatja, a diákok sikerélményhez jutnak, és iskolai teljesítményük is növekszik.

„A program mindenkihez szól és mindenki számára kínál részvételi lehetőségeket. Az Egész életen át tartó tanulás programban (az Erasmus+ elődprogramjában) a hátrányos helyzetű kiutazók aránya 40% volt.”

1

Az Európai Unió 2014-ben indult Erasmus+ programjának célja a kulcskompetenciák és készségek fejlesztése, különös tekintettel a foglalkoztatás és a társadalmi kohézió szempontjából fontos készségekre; a minőség, az innováció és a nemzetköziesítés szintjének növelése az oktatási-képzési intézményekben; a szakpolitikai reformok és az oktatási-képzési rendszerek modernizációjának támogatása; valamint a nyelvtanulás fejlesztése, a nyelvi sokszínűség népszerűsítése.

A program magyarországi nyitóeseményén **Androula Vassiliou** EU biztos úgy fogalmazott: „Az oktatás feladata nem csak az, hogy megfeleljen a munkáltatók igényeinek, hanem az egyik leghatékonyabb eszközünk a társadalom jövőjének formálására, beleértve azt is, hogy hogyan gondolkozunk a munka világáról, hogyan szervezzük azt. Ha nyitott, igazságos, demokratikus és dinamikus társadalmat akarunk, annak megalapozása az iskolában kezdődik.”

A megoldásra váró problémák között szerepel a korai iskolaelhagyás, a gyenge alapszintű készségek, a nyelvtudás hiánya, az új technológiák felé való nyitás, a szakképzési rendszerek megújítása, az oktatási intézmények és a cégek együttműködése.

Az Erasmus+ program 2014–2020

▶ **14,7 MILLIÁRD EURÓS** költségvetéssel

▶ mintegy **4 MILLIÓ EMBERNEK** ad lehetőséget arra, hogy egy másik országban tanuljon, dolgozzon, szakmai gyakorlaton vagy önkéntes munkában vegyen részt.

Magyarországra vetítve ez

▶ **281,1 MILLIÓ EURÓ** támogatást jelent, ami

▶ **100 000 FIATAL** tapasztalatszerzését segíti majd 2014 és 2020 között.

Az Európai Unió minden eddigénél több támogatást és forrást tud most ehhez nyújtani. Az üzenet egyértelmű: az beruházást az oktatásba és a képzésbe mindenképpen folytatni kell, még akkor is, amikor az Uniónak más területeken vissza kell fognia a közkiadásokat.

Balog Zoltán miniszter szerint az Erasmus+ program polgárközpontú, a jövőre és a fiatalokra összpontosító program,

amelyben – a más területeken jellemző viták ellenére – az uniós tagállamok egymást erősítik. A magyar közoktatás egyik központi kérdése a pedagógus hivatás és a tanárképzés megújítása.

Ezzel összhangban az Erasmus+ program egyik prioritása a pedagógus hivatás szakmai profiljának felülvizsgálatára, erősítésére vonatkozik. A tanárok továbbképzése, tapasztalatcseréje

továbbra is az egyik kulcseleme a programnak. A szakképzés minőségének romlása sajnos Magyarországon is nagyon jelentős probléma, a program ennek megoldásához is komoly forrásokat kínál a tudásáramlás és a tapasztalatcsere erősítésével. A felsőoktatásban az intézmények nemzetközi kapcsolatrendszerének erősödését és a régió esedékes szemléletváltás elősegítését várhatjuk a programtól. •

2

A legfontosabb változások az Erasmus+ programban az elődprogramokhoz képest

- Minden szektorban azonos pályázati formák.
- A pályázó intézményektől stratégiai szemléletet követel meg a részvétel: európai fejlesztési tervben mutatják be az intézmény fejlesztési igényeit, tervezett tevékenységeit, a várt hatásokat.
- Ezzel egyidejűleg megszűnnek az egyéni pályázatok, a pályázatot a küldő intézmény nyújtja be (a tanári és felnőttoktatási tanulmányutak esetében is). A változtatás célja, hogy az intézmény stratégiai tervébe, intézményi struktúrájába illeszkedve, ahhoz szorosan kötődve valósuljon meg az egyéni fejlődés.
- A bírálati szempontok között az eddigieknél is nagyobb súllyal esik latba, hogy az adott projekt mennyire kapcsolódik az uniós oktatási-képzési vagy ifjúsági szakpolitikákhoz, hogyan járul hozzá a kitűzött célok eléréséhez.
- A stratégiai partnerségek esetében a pályázásra jogosult intézmények köre jelentősen bővült, pályázatokat nem csak oktatási intézmények adhatnak be. A szektorközi együttműködés kifejezetten kívánatos.
- Bővül a részt vevő országok köre: a felsőoktatásban szomszéd és partner országokkal is lehetséges az együttműködés. •

www.erasmusplusz.hu

NEMZETKÖZIESÍTÉS ÉS A MAGYAR FELSŐOKTATÁS MODERNIZÁCIÓJA

Fejlesztendő területek a magyar felsőoktatásban:

- idegen nyelvű tananyagok és képzések;
- digitális technológiák és új oktatási módszerek használata;
- a minőség és a finanszírozás kapcsolatának vizsgálata: fókuszálás, a meglévő erőforrások hatékony kihasználása;
- stabil szabályozás;
- több oktatóra lenne szükség az oktató-hallgató arány növeléséhez (köztük idegen nyelvű oktatókra);
- adminisztráció minősége;
- megfelelő egyetemi környezet;
- nyitottság az oktatók és a hallgatók részéről;
- a hallgatói szolgáltatások minőségének javítása;
- a hallgatói visszajelzések értékelése és beépítése;
- a mobilitásról visszatérő hallgatók tudásának hasznosítása.

Az Erasmus+ lehetséges szerepe és előnyei:

- esély az előrelépésre a minőségi fejlesztésre váró területeken;
- nemzetközi kitekintésű tananyagok fejlesztése;
- tantervek nemzetköziesítése;
- technológiai és oktatási módszertani háttér megújítása;
- a kreditrendszerrel és a kreditfelfogással kapcsolatos hazai attitűdök átalakítása;
- az európai értékek meggyökereztetése, a hazahozott tudás hasznosulása;
- hosszú távon hasznosuló kapcsolati tőke;
- interkulturális élmény az itthon maradó hallgatóknak is a bejövő külföldi hallgatóknak köszönhetően.

KÉPZÉS ÉS FOGLALKOZTATÁS

A felvezető előadásban a magyar munkaerőpiac aktuális kihívásait tekinthettük át, ezek között szerepelt többek között az alacsony foglalkoztatási ráta a fiatalok és az idősek esetében; az alacsonyan képzettek foglalkoztatása; a munkamennyiség aránytalan eloszlása; az alacsony felnőttkori tanulási aktivitás; a regionális egyenlőtlenségek. A munka és az oktatás világának illeszkedésében nehézséget jelent, hogy a cégek munkakörökben, a képző intézmények pedig komplett képzésekben gondolkodnak; a tervezésben pedig összemosszódnak a rövid távú munkaerő-piaci igények és a hosszú távú demográfiai tendenciák.

A második részben rövid projektbemutatók egy-egy felvetett problémára igyekeztek választ adni a maguk eszközeivel. A Schola Europa Akadémia Szakközépiskola ifjúságsegítő eseményén végzett fiatalok az elsajátított speciális módszernek köszönhetően képesek a kortársaikat segíteni a munka világába való belépésben. A Trebag Kft. projektjében tanfolyamot és útmutatót dolgoztak ki 40 év felettiek számára a karrierváltáshoz szükséges kompetenciák fejlesztésére. Az Öveges József Szakközépiskola projektjének célja az volt, hogy felkészítse a tanárokat a netgeneráció oktatására. A Heves Megyei Iparkamara a gyakorlati oktatók külföldi tanulmányútjai révén éri el a fiatalokat, megismertette őket a munkaadók elvárásaival. A Békés Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központjának vállalkozás-keltető programja induló vállalkozások számára kínál képzést és mentorálást, miközben a jelöltek kockázat nélkül próbálhatják ki, hogy életképes-e a vállalkozásuk.

AZ ALACSONYAN KÉPZETT FELNŐTTEK SZÁMÁNAK CSÖKKENTÉSE

A fiatalok nem az iskolában tanulják meg azokat a készségeket, amelyekre szükségük van. Bár történt előrelépés ezen a téren, de még mindig nagyon hiányzik a gyakorlatias megközelítés az oktatásban. A nemzetközi példák alapján számos ponton érdemes lenne változtatni: összehangoltabb, egymást erősítő programokra és tevékenységekre van szükség, az eredmények elemzésével és a tanulságok levonásával.

Azokon a helyeken, ahol eredményesek az iskolaelhagyás visszaszorításban, jellemző az erős együttműködés az iskolán belül és a helyi közösségben; a tanulók problémái felől közelítik meg a kérdést („a mi felelősségünk, hogy a gyerek benn akarjon maradni az intézményben”), és van idő, kapacitás az egyéni odafigyelésre, hogy akinek szüksége van segítségre, az megkaphassa.

Annak érdekében, hogy ne legyenek alulképzett felnőttek, egyszerűbb lenne korábbi szinten közbelépni és megakadályozni az iskolaelhagyást, illetve a tanulási motiváció elvesztését. Nagy szükség lenne arra, hogy a tanárképzésbe beépüljenek olyan elemek, amelyek segítik a tanárokat a problémák kezelésében.

(A szekcióbeszélgetés további részleteiről lásd cikkünket a 32–33. oldalon.)

DEMOKRATIKUS RÉSZVÉTEL

A fiatalokat és fiatalokkal foglalkozó szakembereket célzó szekció témáiról lásd cikkünket a 44–45. oldalon. •

Összeállította: KARDOS ANITA

A szekciójegyzetek elkészítésében részt vett: HORVÁTH KATALIN, HLAVATY ILDIKÓ, LOVÁSZI ATTILA

„Egy mobilitási program akkor igazán hatékony, ha kölcsönösségi alapon valósul meg. A felsőoktatás terén 2013-ra a kiutazó és beutazó hallgatók aránya 53 és 47% (4387 kiutazó és 3900 beutazó).”

Az intézményi logika érvényesülése a mobilitási projektek tervezésében

„Egy friss felmérés szerint a külföldi ösztöndíjas tapasztalat átlagosan 60 ezer forinttal magasabb fizetést jelent a pályakezdők, fiatal munkavállalók esetében.”

Az Erasmus+ program filozófiájának központi eleme a támogatott projektekben elért eredmények intézményi beépülésének elősegítése. Ez az elem az elődprogramokhoz képest markáns változást hozott a mobilitási projektek tervezésébe és megvalósításába, hiszen megszűntek az Egész életen át tartó tanulás programból ismert egyéni pályázati lehetőségek. Az új programban új szerepbe kerülnek az intézmények, hiszen az egyéni mobilitásokat támogató háttérszereplőkből a mobilitási tevékenységeket meghatározó, tervező és lebonyolító szervezetekké válnak.

Az Erasmus+ program finanszírozásával az Európai Bizottság egyértelmű szándéka az, hogy az egyes országok oktatási és képzési rendszerein keresztül támogassa az európai szinten kitűzött célok megvalósulását. Ez a törekvés akkor tud csak megvalósulni, ha a támogatott tevékenységek eredményei becsatornázódnak az oktatási és képzési rendszerekbe. Ehhez első lépésben, a projektek szintjén az szükséges, hogy a projekteredmények beépüljenek az intézmények életébe, azaz a projektek hatása túlmutasson az egyéni fejlődésen, és az intézmények továbbfejlődését is szolgálja. Az intézmények részéről az eredmények hosszú távon is fenntartható, hatékony beépülésének biztosítása nagyfokú tudatosságot, stratégiai gondolkodást igényel, melynek a projektek tervezési fázisában is meg kell jelennie.

Az intézmény stratégiai gondolkodásának az alapját a helyzetelemzés adja. Ez a kiindulópont az intézmény valós szükségleteinek és igényeinek azonosításához. Az alapvető kérdés tehát, amelyre az igényekből leképezett célok fogják megadni a választ, a következő: „Miért van szüksége az intézményemnek a projektre?” Természetesen a pályázat ötlete érkezik egy

munkatárstól is, aki valamilyen külföldi mobilitásban szeretne részt venni, de csak olyan egyéni képzési célok támogathatók, amelyek szervesen illeszkednek az intézményi célokhoz. Kulcsfontosságú tehát, hogy a pályázatokban megjelenjen, illetve megerősödjön a *pedagógiai (oktatási, képzési) programon alapuló, intézményi szintű tervezés*.

Ezzel párhuzamosan figyelni kell arra is, hogy a projekt célrendszere kapcsolódjon az Erasmus+ program európai célkitűzéseihez és prioritásaihoz. Ezek a prioritások olyan általános fejlesztési célokat fogalmaznak meg, mint az oktatás és képzés minőségének javítása, a tanulók és munkatársak készségfejlesztése, az esélyteremtés, az együttműködés erősítése az oktatásban és képzésben vagy a modernizáció, így az intézményi célokat nem nehéz velük összehangolni.

A következő lépés, hogy a körültekintően meghatározott, reális célokhoz a projekt időtartamán belül egyéni és intézményi szinten is biztonsággal elérhető *eredményeket* rendeljünk. Az eredményeknek a célokkal arányban kell állniuk: érdemes ambíciózus terveket összeállítani, de nem szabad irreális várakozásokat megfogalmazni, hiszen az csökkenti a terv hitelességét. Az eredmények tervezésével párhuzamosan az azok mérésére szolgáló mutatókat, sikerkritériumokat, indikátorokat is ki kell dolgozni.

A *konkrét tevékenységek tervezése* csak ezután következik, hiszen ezeket az elvárt eredmények és az azokhoz vezető út határozzák meg. A mobilitási projektek legfontosabb tevékenysége maga a külföldi mobilitás, de a tervezés során az előkészítéshez és az utómunkához kapcsolódó feladatokat is részletesen ki kell dolgozni. A tevékenységek azonosítása után dönteni kell a mobilitásban résztvevők kiválasztásának szempontjairól, a tanulók és munkatársak felkészítéséhez és általában a szervezéshez kapcsolódó tennivalókról, de azt is be kell mutatni, hogy milyen tevékenységek révén

biztosítják majd a tapasztalatok terjesztését és az eredmények fenntarthatóságát. A projekttevékenységek azonosításának legfontosabb szempontjai, hogy azok célszerűek, indokoltak és reálisak legyenek. Minden egyes tevékenységnek egyértelműen a megjelölt elvárt eredmények elérését kell szolgálnia, ugyanakkor annyi külföldi mobilitást kell tervezni, amennyi a várt hatások eléréséhez szükséges. Fontos szempont az is, hogy a tervek reálisak legyenek, azaz a rendelkezésre álló intézményi erőforrások, a megpályázott pénzügyi támogatással kiegészülve, tegyék lehetővé a tevékenységek megvalósítását.

A stratégiai gondolkodásban nagy szerep jut az *értékelési folyamat* (ütemezés, módszerek, eszközök) *előzetes megtervezésének* is, hiszen ez alapvető fontossággal bír egyrészt az elvárt eredmények azonosításában, másrészt a projekt megvalósulásának nyomonkövetésében, az esetlegesen felmerülő problémák azonnali kezelésében. A projekt értékelésének eredményére építve lehet azután új célokat meghatározni, melyek akár a jövőbeni projektek kiindulópontjaként is szolgálhatnak.

A várt hatások eléréséhez nélkülözhetetlen a jól *kidolgozott disszeminációs terv*, amely a különböző, intézményen belüli és kívüli célcsoportokra szabottan (tanulók, munkatársak, szülők, fenntartó, szakmai fórumok stb.) összegzi a tapasztalatok terjesztésének tartalmát, módszerét és eszközeit.

A tapasztalatok terjesztésén túl törekedni kell azok minél szélesebb körű beépítésére is, hogy az előzetesen várt hatásokat biztosítani lehessen. Gondoskodni kell arról, hogy a mobilitás során fejlesztett szakmai kompetenciák, megszerzett új ismeretek valóban meghatározó elemei legyenek az intézményi gyakorlatnak, és a projekt hatásainak fenntarthatóságát biztosítani kell azzal is, hogy a releváns tapasztalatokat beépítik az intézmény működését meghatározó dokumentumokba. •

HERMÁNDY-BERENCZ JUDIT
és JENEI JÁNOS

„Egy évben
átlagosan
1800-an
vesznek részt
külföldi
szakmai
gyakorlaton”.

„Az Erasmus+
program hoz-
zájárul a hazai
oktatás-képzés
minőségének
növekedéséhez
és módszertani
megújulásához.”

„A tanárok kulcsszereplők
ebben a folyamatban, hiszen
ők tudják továbbadni, a
mindennapi gyakorlatba be-
építeni a nemzetközi együtt-
működés során szerzett
tudást és tapasztalatot.”

A szakpolitikai reformok támogatása az Erasmus+ programban

Az oktatást és képzést támogató európai uniós programok húsz éves történetének jelentőségét nehéz lenne túlbecsülni, számos kutatás mérte és elemezte ezek hatását az elmúlt években. Az egyik legfontosabb eredmény kétségkívül az, hogy a nemzetközi programokban való részvétel sok érintett számára napi realitássá vált, a különböző szinten és léptékben megvalósuló mobilitásokban, partnerségekben folyó munkához kapcsolódó kompetenciák megerősödtek, az érintettek megtanultak nemzetközi környezetben együttműködni. Erre a tudásra építve az Európai Bizottság ösztönözi kívánja, hogy az Erasmus+ program kapcsolódása a szakpolitikai prioritásokhoz a korábban megszokottnál szorosabb legyen, és a helyi szinten megvalósuló projektek eredményei összeadódva még határozottabban járuljanak hozzá a közös európai célok eléréséhez. Ez csak úgy valósulhat meg, ha a projektek tervezése és megvalósítása során a tevékenységközpontú megközelítésről egyre inkább az *eredményekre való fókuszálásra* kerül át a hangsúly, aminek hozadéka, hogy nagyobb lesz az együttműködések hatása az egyénekre, a szervezetekre és ezen keresztül az oktatási és képzési rendszerekre is.

A szakpolitikai prioritásokhoz való kapcsolódás tehát várhatóan megerősödik a mobilitási és a partnerségi projektekben is, de az Erasmus+ programban egy önálló pályázati kategóriát is létrehozta az oktatást és képzést érintő európai stratégiákkal összhangban álló szakpolitikai reformok támogatására. Ebben a 3. *pályázati kategóriában (KA3)* támogatott tevékenységeket közvetlenül az Európai Bizottság vagy annak Végrehajtó Ügynöksége koordinálja.

A KA3 ösztönzi a párbeszédet, az egymástól tanulást és a társak általi értékelést az érintettek között, és szorgalmazza a tagállamok együttműködését olyan, az oktatás és képzés terén komoly szaktudással bíró szervezetekkel mint az Európa Tanács vagy az OECD. Országspecifikus és tematikus elemzések elkészítésével is támogatja a tényeken alapuló, innovatív szakpolitikák kidolgozását és kipróbálását, de emellett elő kívánja segíteni a készségek és képesítések átláthatóságát és elismerését szolgáló európai eszközök tagállami bevezetését és működtetését is.

Kétségtelen, hogy az Erasmus+ program a szakpolitika terén új kihívásokat hoz a pályázóknak és a nemzeti irodának egyaránt. A pályázóknak saját működésüket egy tággabb, európai kontextusban is értelmezniük kell, s ezt szem előtt tartva határozhatják meg azokat az intézményi célokat, amelyek elérésére támogatást kérnek. A Tempus Közalapítvány igyekszik segíteni ennek az új megközelítésnek az érvényre jutását azzal, hogy biztosítja a három pályázati kategória közötti információáramlást, és terjeszti a szakpolitikai együttműködések keretében elért eredményeket az oktatás és képzés különböző területein és szintjein tevékenykedő intézmények között. A cél az, hogy a pályázók a saját nemzetközi együttműködéseiket a közös európai célokkal és prioritásokkal összhangban tervezzék, és mobilitási programjaik, partnerségi projektjeik eredményeit be tudják építeni intézményi stratégiájukba is, ezáltal kerülve egyre közelebb az európai trendekhez. •

JENEI JÁNOS

IKT az oktatásban

FÓKUSZBAN

DIGITÁLIS BENNSZÜLÖTTEK NYOMÁBAN

A 21. század hajnalán a *blended learning*, azaz a tantermi oktatás ötvözése a távoktatással, az infokommunikációs eszközök használata megkerülhetlenné vált az oktatásban. De ugyan ki és miért akarná mellőzni ezeket az eszközöket, melyek nemcsak színesebbé, változatosabbá teszik a tanórát, és óriási mértékben motiválják a tanulókat, hanem kitágítják a tanulási környezetet, kiviszik azt a tanteremből, és szinte bárhol, bármikor hozzáférhetővé teszik a tananyagot és a tudást, valamint biztosítják a folyamatos tanár-diák, illetve diák-diák kommunikációt?

Érthető ugyanakkor, ha egyes tanárok túl nagy kihívásnak tekintik a modern digitális eszközök használatát, és úgy gondolják, hogy a befektetett munka mennyisége nincs arányban az elérhető eredménnyel. Ennek a tévhitnek, félelemnek az eloszlatására most bemutatunk néhány online platformot, melyek folyamatos visszajelzést biztosítanak mind a tanárok, mind a diákok számára, illetve egyéni fejlesztést, differenciálást is lehetővé tesznek, s amelyeket sikeresen és könnyedén használnak külföldi kollégáink.

A Magyarországon is ismert Moodle rendszerhez hasonló, de könnyebben kezelhető szoftvert dolgoztak ki Olaszországban, az ún. *Open Classt*, amely egy rendkívül látványos és hatékony online platform. Az olasz kollégák lelkesen használják, hiszen

- egyszerűen és világosan követhetőek az órai és otthoni feladatok,
- a diák bármikor fordulhat kérdéseivel a tanárhoz,
- a tanulókat képességeik szerint különböző csoportokba lehet osztani, akik aztán eltérő nehézségű feladatokat kapnak,
- a színes, rajzos felület azonnal megragadja a tanulók fantáziáját,

- bármilyen online anyag hozzáférhető a portálon (kép, video, teszt, stb.), amely természetesen visszakereshető, akár a videóval rögzített órai munka, magyarázat is így az otthon visszanezethető, a hiányosságok pótolhatók (óriási segítség, különösen a lassabban haladó tanulók számára),
- egyszerre több diák és tanár is kommunikálhat a chat vagy a fórum alkalmazás segítségével, illetve időpontot is lehet kérni a tanártól egyedi foglalkozás céljából,
- a tanár a feltöltött anyagait bármikor fel tudja használni a későbbiekben is,
- rendkívüli módon stimulálja a tanulókat, amint azt olasz diákokkal folytatott személyes beszélgetés során is tapasztaltam,
- több iskola diákjai is tudnak kommunikálni egymással, megszűnik a helyhez kötöttség, a zárt közösség fogalma,
- a határok megnyílnak, és az oly fontos diákcsere program azoknak is elérhetővé válik virtuálisan, akiknek erre nincs anyagi lehetőségük.

A fent említett előnyök javarészt megtalálhatók egyéb online platformoknál is, mint például az *Easy Class*, *Claroline*, *Moodle*, *Itslearning*. Bármelyiket választjuk, mindenképpen érdemes energiát fektetni bele, és segítségével bekapcsolódnunk az online oktatás rendszerébe. Európa-szerte ez a trend figyelhető meg, és a diákoknak is – akiket nyugodtan nevezhetünk digitális bennszülötteknek – egyre nagyobb erre az igényük.

Olaszországi szakértői tanulmányutam során 12 nemzet képviselője mutatta be hazája helyzetét és a legújabb technológiákat, amelyeket az oktatásban használnak. Mint az oktatás sok más területén, ebben is Finnország jár az élen, ahol evidencia, hogy minden tanuló rendelkezik saját számítógéppel vagy egyéb IKT eszközzel.

A tanárok nemcsak velük, de a szülőkkel is ún. „dokumentáló kamera” segítségével érintkeznek a tanórákon kívül. Ez az eszköz rögzíti a tanórákat, azok bárki által hozzáférhetőek, ugyanakkor kommunikációs eszközként is szolgál. A tanárok részt vettek az *ope.fi* nevű programban, amely során megtanulhatták az IKT eszközök használatát. A legalacsonyabb szintű vizsgát minden tanárnak kötelező volt letennie, a második szintű vizsgát már kevesebben teljesítették, a legmagasabb szintű vizsgát pedig már csak iskolánként egy tanárnak kellett letennie. Ez a program Finnországban lezárult, de egy korszerűsített változatán dolgoznak jelenleg is. Néhány finn iskolában a tanár úgy juthat hozzá új IKT eszközökhöz, ha elkötelezettséget mutat új módszerek elsajátítására, illetve azok továbbadására a kollégái körében.

Egy osztrák jó gyakorlatot is megismertünk a tanulmányúton. Itt az átlagnál jobban felszerelt iskolákban olyan e-learning csoportokat hoztak létre, amelyek a blended learning tanítási formát alkalmazzák. Ezekben az intézményekben próbálják ki azokat az új tanítási módszereket, melyeket később a többi iskolában is bevezetnek, s ezáltal kiküszöbölik a gyakorlat során felmerülő hibákat, s csak a jól működő módszereket adják tovább.

Összességében elmondható, hogy ha a tanárképzés és az IKT eszközök beszerzésének anyagi háttere biztosított, kézzelfogható eredményeket lehet felmutatni az oktatás minőségének javításában, a diákok tanulás iránti motivációjának erősítésében, és sok más kulcsfontosságú területen. •

MAGYAR JUDIT

nyelvtanár, Budapesti Corvinus Egyetem

A DIGITÁLIS EMIGRÁNSOKNAK IS VAN REMÉNY AZ ÚJ TECHNOLOGIÁK ALKALMAZÁSÁBAN

Pató Csabáné Szabényi Éva 2013 nyarán Canterburyben vett részt a Comenius program keretében szakmai továbbképzésen, mely célul tűzte ki, hogy ötleteket ad az érdeklődőknek, hogyan használhatják az IKT eszközöket a tanórák keretein belül. (Az Erasmus+ programban KA1 mobilitás keretében van lehetőség hasonló külföldi tanulmányutakon való részvétellel.) Az alábbiakban az ő beszámolóját olvashatják.

Nagy várakozással indultam az útnak, hiszen célom az volt, hogy nyelvi ismereteim mellett informatikai tudásomat is bővítssem, és olyan tanárrá váljak, aki még tud újdonságokat mondani a diákjainak az informatika terén is. Zavart az a tévhit, hogy az én korosztályom, vagyis a „digitális emigránsok”, képtelenek vagyunk a fejlődésre.

Már a felkészülés időszaka is izgalmas volt. Bejelentkeztem online webináriumokra, hogy új ötleteket szerezzek, és tisztában legyek a legújabb fejlesztésekkel. Az előzetes felkészülés ellenére is tudtak újat mondani a tanfolyamon. Örömmre olyan kollégákkal kerültem egy csoportba, akik felkészültek voltak, és nem csak tanulni érkeztek, de szívesen át is adták a tudásukat.

A csoport vezetője a maga szerénységével, de hatalmas ösztönző erejével bevezetett minket egy olyan digitális világba, amely számunkra még nem természetes, de gyermekeink, tanítványaink számára a mindennapok része. Talán az első és legfontosabb, amit tanultam, az volt, hogy hol tároljam azokat a weboldalakat, melyeket fontosnak tartok, és később is megtaláljam őket, ha éppen a saját számítógépem nincs a közelben, hiszen az ember képtelen száz és száz oldal megjegyzésére. A *diigo.com* pont erre szolgál, vagyis, hogy megjegyezze azt, hol találtunk meg egy-egy jó ötletet. A képzés alatt végeztünk kollaboratív munkát, szerkesztettünk *wikit*, írtunk blogot, kipróbáltuk a *glogstert*, foglalkoztunk az internet világának veszélyeivel is, továbbá kipróbáltuk a *google drive* nyújtotta új lehetőségeket is. Ezek közül számomra a *google form*, egy online kérdőív-szerkesztő hozta meg a legnagyobb sikert, hiszen ezt tudtam leginkább alkalmazni a nemzetközi együttműködések során.

Iskolánk második éve vesz részt Comenius iskolai együttműködési projekteknél, melynek koordinátora vagyok. Jelenlegi projektünk során természetes volt, hogy elvállaltam a program közös weboldalának szerkesztését. Partnereinkkel együtt szerettük volna, ha a találkozóink sikeréről kérdőív formájában visszajelzést kapunk a résztvevő tanulóktól. Ebben segített a *google form*, mely lehetőséget nyújt feleletválasztós, eldöntendő vagy éppen részletező kérdésekre is, de ami még ennél is fontosabb, hogy ki is elemzi, diagram formájában megmutatja az eredményeket. Látványos, egyszerű és segíti a programok statisztikai értékelését.

A tanfolyam nagyon hasznos volt, bővültek informatikai ismereteim, és magabiztossá váltam a gyakorlatban való aktív alkalmazása területén is, amely segíti a további munkám, és ami a legfontosabb, hogy tanítványaim is elismerik informatikai hozzáértésemet. Ez a tanfolyam biztosított lehetőséget arra is, hogy bővítssem nemzetközi kapcsolataimat.

Csoportunkban hét ország tanárai vettek részt, és az idő rövidsége ellenére is megmaradtak olyan kapcsolatok, barátságok, amelyek az évek folyamán sem szűntek meg, sőt háttérrel biztosítanak további együttműködésekhez. •

PATÓ CSABÁNÉ SZABÉNYI ÉVA

WEBINÁRIUM

WEB-es szeminárium. Olyan konferencia (vagy tényleges továbbképzés), ahol mindenki a saját otthonából kapcsolódik az interneten a webináriumot meghirdető személy vagy cég által megadott linkre (webhelyre) a megadott időben.

WIKI

A Wikipédia egy többnyelvű, nyílt tartalmú, a wikipédisták közössége által fejlesztett szabad enciklopédia, amit a nonprofit Wikimedia Alapítvány üzemeltet. Bárki, bármikor szinte bármit szerkeszthet rajta.

DIIGO.COM

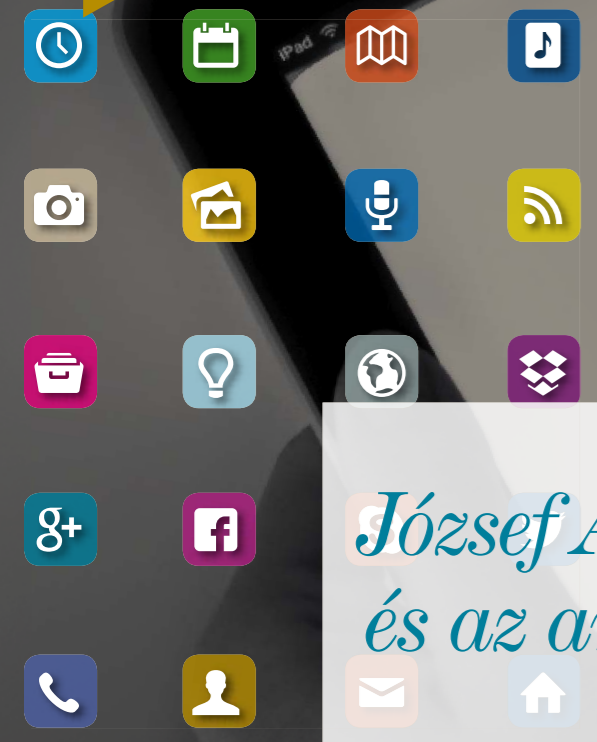
Digest of Internet Information. Groups and Other stuff. Kutató, tudásmegosztó és menedzsment-platform egyéneknek és csoportoknak. Online információk felfedezésére, megosztására, produktív felhasználására fókuszál. A Diigo a megosztott információ, tudáson (könyvjelzőkön és a hozzájuk fűzött megjegyzéseken) keresztül építi a közösséget, a közösség tudását.

GLOGSTER.COM

segítségével online készíthetünk multimédiás poszttereket. Powerpoint prezentációk helyett egy-egy előadás alkalmával használhatjuk a glogokat: beilleszthetünk szöveget, képet, videót, hivatkozást. A glog elkészülte után postázhatjuk.

GOOGLE DRIVE

Fájlok tárolását, szinkronizálását és szerkesztését lehetővé tevő szolgáltatás.

József Attila, Abigél és az angol tesztek – tableten

Ha a kályhától akarnánk kezdeni a történetet, akkor azt mondhatnánk, hogy egy konferencián az ebédnél jó helyre, azaz egymás mellé ült két ember. Nevezetesen egy ír és egy magyar tanár, akiknek ugyanaz járt a fejükben: valahogy behozni a 21. századot a tanterembe. Ebből született meg egy közös projekt ötlete, és ennek eredménye ma az, hogy az orosházi iskola diákjai lelkesen várják a „tabletes órákat”, és még a házi feladatokat is!

A magyar iskola a projektbe kísérletként egy ének-zene tagozatos humán osztályt vont be, velük próbálták ki, hogy mit lehet kezdeni tabletekkel az órakon. Hirtelen más lett a földrajz, a fizika, a történelem, a magyar és az idegennyelv óra, valósággá vált a virtuális tér az osztályban, más értelmet nyert a csapatmunka, ami már nem csak a fizikai valóságban létezett. A kísérlet három hónapját egy komoly kutatás foglalta keretbe. Egy kérdőív és teszt segítségével felmérték a diákok családi háttérét, attitűdvizsgálatot, matematikai kompetenciamérést és logikai tesztet végeztek. Ugyanezeket vizsgálták a kísérleti program végeztével is, aminek az lett az eredménye, hogy a kísérletbe bevont tantárgyak iránt, ezek közül is főleg azok iránt, ahol a tablettel együtt új módszert is alkalmaztak a tanórákon, a gyerekek érdeklődése jelentősen megnőtt, attitűdjük megváltozott. Igazi örömmel jártak az órákra, élveztek minden feladatot, még az

Orosháza Város Önkormányzata 2011-től vett részt egy Comenius régió projektben, aminek keretében ír partnerével együtt azon munkálkodtak, hogy a helyi közoktatásban minél nagyobb szerepet kapjanak az IKT eszközök. A projekt keretében az Orosházi Táncsics Mihály Tehetséggondozó Gimnázium, Szakközépiskola, Általános Iskola és Kollégium Vörösmarty Mihály Tagintézménye részére a főpályázó helyi önkormányzat többek között 13 tabletet is beszerzett, amivel 21. századivá tudták varázsolni a tanórákat.

angol tesztek is múlhatatlan lelkesedéssel töltötték ki, akár 100-at is egy órán.

Orosházán bebizonyították azt is, hogy a tablet az irodalomórán sem csizma az asztalon. Nagyon is van létjogosultsága, ráadásul több legyet is ütünk vele egy csapásra: amíg a gyerekek irodalmi témában önállóan vagy (virtuális) csoportban dolgoznak fel új anyagokat, keresnek információkat, önállóan vagy közösen írnak vázlatokat, tesztekkel oldanak meg közösen, digitális kompetenciáik is „láthatatlan módon” fejlődnek, valamint megtanulják okosan, tudatosan, célorientáltan használni az internetet. Ez utóbbi a 21. században ugyanolyan fontos, mint az újabbnál újabb technikai kütyük használatának ismerete.

Mit kezdünk József Attilával web2-n? A 4–5 fős gyerekcsapatok három hetet kaptak arra, hogy feldolgozzák a költő néhány versét (a csoportok egy-egy

témát kaptak: istenes, hazafias, forradalmi, mama és szerelmes versek). Az elemzéshez az információkat maguk keresték az interneten, majd a három hét végzetével bemutatták elemzéseiket társaiknak. Fontos tudni, hogy ezeknek a csoportoknak a gyerekeken kívül a tanár is tagja volt, aki kiadta a feladatot, folyamatosan némán felügyelte a munka előrehaladását, és csak akkor lépett közbe, ha egy-egy csoport kicsit „elkényelmesedett”, és túl lassan haladt, vagy túlfel tudományos elemzést készített, ami vélhetően nem az ő önálló munkájuk volt. A tanár, ha szükségesnek látta, kérdéseket tett föl a csapatoknak, de nem értékelt. Értékelni a gyerekek értékelték egymást, valamint saját munkájukat a csapaton belül, így a csoport közös eredménye mellett az egyéni teljesítmény is ugyanolyan hangsúlyt kapott.

„Igazi örömmel jártak az órákra, élveztek minden feladatot, még az angol tesztek is múlhatatlan lelkesedéssel töltötték ki...”

És mi történt Abigéllal? Az, ami minden más regénnyel irodalomórán, persze egy kis csavarral a tabletek miatt. Aki esetleg nem olvasta a regényt, annak dióhéjban csak annyit, hogy van benne egy jelenet, amiben az egész osztály, csupa lány, meglátogatják iskolájuk volt diákját, egy köztisztviselőt álló hölgyet, aki uzsonnával és különböző játékokkal várja őket. Olyan játékokkal, amiben az egész osztály részt vehet. Amikor a regény feldolgozásában ehhez a részhez értek, azt a házi feladatot kapták az orosházi diákok, hogy csoportokban találjanak ki egy-egy játékot, alkossák meg a szabályait, amit az ő osztályuk is eljátszhat. Ezt a feladatot egyik napról a másikra, délutáni háziként oldották meg úgy, hogy csak a virtuális térben tudtak kommunikálni, így kellett együttműködniük. Természetesen ezt is örömmel és rengeteg kreativitással, humorral tették. A kitalált játékokat el is játszották a szabadban, hogy még teljesebb legyen az élmény.

A „tabletes órák” a tanártól is egész másfajta felkészülést igényelnek, az első alkalmakkor valószínűleg sokkal tovább is tart, de megéri. A fenti kutatás eredményei is ezt támasztják alá. Mi történik, ha nincs elég eszköz egy egész osztály számára? Alapesetben két diák használt egy tabletet, de lehetőség volt arra is, hogy ki-ki a saját okostelefonját használja. Ettől még izgalmasabbak lettek az órák, hiszen ott nem szabad telefonálni, de ha a földrajztanár kéri, hogy keressünk nevezetes vulkánokat az interneten, akkor megengedett.

Bár ez a cikk a megvalósult nemzetközi projekt csak egy szeletét mutatja be, abból is csak egy, a magyar iskola által végzett kísérletet, valójában ennél sokkal több minden történt. És sokkal több is maradt, hiszen a partnerek partnerek maradtak egy következő, ezúttal már csak iskolákat összefogó együttműködésben is, több másik országgal kiegészülve. •

CSILLA SZABÓ

IKT alapú innovatív oktatási módszerek a felsőoktatásban

Nemzetközileg versenyképes oktatási módszerek a felsőoktatásban címmel indított szakmai műhelysorozatot a Tempus Közalapítvány 2014 tavaszán. A Campus Hungary program keretében megvalósuló, korszerű, IKT-támogatott oktatás- és tanulásfejlesztési módszereket bemutató rendezvények célja a felsőoktatási intézmények oktatási színvonalának növelése, versenyképességének fejlesztése, nemzetközi jelenlétének és a globális felsőoktatási piacon való aktív részvételének elősegítése.

A rendezvénysorozatot előkészítő műhelyen a korszerű oktatási módszereket alkalmazó oktatók, intézményvezetők, oktatási szakértők az előzetesen kijelölt témák mentén cserélték ki tapasztalataikat, és vitatták meg a felvetett problémákat, amelyek kapcsán intézményi esettanulmányokat és jó gyakorlatokat is bemutattak.

A műhely anyagai elérhetőek:
<http://bit.ly/TKAfebruar4>.

A műhelysorozaton az előzetes koncepciót és a szakmai fórum tapasztalatait figyelembe véve az alábbi témákat dolgozzuk fel:

- 1 **Korszerű tanulásfejlesztési módszerek – 2014. március 25.**
- 2 **IKT eszközök innovatív alkalmazása a felsőoktatásban – 2014. április 8.**
- 3 **Intézményi és oktatói digitális portfólió, tudománymenedzsment – 2014. május 13.**
- 4 **E-learning, MOOCs jó gyakorlatok a felsőoktatásban – 2014. június 3.**

Az első két műhelyen a résztvevők megismerhették a Tempus Közalapítványnak az Európai Bizottság által támogatott TANDEM projektjének keretében meghirdetett STEM (tudomány, technológia, mérnöktudományok, matematika) felsőoktatási módszertani felhívás díjnyertesének jó gyakorlatait is.

Nahalka István **Tanítási-tanulási módszerek, trendek** című nyitó előadásában helyzetelemzést tartott, és alternatív fejlődési/fejlesztési irányokat mutatott be a tanulásfejlesztés területén. Tóth Melinda és Horváth Zoltán az ELTE jó gyakorlatát ismertette **Ipri kutatásfejlesztések az egyetem falai között – különböző szereplők, projektmódszer, nemzetközi együttműködés és éles, hosszú távú K+F feladatok egy kurzusban** címmel. Lipovits Ágnes a Pannon Egyetemenről egy, az egyetemen alkalmazott kooperatív munkamódszer jó gyakorlatát mutatta be tréning formában a részt vevő oktatók számára.

A **felsőoktatási jó gyakorlatok** szekciójában Horváth Cz. János a mikrotartalmai készítésének módszertanát vázolta fel az érdeklődőknek, akik közösen létre is hozták saját online mikrotartalmaikat, és röviden megvitatták, hogy ezt hogyan tudnák alkalmazni saját területükön. Feith Helga és Gradwohl Edina a SE ETK-n egyelőre kísérleti szakaszban lévő *Critical movie* módszer tapasztalatait osztotta meg a résztvevőkkel, amellyel kapcsolatban rövid párbeszéd és könnyed vita alakult ki a módszer továbbfejlesztésének lehetőségeiről. Ollé János záró előadásában arról beszélt, hogy miért szükséges és miért hasznos az IKT eszközök alkalmazása a felsőoktatási gyakorlatban, azaz hogyan könnyíthetjük meg, és tehetjük hatékonyabbá a tanulást ezen eszközök használatával.

A következő műhelyt pedig azzal nyitotta, hogy bemutatott néhány egyszerű, ingyenesen hozzáférhető és mindenki által könnyen elsajátítható programot és alkalmazást, amelyek használatával a felsőoktatási intézmények oktatói interaktívabbá, közösségibbé és motiválóbba tudják tenni az oktatási-tanulási folyamatot. A hozzáférhetőség vezérfonalát követve Abonyi-Tóth Andor arról beszélt, hogy milyen programok és módszerek alkalmazhatók a speciális igényű hallgatók számára is elérhető és használható tananyagok fejlesztésekor. Kocsis Imre és társai a BME-ről egy oktatási felhőben megvalósított új

„A tanároknak olyan szerepük van a digitális világban mint az idegenvezetőknek, akik megmutatják a tudáshoz vezető helyes utat.
– Guba András, Digitális Pedagógus díjazott

Tájékozódási pontok a digitális világban

oktatási modellről tartottak bemutatót a résztvevőknek.

Molnár György szekciójában a felsőoktatásban a tanulást, a feleltetést, értékelést támogató IKT-alkalmazások áttekintése után a résztvevők gyakorlatban is kipróbálhatták a közös online dokumentumszerkesztéshez használható, illetve egy webinárium szervezéséhez szükséges programokat. Abonyi-Tóth Andor a QR és az AR felsőoktatási alkalmazási lehetőségeiről tartott bemutatót az érdeklődőknek. Ruttkay Zsófia, Béneyi Judit, Forstner Bertalan egy multidiszciplináris fejlesztés eredményeit mutatta be **Digitális Múzeum** címmel, ahol különböző területeken – iparművészet, informatika – tanulmányokat folytató diákok együttműködéséből IKT-támogatott, interaktív kiállítás készült. Kristóf Zsolt egy 3d-s virtuális térben megvalósított tanulástámogató, önellenőrző tanulási környezet működését szemléltette. Érdekes volt látni, hogy az éppen zárhelyi dolgozatra készülő diákok avatarjai hogyan mozognak a képernyőn. Mindkét műhely ideje alatt Lévai Dóra, az ELTE PPK oktatója a la carte, személyre szabott konzultációt tartott az érdeklődőknek online közösségi tanulásszervező programok, alkalmazások használatáról. Lapzártakor az első két műhely tapasztalatairól tudunk beszámolni. •

A műhelyek elérhető anyagai megtalálhatók a következő linken: goo.gl/R4VHdo.

BESZE SZILVIA

A tanulás új felfogásában és gyakorlatában valóban megkerülhetetlen kérdés az IKT eszközök használatához, az internet világhoz való viszonyulásunk. A digitális térben való megjelenés, az ott létrejövő kapcsolódások ma sokszor inkább konfliktusok forrásai, a tanulást támogató előnyök felismerése helyett. Pedig az, ami ma körülvesz minket, lehetővé teszi a generációs szakadékokat is átfedő találkozást, egymásra hatást, az egymástól való tanulást.

MI SEGÍTHETI A PEDAGÓGUSOK TÁJÉKOZÓDÁSÁT?

A **Digitális Módszertár** a Tempus Közalapítvány módszertani ötletgyűjteményének sikerére alapozva hoztuk létre. A www.digitalismodszertar.tka.hu honlapon már 2013 februárjától elérhető a tanítási gyakorlatot újszerű, interaktív módszerekkel, a tananyag feldolgozását IKT eszközökkel megtámogató ötletek gyűjteménye. Olyan, a pedagógiai tervezés és tanulásszervezés tárgykörébe tartozó dokumentumoknak, módszertani ötleteknek ad helyet, melyek a digitális nemzedék interaktív tanulását, tanítását segítik az IKT eszközök kreatív használatával, azok tanórai vagy tanórán kívüli alkalmazásával. A 2012 novemberében és a 2014 februárjában közzétett felhívásokra azok jelentkezését vártuk, akik vállalják, hogy saját ötleteiket megosztják oly módon, hogy azok a **Digitális Módszertárba** feltöltve bárki számára elérhetővé, kereshetővé, adaptálhatóvá váljanak. **Jelenleg mintegy 120 módszertani ötlet közül böngészhetnek az érdeklődők.**

A Digitális Módszertár felületén a *válogatást különböző keresési szempontok, szűrési lehetőségek is segítik*. A honlapra látogatók egy egyszerű regisztrációt követően teljes képet kaphatnak a feltöltött ötletekről: láthatják a módszerben felhasznált IKT eszközök, illetve a módszer pedagógiai céljait, az egyes lépéseket, a módszer alkalmazásának célcsoportját, munkaformáját és időtartamát, a megvalósítás előnyeit és nehézségeit, adaptálási lehetőségeit, illetve az ötlethez csatolt állományokat. A díjazott ötletek a Digitális Módszertárban

A DIGITÁLIS MÓDSZERTÁRRÓL SZÓLÓ KISFILMÜNKKÉTEKINTHETŐ A YOUTUBE-ON: bit.ly/1fYGBuT

egy-egy szakértői ajánlást is tartalmaznak. A feltöltött ötletek a Facebookon megoszthatók, emailben küldhetők, illetve egy „köszönöm” gombbal másoknak is ajánlhatók.

A módszertani jó gyakorlatok gyűjteménye az oktatási módszerek és a tanulásszervezés tag értelmezésével *sok különböző módszertani megoldás* feltöltésére biztosított lehetőséget. Ezáltal a közoktatásban dolgozó pedagógusok széles körének jelentheti a mindennapi tanítási gyakorlatban jól hasznosítható ötletek forrását, amelyre folyamatosan nagy igény mutatkozik. A tanárok által írt módszertani megoldások hiteles képet nyújtanak a kollégák számára a módszer alkalmazásáról, ezáltal segítik a pedagógiai célokhoz rendelt IKT eszközök használatát a tanítási-tanulási folyamatban.

A különböző oktatási környezet, tantárgyi háttér, célcsoport és megvalósítás mellett *a módszertani ötletek jó példát mutatnak* többek között:

- a hétköznapi életben is elérhető, egyszerű technológiák felhasználására a tanulási folyamatban;
- a külvilág, a társadalmi környezet iránt nyitott osztályterem, illetve oktatási környezet kialakítására és fenntarthatóságára;
- a kooperatív munkát vagy differenciált feladatok megoldását szolgáló web2 alkalmazások előnyeire;
- a tanulók tényleges együttműködését és másokkal is megosztható tanulási produktumokat eredményező aktív foglalkoztatására;
- a tanulásszervezés folyamatában az adott tanulási feladat, a személyes tanulási tér, a közös osztálytermi tevékenység és az egyes eszközök alkalmazásának harmonikus kapcsolódására;
- jól megválasztott alkalmazásokkal és eszközökkel egy tevékenységsorozat, egy projekt munkafolyamatának támogatására;
- a technológia tanulástámogató felhasználásában a személyes érintettség és a motiváció érdemi növelésére;
- a tervezett, célzott képességfejlesztésben szerepet kapó technológia használatára;
- a pedagógiai célokhoz megfelelő, a funkció alapján tudatosan átgondolt és a tényleges tanulói, illetve tanári tevékenységet támogató IKT eszközhasználatra – akár már óvodáskorban is;
- az online tanulási környezettel támogatott tanulásszervezés tantárgyfüggetlen, bármely más oktatási tartalomra adaptálható megoldásaira.

Köszönjük a 2014-es felhívásunkhoz kapcsolódó ötletek beküldőinek, hogy munkájukkal hozzájárultak a tudásmegosztáshoz! •

GRATULÁLUNK A 2014-BEN DIGITÁLIS PEDAGÓGUS DIJAT ELYNERŐ PEDAGÓGUSOKNAK:

- **BAKOS MÁRTA:** A magyar nyelv hangzó tiszta forrása – Tájnyelveink
- **BOGNÁR AMÁLIA:** Ajánlott olvasmány IKT eszközökkel
- **CSIKÓ SZILVIA:** Peregrinusok egykor és most – Életpálya-tervezés és tudásmenedzment lehetőségei a középiskolás korosztály körében
- **FILEP DOINA OTÍLIA:** Kreatív fizika
- **KISS MÓNICA MÁRIA:** Szeretettel – Anyukáknak
- **KÖRÖSI GÁBOR – ESZTELECZKI PÉTER:** Újragondolt tanítás, avagy inverz tanítás IKT-eszközök segítségével
- **KURTÁN KOLOS:** Magyarország – a második fél év kihívásai
- **NEMES-NAGY KATALIN ERIKA:** Ezt főztük ki!
- **PERCS KRISZTINA:** Rizikó, világhódító matek társasjáték
- **TÓTH ÉVA:** Készíts hirdetési újságot!
- **TÓTHNÉ BÁN GYÖNGYI:** Találd ki, hol vagyok?
- **TUSORNÉ FEKETE ÉVA:** Vízprojekt – avagy amikor együtt visszük a vadászpuskát – természetismeret órán
- **VAJDA ÉVA:** XIX. század költői a Facebookon
- **VALASTYÁNNÉ RÁBL STEFÁNIA:** Sasszem Természeti és épített környezeti nyomozó iroda, avagy Kincsvadászok a Világörökség nyomában

A díjazott módszertani ötletekkel a Pályázati Pavilon következő, őszi számában ismerkedhetnek meg!

TEMPUS
digitális
módszertár

DIGITÁLIS NEMZEDÉK KONFERENCIA
www.digitalisnemzedek.hu
ÉS DIGITÁLIS PEDAGÓGUS KONFERENCIA
www.digitalispedagogus.hu
 2014-ben is

Az ELTE PPK Kazinczy utcai épülete harmadik éve adott otthont az *ELTE PPK Információs Társadalom Oktató- és Kutatócsoport*, az *Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete* és a *Tempus Közalapítvány* együttműködéseként megvalósuló, pedagógusoknak szóló konferenciáknak. A **Digitális nemzedék konferencia** a digitális generációk oktatásának és nevelésének témaköréhez kapcsolódó szakmai diskurzust teszi lehetővé, a **Digitális pedagógus konferencia** pedig a pedagógus szerepét értelmezi újra az információs társadalomban. A nagyszabású, tartalmas plenáris előadásokat és sokszínű szekciókat magában foglaló rendezvények idén is sikeresen, több száz résztvevővel valósultak meg. A **Digitális Pedagógus Díjak** átadására a 2014. április 26-i Digitális pedagógus konferencián került sor, ahol a *Digitális Módszertár* friss ötleteinek bemutatása mellett a díjazott pedagógusok is bemutatkozhattak, a konferencia egyik leglátogatottabb szekciójának előadójaként. •

A projektek koordinátora:
 B.TIER NOÉMI
noemi.tier@tpf.hu

**WEB 2.0 ÉS IKT ESZKÖZÖK
 MÓDSZERTANA**

A Virtuális Egyetem **Web 2.0 és IKT eszközök módszertana** című, bárki számára elérhető online kurzusának szakmai partnere a Tempus Közalapítvány Digitális Módszertára. A kurzus keretében rendszeres időközönként módszertani ötletekről szóló előadások kerülnek meghirdetésre 30 perc időtartamban. A kurzus megvalósulása és a kurzushoz való csatlakozás folyamatos, vagyis bárki, bármikor bekapcsolódhat. 2013. szeptemberi indulása óta eltelt időben 22 online előadás valósult meg, a kurzus nyílt Facebook csoportja jelenleg több, mint 400 tagot számlál. További információk elérhetők a kurzusleírásban. Várjuk minden érdeklődő jelentkezését, illetve módszertani ötleteit!

www.virtualis-egyetem.hu/web-2-0-es-ikt-eszkozok-modszerana •

ALMA A FÁN

Alma a fán pedagógusoknak szóló műhelysorozatunkon, illetve interjúköteteinkben évek óta foglalkozunk a digitális állampolgárság, a digitális kompetenciák és digitális eszköztár kérdéseivel. A műhelyek korábbi anyagai elérhetők tematikus oldalunkon: www.oktataskepzes.tka.hu » **Közoktatás** » **Műhelymunkák** Az *Alma a fán* interjúkötetek elérhetők a www.tka.hu » **Könyvtár** oldaláról. Legújabb interjúkötetünkről szóló cikk a 66. oldalon olvasható! •

Folyamatosan várjuk olyan pedagógusok jelentkezését, akik saját, a gyakorlatban bevált ötleteiket megosztanák másokkal is:
www.digitalismodszerata.tka.hu

A WWW.DIGITALISMODSZERTAR.TKA.HU

oldalon a pedagógusok által feltöltött módszertani ötletek mellett már elérhető az a kurzus tapasztalatain alapuló web 2.0-s eszközyűjtemény is, amelynek célja, hogy minden felhasználó típusonként csoportosítva megtalálja a számára legmegfelelőbb web 2.0-s alkalmazást.

A gyűjteményt ajánljuk azoknak a pedagógusoknak, akik:

- jó gyakorlataikat és saját tapasztalataikat, eredményeiket szeretnék érdekesebbé, figyelemfelkeltőbbé tenni;
- hatékonyabbá szeretnék tenni a nevelési-oktatási és tanítási-tanulási folyamatot ezen eszközök segítségével;
- érdeklődnek a technológiai újdonságok iránt.

Képzés és foglalkoztatás

FÓKUSZBAN

A képzés és foglalkoztatás szereplőit összekötő partnerségek

Az Erasmus+ program égisze alatt, ahol a közeljövőben elérhető pályázati források döntő része a mobilitás ügyét fogja szolgálni, kevés olyan örökzöld téma akad, mint a képzés és foglalkoztatás kapcsolódása. Az oktatás válságáról, munka és iskola kapcsolódásáról szóló irodalmaknak ma már se szeri, se száma; az elemzések az egyszerűtől a komplex magyarázatot szolgáltatóig terjednek. Egy dolog ma már bizonyosan közös bennük: a munkát, iskolát, társadalmat és egyént egyetlen komplex rendszerként és a rendszerbe beépült szerteágazó hálózatok egészeként értelmezik. Véleményem szerint nem tesz másként az Erasmus+ filozófiája sem.

1. ISKOLA ÉS MUNKA VILÁGA EGYAZON TŐRŐL

A két társadalmi alrendszer kapcsolódását felvető, elemző kérdéskör egyidős a két alrendszert a család, a helyi közösség világából kiemelő iparosodással, helyesebben az ipari forradalmak hosszú és le nem zárt sorával – Magyarországon, ha mindenképpen adminisztratív határvonalat keresünk, az 1884-es ipartörvénnyel. A 12-15 éves fiataloknak szóló tanonciskola kiemelte a gyermeki munkaerőt a családból, és mivel települési kötelezettségként írták elő az iskolák felállítását, így felvetette a helyi közösség szerepét a felsőbb „iskola” megszervezésében (Nagy Péter Tibor, 2010). Munka, család, gyermek és a helyi társadalom felelősségének megfogalmazása tehát egy töről fakadnak.

Az új, közösségi oktatáspolitikai programoknak egyetlen valós célja lehet: személyes és közösségi (vö. a közösség, mint iskolafenntartó) teret teremteni. Az uniós szóhasználatban unásig ismételt mobilitás szót tehát úgy is lefordíthatjuk, hogy a) a közösségi állampolgár, b) a közösség területén élő család, c) a helyi közösség és d) a társadalom egésze (beleértve a termelő szférát és persze az iskolát is) lehetőséget kap arra, hogy készségeit fejlessze, legyen

szó másik tagállamban eltölthető gyakorlati időről, aktív szemeszterrel, önkéntes munkáról, vagy másfajta tevékenységről. A fentiek alapján megfogalmazódó cél az Európai Uniót adó tagállamok közösségeinek koordinált, ugyanakkor tagállami szereplőkre bízott fejlesztése, de legalább a versenytársakkal szembeni (pl. Kína, Dél-Afrika, Brazília) szinten tartása.

2. GLOKÁLIS HUMÁNTŐKE BERUHÁZÁS

A cél tehát világos, de az eszközkészlet összeválogatása közel sem az. Egyfelől a humántőke, mint beruházás sokaknak és sokféle módon teremthet értéket; „A humán tőke több szempontból is meghatározó jelentőséggel bírő tényező, amely akár a társadalom egészét tekintve, akár egyéni szinten jelentős hasznossággal bír. Kiemelhetjük az egészség, a technikai fejlődés vagy akár a fenntartható növekedés szempontjából...” (T.Kiss, 2012). Az egyéni, közösségi és társadalmi hasznok ugyanúgy keverednek egymással, ahogyan az „élhetőbb, egészségesebb” társadalom és a „jó” munkaerőt adott bérszínvonal mellett megszerezni képes befektető, vállalat haszna. Így tagállami, megyei, vagy települési szinten mindent mérni, mérhetővé tenni nem lehet. S a társadalomtudomány el is fogadja, hogy nem is kell mindent mérni. Az „emberi tőke” ráadásul vándorol, fizikailag is mozog az országok között, vagy országon belül, vállalatok között.

Sőt, újabban fizikai mozgás nélkül képes munkaerejét más országokban, földrészekben kamatoztatni vagy fejleszteni. A belföldről külföldre történő munkavégzésre lásd példaként a Magyarországra települt *shared service centerek* (SSC) terjeszkedését, amelyek lényegében egy-egy globális világcég back-office funkcióit gyűjtik egybe (mellesleg munkát adnak számos nyelvet beszélő magyar frissdiplomásnak), így Magyarországon működnek, fizetnek adót, de globális piacra termelnek. Az oktatás világában pedig jó példát adnak a nyitott egyetemek (*open university*), mint nyílt forrású tanulási módok (Setényi, 2013), amelyek globális megjelenéssel oktathatnak helyi

piacokra. A globális munkamegosztás át- és újraszervezésével (*out/in-sourcing*) lényegében a helyi (munka)piacok és az ott alkalmazott humántőke beruházások szerepe felértékelődik.

3. HÁLÓZATOSODÁS, PARTNERSÉG

Előtérbe kerül a hálózatosság, a „személyes hálózati kapacitás” technikai eszközökkel támogatott méreteinek növelése, amely értelmében akár 150 főig (Szvetelszky, 2011) is bővíthető a folyamatosan karbantartott kapcsolataink száma. Ezek a kapcsolatok, a belőlük épülő személyes, közösségi és társadalmi kapcsolatrendszerek kellene ma ahhoz, hogy aktívak maradjunk, munkafeladatokat kapjunk (s nem feltétlenül fix munkahelyet havi fix fizetéssel), képzési lehetőségekhez jussunk. Ezzel párhuzamosan a két tevékenységet, a tanulást és munkát ugyanolyan természetességgel váltogassuk, mint ahogyan azt az ipari forradalmak munkamegosztása előtt is tettük.

A mai iskola és a mai munka világa között többirányú átmenetek vannak, amelyek néha sztrádává szélesednek. Az egyén pályafutása során alkalomról alkalomra visszatérő döntési pontokat hoznak létre és szinte kényszerítik az egyént arra, hogy válasszon, azaz folyamatosan döntéseket hozzon. Például megoldja a vállalati munkafeladatokat önkiszervezésének (*self-outsourcing*) ma még bizonytalan gyakorlatát (Gore, 2014) azzal, hogy repülő-, vagy vonatjegyet már magának keres, foglal le, fizet ki az interneten, nyomtat ki. Mindezzel munkahelyeket rombolva le és bizonyára újakat hozva létre.

Az életpálya-tanácsadás (pályaorientáció) egyik kortárs brit/angol szerzője (Bassot, 2012), az egyéni alkalmazkodás fontosságát vizuálisan megjelenítve egy függőhíddal teszi látványossá. A modellben az egyéni életcélok (e célok részeként megfogalmazott karriercélok), a társadalmi munkamegosztás szerkezete és a társadalmi-politikai környezet kialakítása egymást feltételezik. A függőhíd szerkezetében akkor stabil, ha az egyéni (belső) tényezők és a külső (gazdasági/társadalmi) tényezők egyensúlyban vannak egymással.

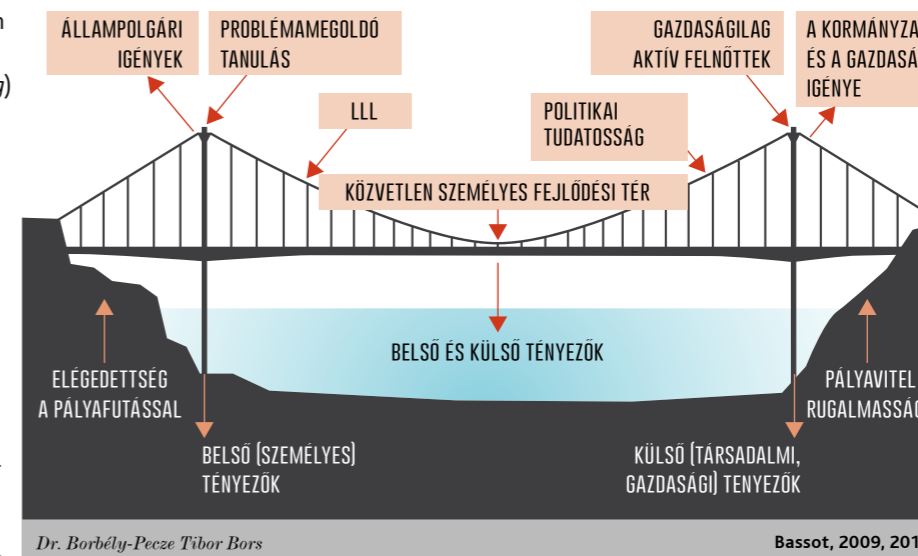
MI AZ ÉLETPÁLYA-TANÁCSADÁS?

Hiszen a gazdaságban egyszerre van jelen a képzetlenebb (*upskilling*) és a képzetlenebb (*downgrading, deskilling*) munkaerő iránti igény is.

Jól példázza ezt a 2008 óta tartó világgazdasági válság hatása, amely előtérbe hozta a munkaerő „lefelé” történő alkalmazkodásának kérdését, azaz amikor az egyén olyan munkaközpontokat tölt be, amely képzettségénél lényegesen alacsonyabb végzettséget, tudást igényel. Ezzel együtt az is látszik az elmúlt évek adatsorain, hogy – bár ez a helyzet az egyén pillanatnyi elégedetlenségét növeli – a folyamat nem visszafordíthatatlan, nem állandó. Azok az államok, ahol a munkahelyek megszűnése és létrejötte is gyors, rövidebb ideig tartó munkanélküliségi adatokat produkálnak, mint ahol ez a folyamat lassú (ILO, 2013).

4. MUNKAERŐ-PIACI EGYENSÚLYTALANSÁGOK MAGYARORSZÁGON

A magyar munkaerőpiac számos tekintetben osztozik az európai piacok megoldatlan kérdéseiben (pl. előregedés és fenntartható biztonsági rendszerek), de e mellett számos, az elmúlt két évtizedben makacsul és markánsan fennálló problémával is küzd. E problémák szinte mindegyike összefügg az oktatásügy, az oktatáspolitikai nagy kérdéseivel, ha úgy tetszik az *Erasmus+* program tartalmával,

miközben a megoldási javaslatok döntő részben az oktatásügy világán kívül vannak, összefüggésben a foglalkoztatás, gazdaságpolitika, területfejlesztés és a társadalompolitika nyitott ügyeivel.

Azonosságok

Előre tekintve a hazai munkaerőpiac előtt álló kihívásokra, a legtöbb közösségi tagállammal azonos

fajsúlyú – és megoldatlan – témakört jelez a demográfiai egyensúly végleges megbomlása. A végtelenül alacsony magyar termékenységi ráta és ezzel együttesen vizsgálva a kiforratlan közösségi és hazai migrációs (itt hangsúlyosabban a bevándorlási) stratégiák a munkaerő-utánpótlás oldaláról (mai technológiai tudásunk alapján) elviselhetetlen nyomás alá fogják helyezni a társadalmi védelmi rendszereket, és ennek részeként a közösség rugalmas-biztonság (*flexicurity*) stratégiájának gyakorlatba ültetését is.

A közösség által tagállami szintekre is számított munkaerő-piaci előrejelzések – amelyek Magyarországon a KSH kezelésében álló munkaerő-felvétel adataiból épülnek – azt mutatják, hogy az Erasmus+ hét évében a „közepesen képzett” (*ISCED 3-4*) munkaerő iránti igény lesz kiemelkedő. Amely az oktatás világára átfordítva jelentheti (kis nomenklátúra csúsztatással) a mestervizsgás szakmunkást (az új szakképzési törvény alapján érettségi nélkül) vagy az érettségizett, önállóan munkát végezni képes szakembert, technikust (CEDEFOP, 2012).

PROJEKTEK PÉLDÁK

GYÓGYPEDAGÓGUSOK SZAKMAI TANULMÁNYÚTJA EGY ÍRORSZÁGI INTENZÍV BOKERTÉSZETBEN

Komárom-Esztergom Megyei Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Diákotthon és Gyermekotthon

A 26 éve működő, sérült, sajátos nevelési igényű gyermekek oktatásával foglalkozó intézmény Leonardo mobilítási projektje keretében 8 speciális képzésű pedagógus szakoktató 10 napos tanulmányútja valósult meg Írországban, ahol organikus biokertészetek működését tanulmányozták, különös tekintettel a fogyatékkal élő fiatalok szakképzésére, munkába állítására.

A külföldi tanulmányúton tapasztaltakat beépítették az intézmény pedagógiai programjába, és fejlesztették a szakképzési struktúrát, aminek nyomán a kerti munkás és kertész szakmák képzési tananyaga is korszerűsödött. A projekt segítségével a munkaerőpiacon többszörös hátránnyal induló, fogyatékkal élő fiatalok munkavállalási esélyeit tudták közvetve javítani.

HÁLÓZATÉPÍTÉS KISEBBSÉGBEN ÉLŐK SZAKKÉPZÉSI ÉS MUNKAERŐ-PIACI HOZZÁFÉRÉSÉT ELŐSEGÍTŐ JÓ PÉLDÁK GAZDÁI KÖZÖTT

Fekete Sereg Ifjúsági Egyesület

Ebben a Leonardo partnerségi projektben olasz, spanyol, francia, osztrák, lengyel, angol és magyar szervezetek részvételével hátrányos helyzetű, kisebbségben élő vagy bevándorló háttérű emberek integrációját és munkaerő-piaci hozzáférését vizsgálták. A projekt résztvevői helyi munkájuk során észlelték, hogy élethelyzetükből adódóan ezeknek a csoportoknak a tagjai sokszor nem tudnak jól teljesíteni a hagyományos

iskolarendszerben és a munkahelyeken, ezért fontos lenne a szakképzéshez és munkaerőpiacra való hozzáférési esélyeik és motivációjuk erősítése.

Kialakítottak egy csoportot, amelynek tagjai a tapasztalatok cseréje és összegzése nyomán, esettanulmányok alapján ajánlásokat fogalmazott meg a szakképző központoknak, szakiskoláknak és más munkaerő-piaci képzési szereplőknek. Ezen kívül a témáról szóló személyes történetek, esettanulmányok összegyűjtésére is sor került. A kiadványban bemutatják a bevándorlók és kisebbségben élők számára elérhető szakképzési lehetőségeket, azok előnyeit és hátrányait. A kiadvány itt érhető el: <http://bit.ly/maven12>

PÁLYAKEZDŐK KÉZIKÖNYVE – ÚTMUTATÓ MUNKÁLTATÓK ÉS SZAKOKTATÓK SZÁMÁRA

Szinergia Üzleti Szakképző Iskola

Finn, szlovén és magyar szakképző iskolák részvételével valósult meg ez az együttműködés, amelynek eredményeként egy tréning anyagot tartalmazó kézikönyvet állítottak össze a résztvevők. Ebben a fiatal tanulókat, azaz a leendő munkavállalókat készítik fel a sikeres munkavállalásra. A kézikönyvben a munkáltatók által hangsúlyosnak tartott fontosabb készségeket, így az időgazdálkodást, a szervezőkészséget, a csapatmunkát és a hatékony kommunikáció témáját járják körbe.

A Leonardo partnerségi projekt keretében mindhárom iskola tréninget állított össze saját országában, amelyen a partnerek diákjai, tanárai és egyéb munkatársai vettek részt. Az egyes fogadó országok próba-állásinterjúkat, karriernapokat és céglátogatásokat is szerveztek. A felhasznált tréning anyagot egy kézikönyvbe foglalták össze, melyet elérhetővé tettek más szakképző iskolák és munkáltatók számára is, remélve, hogy ezzel segíthetik őket a fiatalok jobb megértésében. A kézikönyv elérhetősége: <http://bit.ly/manual12>

Sajátosságok

A magyar munkaerőpiacot, mint minden tagállami piacot, sajátos hazai viszonyok is jellemzik. Ezek közül a legszembeötlőbbek a 25 évnél fiatalabbak, illetve az 55 évnél idősebbek alacsony foglalkoztatása, miközben a 25–49 év közötti legjobb munkavállalási korúak esetében – uniós terminológiában – teljes a foglalkoztatottság.

Ugyanilyen kiáltó problémát jelez az alacsonyan képzettek kiugróan alacsony foglalkoztatása, vagy a nők némileg javuló, de a férfiakétól nagymértékben elmaradó munkavállalása. Itt jegyezhető meg, hogy a 0–3 éves kor közötti gyermek munka melletti elhelyezése, és a gyermekhez kapcsolódó ellátások egyenlőbb terítése a nemek között lényegében megoldatlanok.

Szintén jellemző a hazai munkaerőpiacra, hogy az elérhető munkamennyiség megoszlása egyenetlen, tehát mindig ugyanazok, és nagyon hosszú időre szorulnak ki a munkából. Az ország munkaerőpiaca ugyanúgy lejt nyugat felé, ahogyan a közösségi piac: azaz a Budapest és Győr környéki régiók kivételével kevés a piaci alapú munkaalkalom.

5. A KÉPZÉS ÉS FOGLALKOZTATÁS SZEREPLŐINEK KAPCSOLÓDÁSA

Az itt felsorolt ügyek persze feladatokká fordíthatóak, amely feladatok metszéspontjában számos oktatási tennivaló is látszik. Itt most csak egy-két olyan tevékenységet emelünk ki, amelyek a foglalkoztatás és az oktatás szereplői közötti hídépítést, hálózatosodást szolgálhatják.

IRODALOM

BASSOT, Barbara (2012) *Career learning and development: a social constructivist model for the twenty-first century*. In International Journal for Educational and Vocational Guidance Springer 12., 31–42 o.

BORBÉLY-PECZE Tibor Bors (2012) *A pályorientáció jelenlegi helyzetének és a jövőre vonatkozó elképzelések áttekintése Magyarországon*. EXPAK, Osztrák-magyar szakértői akadémia, Győr.

CEDEFOP (2012) *Skills forecasts*, on-line database

NAGY Péter Tibor (2010) *Iparos-tanonc oktatáspolitikai az irányított gazdaság születésének évtizedeiben*. Magyar Pedagógia 100. évf. 1. szám, 79–96 o.

SZVETELSZKY Zsuzsanna (2011) *A társas mezőtől a hálózattudatig*. Magyar Tudomány 2006/11.

GORE, Al (2014) *A jövő – A globális változás hat mozgatórugója*, HVG Kiadó, Budapest

ILO (2013) *Global Employment Trends – Recovering from the second jobs dip*, Geneva

T. KISS Judit (2012) *A humán tőke mérhetősége*. Statisztikai Szemle 90. évf. 1 szám, 64–88 o.

VIGOTSZKI, L. Sz. (1971) *A magasabb pszichikus funkciók fejlődése*. Gondolat, Budapest

NCSSZI (2011) *A koragyermekkori fejlődés természete – fejlődési lépések és kihívások*. Biztos Kezdet Kötetek II. (Danis–Farkas–Herczog–Szilvási szerk.) Budapest, 2011.

SETÉNYI János (2013) *Nyílt forrású tanulás – a felsőoktatás következő átalakulása*. Oktopolcafé

Illeszkedés

A szervezett munka és oktatás világi között örökérvényű kérdés, amelyet az egyes szereplők oldaláról eltérően fogalmazhatunk meg: a „Mit képezzünk?” (iskola); „Mit tanuljak?” (fiatal); „Mire költünk a család pénzét, erőforrásait?” (szülők, család); „Hol találok megfelelő munkaerőt?” (vállalat); Hogyan serkentsük kereslet és kínálat találkozását? (állam).

Erre a kérdésre többféle módon adhatunk választ. A beavatkozások direktsége alapján széles a kiválasztható eszközök skálája a munkaerő-tervezéstől az információhiányokat enyhítő állami szerepekig. Az Erasmus+ (és a tagállami fejlesztések ld. ESZA) forrásait is biztosító EU tekintetében

- a) a puha tájékoztató eszközöktől (EQF, ESCO, Skills Panorama)
- b) a *direktt befolyásolást jelentő* (szakképzés népszerűsítése, ösztöndíjprogramok, STEM (science, technology, engineering and mathematics) szakokra jelentkezők „felpontozása” stb.) akciókon keresztül
- c) az egyén, a közösségi állampolgár (tanuló, munkavállaló) *egyéni tanulási és munkavállalási mobilitást* támogató, az átláthatóságot növelő eszközökig (Europass, Skills Passport, ECVET, stb.) széles a választék.

Az Erasmus+ programidőszakának nyitott kérdése – és egyben az új Európai Parlament és Bizottság mandátuma – lesz, hogy mi történik ezekkel a ma még rendszerszinten nem működő eszközökkel. Valóban befejeződik majd a fejlesztésük és mind csatasorba állnak? Ha igen, a tagállamok oktatási gyakorlatát milyen mélyen alakítják? Elősegítik-e munka és oktatás új kapcsolódásainak kialakulását, amelyek a technológiai fejlődés miatt újra egy térbe kerülhetnek – ebben a tekintetben közelítve a 19. század előtti gyakorlatot?

Életfolyam szemlélet

Szorosan kapcsolódik az illeszkedés problémájához a közösségi állampolgár életpályájának támogatása, a 19-20. századot uraló ágazati, szektorális szemlélet feloldódása. Tanulás és munka éppen annyira nem lesz egymástól elválasztható a jövőben, mint amennyire sohasem volt az a közoktatás, tömeges oktatás megjelenése előtt. Ez nagy kihívás elé állítja az iskolát, de a munkaadókat is (pl.: mit kezdjen a munkahely a duális képzés ideje alatt a nála tömegesen megjelenő fiatalokkal?).

Az egyéni tanulási módok és előrehaladási ütemek előtérbe kerülése (tanulói, hallgatói portfóliók, *e-learning* és *blended learning*, stb.) felülírja a tömeges ipar igényeire kialakított tanmeneteket, iskolaszervezéseket, miközben az ifjúsági képzés, szakképzés 40-50 éves (talán 65-75 éves korig tartó) aktív pályafutásra készít fel, amelynek része lesz a senior munkaerő részdíjs, projekt alapú foglalkoztatása is. •

DR. BORBÉLY-PECZE Tibor Bors
szakmai tanácsadó
Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Együttműködés a munka alapú tanulás és a gyakornoki képzés fejlesztéséért

Az egyre növekvő fiatalkori munkanélküliség csökkentésének, valamint a képzés és a munka világa közötti átmenet megkönnyítésének egyik eszköze a munka alapú tanulás és a gyakornoki programok kialakítása, fejlesztése. Ezeknek alkalmasnak kell lenniük a fiatalok magas színvonalú képzésére, ami nemcsak a szakmai, de a foglalkoztathatósági készségek elsajátítását is lehetővé teszi.

A CEDEFOP kutatások, felmérések eredményei azt mutatják, hogy a munka alapú tanulás lehetőségeit szélesebb megközelítésben kell vizsgálni. Ide tartoznak a gyakornoki képzések, a szakmai gyakorlatok különböző formái, a műhelymunkák, laborok, szimulációk, vagy különböző projektek megvalósítása cégekkel, illetve cégeknek. De mindegyik közös jellemzője a cselekvés általi tanulás, a *learning by doing*, vagyis a gyakorlat, a munkafolyamatok során megszerzett tudás, készségek, képességek. És fontos mindezek megfelelő elismertetése, amely kapcsolódik az Európai és a Nemzeti Képesítési Keretrendszerben (EQF és NQF) és az Európai Szakoktatási és Szakképzési Kreditrendszerben (ECVET) meghatározott elvárásokhoz.

Bár a munkanélküliség jelentős, mégis Európa-szerte vannak betöltetlen állások. Ennek egyik oka, hogy a *munkavállalók nem rendelkeznek a szükséges foglalkoztathatósági készségekkel*, bizonyos kulcskompetenciákkal, szociális készségekkel (lelkesség, motiváció, interperszonális készségek, pontosság, megjelenés, rugalmasság, alkalmazkodási készség), amelyeket leginkább munkahelyi környezetben tudnának elsajátítani.

Az Egész életen át tartó tanulás program elmúlt 7 éve alatt nagyon sok olyan projekt valósult meg, amelyekben a munka alapú tanulással és a gyakornoki képzések különböző formáival foglalkoztak. Az így szerzett tapasztalatokat érdemes összegyűjteni, átadni-átvenni, továbbfejleszteni, illetve a felmerült problémákra választ keresni és találni az új programszakaszban. Ezeknek a jó gyakorlatoknak az összegyűjtésére vállalkozott egy egyedülállóan széles kört, *29 országot tömörítő tematikus együttműködés, a Thematic Network for Work Based Learning* (NetWBL), melyet az Egész életen át tartó tanulás, illetve az Erasmus+ programot koordináló nemzeti irodák alakítottak 2013 szeptemberében, és amelyben a Tempus Közalapítvány is részt vesz.

Az együttműködés szakmapolitikai szinten szeretne hozzájárulni az Európai Szövetség a Vállalati Gyakorlati Képzésért (*European Alliance for Apprenticeships*) célkitűzéseinek megvalósulásához.

Ahogy a munka alapú tanulás is tágabb értelmezést kap, úgy az együttműködés keretében a projekteket és magát a *munka alapú tanulást is hat különböző szempont szerint fogja a hálózat vizsgálni*, azonosítani a jó gyakorlatokat, valamint a szükségletek és igények is ezek mentén fogalmazódnak meg:

- 1 **kis- és középvállalkozások tanácsadása és támogatása;**
- 2 **a szakképzés vonzerejének növelése;**
- 3 **együttműködés képzőközpontokkal, szakképző intézményekkel, vállalatokkal – szociális partnerek bevonása;**
- 4 **tantervfejlesztés;**
- 5 **a munka alapú tanulás és a felsőoktatás kapcsolata;**
- 6 **mentorok, tanárok és oktatók a munka alapú tanulásban.**

Ezen szempontok mentén készül egy uniós szinten összesített online eszköztár, amely támogatja az érintett feleket a kiválasztott jó példák bemutatásával, háttérinformációt ad a munka alapú tanulásról, valamint egy kapcsolatépítési, együttműködési felületet szeretne kínálni a területen érintett szakemberek számára. A nagyközönség számára is nyitva áll majd két nemzetközi konferencia, ahová a döntéshozókat és a képzésben érintetteket várják. Továbbá több ország, köztük Magyarország is, szervez regionális szemináriumokat – várhatóan 2015 első felében –, ahol a jó gyakorlatok válnak majd elérhetővé. •

BETHLENI ZSUZSANNA

Európai Szövetség a Vállalati Gyakorlati Képzésért

Mit tehet az európai közösség a szakképzésből kikerülő fiatalokért? Azért, hogy minél hamarabb, a tanult szakmájuknak leginkább megfelelő állást találjanak, s egyúttal a munkáltatók által támasztott követelményeket sikeresen teljesítő, elégedett európai polgárrá váljanak? Mindeközben a munkáltató olyan fiatal szakembereket tudjon toborozni és alkalmazni, akik nemcsak az adott munkakört képesek szakmailag helyesen ellátni, hanem olyan készségek birtokában is vannak, amelyek azt bizonyítják, hogy a vállalatnak, mint szervezetnek, csapatnak is aktív részesei, együtt tudnak működni és hatékonyan tudják támogatni a vállalat céljait?

Az európai közösség cselekvési eszközei közül az utóbbi év folyamán a fentiek támogatására előkészítette, megvitatta a tagállamokkal, majd újtárra indította az Európai Szövetség a Vállalati Gyakorlati Képzésért – angolul *European Alliance for Apprenticeships* (EaFA) elnevezésű kezdeményezését. A röviden csak Szövetségként emlegetett indítvány lényege, hogy az Európai Unió a kezében lévő eszközökkel támogassa a vállalati képzőhelyeken történő gyakorlati képzések megvalósítását az egyes tagállamok szakképzési rendszerében. Ezt a nemzetközi szaknyelvben *apprenticeship*nek nevezett tanulási utat manapság sokszor hívja a magyar szakma és a sajtó duális szakképzésnek, ugyanakkor fontos tudnunk, hogy a vállalati gyakorlati képzésnek egy formája lehet a duális képzés, de az *apprenticeship* ennél átfogóbb, tágabb fogalom.

A Szövetség létrehozásának ötletét megelőzte és támogatta számos kutatás és hatékonyságelemzés, melyek rámutattak többek közt arra, hogy *alacsonyabb az ifjúsági munkanélküliségi ráta azokban a tagállamokban, amelyekben nagyobb arányban végeznek vállalati gyakorlati képzési úton a tanulók.* Ezek az országok Németország, Ausztria, Hollandia és Dánia.

Azon, felső-középfokon tanulók aránya, akik képzési idejének legalább 25%-át (vállalati) gyakorlati képzés teszi ki	IFJÚSÁGI MUNKANÉLÜLISÉGI RÁTA		
	15% alatt	15-25% között	25% fölött
A tanulók több, mint 30%-a olyan képzési úton tanul, melynek legalább 25%-át (vállalati) gyakorlati képzés teszi ki	Ausztria, Dánia, Németország	Csehország	
A tanulók 6-30%-a tanul olyan képzési úton, melynek legalább 25%-át (vállalati) gyakorlati képzés teszi ki	Hollandia	Egyesült Királyság, Finnország, Franciaország, Luxemburg	Magyarország, Szlovákia
A tanulók kevesebb, mint 6%-a tanul olyan képzési úton, melynek legalább 25%-át (vállalati) gyakorlati képzés teszi ki		Belgium, Svédország, Szlovénia	Észtország, Görögország, Írország, Lengyelország, Olaszország, Portugália, Spanyolország

<http://ec.europa.eu/social>

Tény, hogy a vállalatokhoz közel lévő szakképzési rendszerek – ez alatt értjük mind a tanulók, mind a tantervekbe történő beleszólásra vonatkozó, s minden egyéb, a vállalatokat aktívan a szakképzési döntéshozatalba bevonó intézkedést – valóban azt támogatják, hogy a tanulónak és a munkáltatónak is könnyebb dolga legyen a sikeres munkavállalással.

Az Európai Bizottság az előkészítő munkafolyamatokat követően 2013. július 2-án Lipcsében, a *WorldSkills* szakmai verseny alkalmával indította el hivatalosan a Szövetséget, közös deklaráció formájában. A deklarációt az európai szociális partnerek az Európai Unió Tanácsának litván elnökségével közösen írták alá, s számos felajánlást, csatlakozást fogalmaztak meg a vállalatok is.

Mely intézkedések tartoznak a Szövetség eszköztárába, s mi történt eddig annak égisze alatt?

Az intézkedések közül a legfontosabbakat emeljük ki.

Az eszközök első pillére a vállalati gyakorlati képzési utakról meglévő tudás növelése, számszerű, megbízható adatokkal történő bemutatása, elsősorban a szakmai és szakpolitikai közönség, de tágabb célcsoportok felé egyaránt. A szakpolitika számára talán a *legizgalmasabb eredmény az a tanulmány sorozat, mely a vállalati gyakorlati képzési rendszerek értékeléséről, költség- és kvalitatív hatékonyságáról szolgáltat megbízható adatokat.* Ezek a kutatási eredmények megtalálhatók a következő honlapon, angol nyelven: <http://ec.europa.eu/social>. Az eredményekből megállapítható, hogy mind egyéni, mind vállalati szinten egyértelműen megtérül és pozitív záró egyenleget eredményez a szakképzési utak közül a duális vagy az apprenticeship típusú képzési út az iskolai tanműhelyben végzett gyakorlati képzéses úttal szemben. A részletes megállapításokat is figyelembe véve természetesen a kép ennél sokkal árnyaltabb, s például olyan megállapításokkal is találkozhatunk, mint hogy a fiatal férfiak esetében a megtérülés magasabb, mint a fiatal nőknél: elérkezünk a gender-kérdéshez...

További támogató eszköz a Szövetség megvalósításához az a pályázati felhívás, amelyet az Európai Bizottság Erasmus+ programot koordináló ügynöksége hirdetett meg a tagállamok irányító hatóságai számára. Irányító hatóság alatt azokat a minisztériumokat kell érteni, amelyek az iskolarendszerű szakképzés irányításáért, a szakpolitikai reformokért felelnek. A pályázat keretében megvalósítható tevékenységek sokrétűek lehetnek, természetesen azzal az átfogó követelménnyel, hogy a vállalati vagy tanuló-szerződéses gyakorlati képzés fejlesztését támogassák: nemzeti jogszabálytervezetek felülvizsgálata, költség-haszon elemzések; cselekvési tervek a vállalati gyakorlati képzési rendszerek reformjának kidolgozásához és végrehajtásához, valamint ezek értékelése; konferenciák, szemináriumok és munkacsoportok szervezése; figyelemfelhívó kampányok; bevált és innovatív módszerek cseréje; kutatási tevékenységek; gyakorlati közösségek kialakítása és működtetése. Hangsúlyozzuk, hogy a hazai pályázati anyag korántsem készült még el, hiszen a kiírás e cikk megírásával egy időben jelenik meg.

Reméljük, hogy a Szövetség kínálta, fent bemutatott tevékenységek hosszú és rövid távon egyaránt hozzájárulnak a hazai szakképzés fejlesztéséhez, annak gyakorlatorientáltabbá, a vállalati szféra és az egyéni karrierutak szempontjából egyaránt sikeresebbé tételéhez! •

ZOLTÁN KATALIN
vezető-tanácsos
Nemzetgazdasági Minisztérium

Tempus Üzleti Kávéház

Ahol a képzés és a gazdaság találkozik

A Tempus Közalapítvány 2014-ben új rendezvénysorozatot indít *Tempus Üzleti Kávéház* néven, amelynek célja a gazdasági szereplők és az oktatási intézmények közötti együttműködések ösztönzése. A rendezvénysorozat révén a Közalapítvány a vállalati szereplők és az oktatási szféra egymáshoz való közeledését szeretné elősegíteni.

A Tempus Üzleti Kávéház rendezvényei során egy-egy olyan *kiemelt téma* kerül a fókuszba, amely egyaránt érinti az üzlet és az oktatás világát. A rendezvényeken a gazdasági és képzési szereplők különböző nézőpontjainak megismerése mellett lehetőség nyílik a személyes kapcsolatépítésre és a kötetlen formájú tapasztalatcserére is, de a részvétel azok számára is hasznos lehet, akik jó példákkal szeretnének találkozni.

A Tempus Üzleti Kávéház tervezett témái az idei évben:

- **külföldi szakmai gyakorlatok fogadása;**
- **projektalapú együttműködések cégek és oktatási szereplők között;**
- **a nemzetközi ösztöndíjasok esélyei és értéke a munkaerőpiacon.**

Az első, a *külföldi gyakorlatok fogadásával foglalkozó* rendezvény 2014 májusában valósul meg. A cégek gyakorlatokkal szembeni elvárásai, a külföldi gyakorlatok fogadásának előnyei, valamint a nemzetközi szakmai gyakorlatokban rejlő lehetőségek megismerése kerül fókuszba a cégek mint fogadó szervezetek szemszögéből. A 2014-ben induló Erasmus+ program továbbra is lehetővé teszi a cégek és különböző szer-

vezetek számára, hogy ösztöndíjas külföldi hallgatókat fogadjanak szakmai gyakorlat keretében. Hogy megkönnyítsük a cégek számára a külföldi hallgatók elérését és a szakmai gyakorlati pozíciók meghirdetését, egy új online adatbázist hoztunk létre a Campus Hungary TÁMOP 4.2.4 B1 projekt keretében. Az *International Student Placement Database – nemzetközi szakmai gyakorlati helyek adatbázisa* a studentplacement.tpf.hu linken érhető el.

A külföldi gyakorlatok fogadásán túl az Erasmus+ program és az

A Tempus Üzleti Kávéházzal kapcsolatos legfrissebb információk a cégeknek, vállalkozásoknak szóló www.gyakornokkereso.hu tematikus weboldalon érhetőek el, ahol számos jó gyakorlat és interjú is olvasható a képzés és oktatás kapcsolódási pontjairól, együttműködéséről.

EGT Alap ösztöndíjprogram olyan pályázati lehetőségeket biztosítanak, amelyek az oktatási intézmények mellett a cégek mint teljes jogú partnerek bevonását ösztönzik stratégiai partnerségek keretében. A Tempus Közalapítvány fontosnak tartja a külföldi tapasztalathoz köthető képességek és tudás elismertetését is. Ennek érdekében a korábban nemzetközi ösztöndíjban részesült fiatalok és a munkáltatók egymásra találását is elősegíti a volt ösztöndíjasok Alumni hálózatának működtetésével, valamint az Europass dokumentumokkal kapcsolatos tanácsadással. A későbbi Tempus Üzleti Kávéház rendezvények ezekkel a témákkal foglalkoznak majd, az együttműködési formák alaposabb megismerése, valamint az inspiráló jó gyakorlatok megosztása érdekében. •

FEKETE ZSÓFIA

www.gyakornokkereso.hu

studentplacement.tpf.hu

HEInnovate – innovatív és kezdeményező felsőoktatás szakmai fórum Magyarországon

Az Európai Bizottság a Tempus Közalapítvány közreműködésével Magyarországon is megrendezi *HEInnovate tematikus fórumát*, amelynek célja a felsőoktatási intézmények innovatív kezdeményező képességének fejlesztése.

A fórum keretében magyar és nemzetközi felsőoktatási intézmények képviselői *online önértékelő kérdőív segítségével* megvizsgálják és megvitatják, melyek azok a fejlesztendő területek, amelyek elősegíthetik a kezdeményező szellem megjelenését saját intézményük működési folyamataiban.

A HEInnovate az Európai Bizottság és az OECD közreműködésével neves szakemberek által kidolgozott önértékelő kérdőív, mely az intézmény keretein belül széles körben alkalmazható. Segítségével felmérhető, hogy az egyes területeken dolgozók – menedzsment, oktatás, kutatás, adminisztráció – hogyan ítélik meg az intézmény innovatív és vállalkozói potenciálját.

A HEInnovate honlapon az érdeklődő intézmény személyre szabott iránymutatást, tanácsokat kap, valamint esettanulmányokat és jó gyakorlatokat ismerhet meg: hogyan lehet fejleszteni az intézményi menedzsmentet, az oktatási-tanulási mód-

szereket, a nemzetköziesedést, az értékelő és visszacsatolási folyamatokat, hogyan növelhető az oktatási színvonal, hogyan javítható a szolgáltatások minősége, s ezáltal hogyan növekedhet az intézmény versenyképessége.

A szakmai fórumra magyar és külföldi felsőoktatási intézmények 3-5 fős delegációit várjuk, amelyekben az intézményvezetők, oktatók, kutatók, nemzetközi vagy tanulmányi osztályon dolgozók, illetve az intézmény üzleti és regionális partnerei is helyet kaphatnak. A rendezvény célja, hogy az online kérdőívet vezérfonalként használva létrejöjjön egy párbeszéd egy adott intézmény szereplői, illetve hasonló területért felelős munkatársai között.

A rendezvényen az Európai Bizottság megbízásából külföldi neves szakértők közreműködésével és irányításával alkalom lesz intézményi jó gyakorlatok megismerésére, megvitatására és fejlesztési irányvonalak kidolgozására. A cél, hogy a műhelyen szerzett tapasztalatokat a résztvevők saját intézményükben terjesszék és a felvázolt fejlesztési irányvonalak mentén stratégiát dolgozzanak ki saját egyetemük vállalkozó képességének fejlesztésére.

Az Európai Bizottság és Tempus Közalapítvány által szervezett HEInnovate tematikus fórum időpontja 2014. június 18. •

BESZE SZILVIA

HEInnovate.eu

Hogyan támogathatja a szaknyelvoktatás a foglalkoztathatóság növelését?

A frissdiplomások egyre gyakrabban találkoznak azzal a kihívással, hogy multikulturális munkahelyen kell megállniuk a helyüket. A nyelvtudás tehát olyan kulcskompetencia, amely elengedhetetlenül fontos a munkaerő-piaci érvényesüléshez.

A felsőoktatásban folyó nyelvi és szaknyelvi képzésekben ezért hangsúlyt kell fektetni az idegen nyelvi és interkulturális készségek hatékony fejlesztésére. Az EU-trendeknek megfelelően a magyar felsőoktatás-fejlesztési stratégia az intézmények nemzetköziesedését is támogatja, amelyben szintén kulcsfontosságú elem a szaknyelvi készségek fejlesztése.

Minderről szó volt a Tempus Közalapítvány konferenciáján, amelyet az Európai Bizottság és az EMMI támogatásával, az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet szakmai hozzájárulásával tartottunk 2014. március 31-én.

A FELSŐOKTATÁSBAN FOLYÓ NYELVI ÉS SZAKNYELVI KÉPZÉSEK: HELYZETKÉP ÉS FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK

A rendezvényen Dr. Kurtán Zsuzsa, a Szaknyelvoktatók és Kutatók Országos Egyesületének elnökségi tagja elmondta, hogy a közreműködésével készült felmérésben vizsgált 23 felsőoktatási intézmény mindegyikében folyik szaknyelvoktatás, de ebben meglepően kevés hallgató vesz részt, csupán az összhallgatói létszám mintegy 25%-a. Pedig a hallgatóknak számos olyan nyelvórán kívüli tevékenysége, illetve feladata van – pl. szakirodalom olvasása, fordítása, összefoglalása, prezentációk készítése, szakmai megbeszélés vagy akár diploma összefoglalása –, amelyek szaknyelvi ismereteket igényelnének. A kutatótól azt is megtudtuk, hogy jellemzően azok a problémák és vélemények jelennek meg a szaknyelvoktatással kapcsolatban, melyek szerint a szaknyelvoktatás megítélése nem megfelelő sem a hallgatók (túl nehéz), sem az oktatók (felesleges) körében, illetve a hallgatók nem ismerik fel a szaknyelvtudás munkaerő-piaci fontosságát, nem motiváltak. Szintén gyakori az a (nem nyelvoktatói) felfogás, hogy a hallgatók még az általános nyelvet sem tudják kellő szinten, akkor miért kellene még szaknyel-

Hogyan tud hozzájárulni a felsőoktatás a szaknyelvi készségek hatékony fejlesztéséhez? Milyen legyen a felsőoktatásban folyó nyelvi és szaknyelvi képzések jövője? Milyen elvárásaik vannak a munkáltatóknak a frissdiplomások nyelvi, szaknyelvi felkészültségével kapcsolatban? Hogyan erősíthető a szakintézmények szaknyelvtanárai közötti együttműködés? Ezeket a kérdéseket járjuk körbe A szaknyelvoktatás szerepe a foglalkoztathatóság növelésében című konferencián.

vet is tanulniuk. Előfordul, hogy minden feltétel adott, azzal kell inkább megküzdeni, hogy a kimeneti követelményben a karok írják elő a szaknyelvet, ez a legnagyobb garanciája a kurzusválasztásnak. A szaknyelvoktatás terén azonban lehetséges és kívánatos is a fejlesztés. A felmérésben összegyűjtött vélemények szerint ehhez elsősorban mentalitásváltásra lenne szükség a szaknyelvoktatás megítélésével kapcsolatban, valamint a (szak)nyelvi képzés pozícióit és státuszát a felsőoktatási intézményeknek egyértelműen meg kellene határozniuk. Szükség lenne rendszeres szaknyelvtanári továbbképzésekre (hazai és célnyelv területi), és a szakintézmények szaknyelvtanárai közötti együttműködést is strukturáltan kellene erősíteni. Mindezt pedagógiai módszerváltás (e-learning, blended learning stb.) is segítheti.

A résztvevők tovább mélyíthették tudásukat a *Pedagógiai módszerváltás a használható szaknyelvtudásért* című délutáni műhelyfoglalkozáson, amelyet Kurtán Zsuzsa és Kákonyi Lucia (OFI) vezetett. A téma iránt érdeklődők arról beszélgettek, hogy támazkodhat-e a szaknyelvtanár a diákok meglévő szakmai ismereteire, képességeire. Ha igen, az oktatási (tanítási/tanulási) folyamat mely szakaszaiban? Hogyan? Ugyancsak fontos témaként merült fel, hogy milyen aktív tanulói részvételen alapuló oktatási stratégiák alkalmazhatók, továbbá milyen forrásokhoz, fórumokhoz, kihez, hova fordulhatnak a szaknyelvoktatás résztvevői (diákok, nyelvtanárok, szaktanszéki oktatók) nyelvhasználati problémáikkal.

A konferencián készült videók és az elhangzott előadások elérhetők a rendezvény weblapján: oktataskepzes.tka.hu » Projektek » 2013 » TANDEM » A szaknyelvoktatás szerepe a foglalkoztathatóság növelésében

Campus Hungary program keretében elérhető képzések:

- interkulturális képzés
- nemzetközi felsőoktatási marketing képzés
- honlapfejlesztés képzés
- EU-angol szaknyelvi képzés – ez széles közönség számára is folyamatosan elérhető a Tempus Közalapítvány képzési kínálatában

A FELSŐOKTATÁS NEMZETKÖZIESÍTÉSE – HAZAI ÉS NEMZETKÖZI BEVÁLT GYAKORLATOK

Dobos Gábor, a Tempus Közalapítvány felsőoktatási csoportvezetője felhívta a figyelmet arra, hogy az egyre nemzetközibbé váló felsőoktatási helyzetben, az oktatási ösztöndíjprogramok által kínált lehetőségek kihasználása érdekében, az intézményeknek fel kell készülniük arra, hogy idegen nyelvű képzéseket is kínáljanak. Jelenleg az idegen nyelven elérhető kurzusok száma csekély, pedig a felsőoktatási intézményeknek figyelembe kellene venniük, hogy az észrevehetően csökkenő hazai hallgatói létszámot külföldi hallgatókkal is kiegészíthetik. A Tempus Közalapítvány a Campus Hungary TÁMOP 4.2.4. B2 konvergencia régiós program keretében többféle képzéssel is támogatja az intézmények nemzetköziesítési folyamatait.

A délután folyamán a *Hazai és nemzetközi bevált gyakorlatok* szekcióban a résztvevők megismerhették a Budapesti Gazdasági Főiskola Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Karának *Fókuszban a XXI. századi készségek – Virtuális szaknyelvi műhely* című, Európai Nyelvi Díjas projektjét, amelyet Dr. Pál Ágnes és Asztalos Réka főiskolai adjunktusok mutattak be. Ezután Margarida Morgado professzor asszony, a portugál Felsőoktatási Idegen Nyelvi Központ igazgatója, (Castelo Branco Főiskola) bemutatta alkalmazott kutatási projektjét, amely a tartalomalapú nyelvoktatás bevezetését célozza a portugál főiskolákon. A Hollandiából érkezett

Louisa Hendriks-Liutól, a Saxion Alkalmazott Tudományok Egyetem oktatójától megtudhattuk, hogyan tudja támogatni a nyelvoktatás a szakmai kompetenciák elsajátítását az ő intézményükben.

HOGYAN LÁTJÁK A MUNKÁLTATÓK A FRISSDIPLOMÁSOK SZAKNYELVI FELKÉSZÜLTSGÉT?

A munkáltatók – és itt most elsősorban a multinacionális vállalatokra gondolunk – elvárják a stabil nyelvtudást a frissdiplomásoktól, hiszen gyakran külföldi vezetővel vagy kollégákkal kell dolgozniuk, és általában a vállalatirányítási rendszert is idegen nyelven kell kezelni. Emellett kapcsolatot kell tartani az anya- vagy leányvállalattal, és a belső tréningek is idegen nyelven zajlanak. Polgár Petrától, a Randstad Hungary Kft. munkatársától azt is megtudtuk, hogy kevés cég tud türelmi időt adni a nyelv fejlesztésére, ezért két hasonlóan jó kompetenciákkal bíró jelölt között egyértelműen a nyelvtudás dönt. A szaknyelvtudást főként a műszaki mérnöki területekre, a pénzügyi-számviteli pozíciókra, a logisztika, szállítmányozás és jogi pozíciókra jelentkezőktől várják el. Egyértelműen kijelenthető, hogy a külföldi ösztöndíjas vagy külföldi szakmai gyakorlattal rendelkező jelöltek kifejezetten keresettek.

A munkáltatók részéről nem elvárás a nyelvvizsga, ugyanakkor az azonnal előhívható, naprakész nyelvtudást várják el a munkavállalóktól,

és ezt gyakran már az első körben néhány perces telefonos interjúval le tesztelik. Aki nem felel meg a telefonos interjúján, nem is juthat tovább a felvételi procedúrában. Ezt követi az interjú (részben) a célnyelven, majd esettanulmányt kell feldolgozni, de csoportos feladatot, szakmai tesztet és szituációs feladatot is meg kell oldani. A hazánkban piacvezető személyzeti tanácsadó cég képviselőjének meglátása szerint, a frissdiplomások nyelvi – szaknyelvi felkészültségét és így a foglalkoztathatóságot javíthatná, ha az idegen nyelvű interjúra való felkészítés és az idegen nyelvű interjú szimuláció beépíthető lenne az órarendbe. Ezen kívül már másod- vagy harmadévből inspiráló lehet vendégelőadó hívása a szaknyelvi órákra, és érdemes lenne követni az oktatóknak a munkaerőpiac visszajelzéseit a diákok nyelvtudásának szintjéről.

VÍZIÓK ÉS VÉLEMÉNYEK A SZAKNYELVOKTATÁS JÖVŐJÉRŐL

A délutáni rendhagyó kerekasztalon a szaknyelvoktatás jelenéről és jövőjéről beszélgettünk.

Dr. Szeidl Ágnes, a Precedens Nyelvtudódió nyelvtanára és egyik alapítója megjegyezte, hogy a szakmai tudás mellett ma már elengedhetetlen a szaknyelvi tudás is, különösen igaz ez a jogi hivatást végzőkre, itt igazából mindenkinek szüksége lenne a megfelelő szaknyelvi ismeretekre. Dr. Fischer Márta a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Idegennyelvi Központ oktatója is azt hangsúlyozta, hogy nagyon fontos lenne a folyamatos párbeszéd a szaknyelvoktatás különböző szereplői között (hallgatók-oktatók-munkáltatók), és pontosan ismerni kellene a különböző szereplők igényeit. Karácsony Zoltán, álláspiaci szakújságíró (Haszon Magazin, Monster.hu állásportál) felvetette, hogy a felsőoktatási intézmények által szervezett állásbörzék jó alkalmat adhatnának a többoldalú egyeztetésekre és a kapcsolatépítésre, hiszen ott minden szereplő megjelenik. Weigert Viktor, a BGF hallgatója elmondta, hogy tapasztalatai szerint az ő generációja állandóan on-line van jelen valamilyen mobil eszközön, és a nyelvtanulást is szívesen helyezik erre a platformra. Véleménye szerint jelentősen motiválná a hallgatókat, és akár az oktatókat is, ha a webes felületeket jobban be lehetne kapcsolni az oktatásba. Fáklya Georgina, a GE Foundation Opening Doors Programjának végzett diákja, jelenleg a GE Lighting EMEA egészség- és munkavédelmi koordinátora elmondta, hogy a legjobb lenne a szaknyelv tanulását már a középiskolában elkezdni, hiszen később, a felsőfokú tanulmányok ideje alatt a sok egyéb elfoglaltság mellett már nehéz igazán magas szintre eljutni. •

A Precedens Nyelvtudódió Közép- és felsőfokú jogi szaknyelvi képzés angolul című programja 2010-ben Európai Nyelvi Díjat nyert.

GE Foundation Opening Doors Programja 2008-ban Európai Nyelvi Díjat nyert.

CSERNOVITZ ADÉL

Önéletrajzot írni sokak számára nyűg, nem kedvelt feladat. Főként tapasztalat nélküli pályakezdőként nem tudja az ember, hogy mire kíváncsi a munkáltató, mit érdemes kiemelni, miről jobb nem említést tenni. A munkaerő kölesönzéssel és közvetítéssel foglalkozó Randstad Hungary Kft.-hez rengeteg pályakezdőtől érkezik önéletrajz nap mint nap, az ezekkel kapcsolatos tapasztalatokról a cég tanácsadója, *Léka Tünde* beszélt.

► **Milyen típusú önéletrajzokhoz nyúlnak a pályakezdők a legszívesebben?**
Nagyon sokféle lehetőségük van, az interneten rengeteg mintát találnak. A legnépszerűbb az Europass, a pályakezdőknek nagyjából 60 százaléka ehhez fordul. Könnyű kitölteni, rendkívül átlátható, nem lehet kihagyni belőle semmit. Mivel a formátum adott, az álláskeresőknek már csak az adatok beömlesztése a feladata. Egyszerű és felhasználóbarát – ez lehet a népszerűség kulcsa.

► **A CV-k olvasói, azaz a kiválasztással foglalkozó szakemberek, a munkáltatók is kedvelik, nem gondolják sablonosnak?**
Abszolút nem. Hozzám szoktak beérkezni hibás, rosszul szerkesztett önéletrajzok, ilyenkor előfordul, hogy én magam javasolom az Europass formátumot.

► **Érdemes-e színes-szagos, kreatív ötletektől hemzsegő önéletrajzot készíteni?**
Akkor előnyös, ha olyan pozícióra pályázunk, ahol kreatív, színes személyiséget keresnek: marketing és reklám területén jó belépő lehet. Bármilyen más területen azonban bányunk óvatosan ezekkel az elemekkel.

► **Milyen jellegű hibákkal találkozok leggyakrabban?**
Kezdeném azzal, hogy sokszor egybefüggő szöveget írnak a pályázók, ami teljesen átláthatatlan egy kiválasztással foglalkozó szakembernek.

A nyelvtudásnál sem elég a megszerzett bizonyítványok felsorolása, az aktív tudás szintjét is érdemes feltüntetni, hiszen ha 2003-ban szerzett valaki nyelvvizsgát, azóta a tudása passzívvá válhatott. Az Europass ebből a szempontból is előnyös, mert nem a

papír meglétére koncentrálnak, hanem a tényleges, élő nyelvtudásra kérdező rá – amit egyébként a nyelvtudást igénylő álláslehetőségeknél fel is szoktunk mérni. Én, ha felkerek egy potenciális pályázót, a telefonos beszélgetéskor vagy a személyes interjúján mindenképpen átváltok a munkáltató által elvárt nyelvre, mert az a tapasztalatom, hogy a pályázók sokan alul-, és legalább ennyien túlbecsülik saját nyelvtudásuk szintjét.

Tipikus hiba még, hogy nem frissítik az önéletrajzot, vagy éppen a jelentkező nincsen tisztában azzal, hogy milyen adatok szerepelnek benne. Még rosszabb, ha valótlan állítanak benne, és erre a személyes interjúján derül fény. Ez a pályázó számára igen kellemetlen tud lenni, és meglehetősen rossz benyomást tesz ezáltal.

► **Mi az, amit gyakran kihagynak az önéletrajzokból?**

Előfordul, hogy nem fejtik ki a pályázók, hogy egyes korábbi munkakörökben mi volt a feladatuk, ugyanis nem feltétlenül biztos, hogy minden pozícióhoz tartozó feladatkör teljesen ugyanazokat rejti, ez cégenként akár eltérő is lehet. Az Europass erre szintén lehetőséget ad.

Szeretném eloszlatni azt a tévhitet, mely szerint az önéletrajznak egy A4-es oldalba muszáj belefértie, bár igaz, hogy a kiválasztással foglalkozó szakemberek nem szívesen olvasnak el egy 5-6 oldalas önéletrajzot.

► **Milyen szabályok vonatkoznak a képekre?**

Kimondott szabály nincs, de nagyon mellé tudnak nyúlni a jelentkezők. Nem előnyös a nyaraláson készült kép, de a saját magam által készített homályos fotó és a bikinis kép sem jöhet szóba, ahogy természetesen, bármilyen büszké is vagyunk a gyermekeinkre, semmiképp ne csatoljunk családi fényképeket, vagy hölgyeknél egész alakos fotót. Egy jól megvilágított, inges vagy blúzós kép, amin mellől felfelé látszódunk, tökéletes választás.

NEM MINDEN SABLONNAL VÁLUNK SABLONOSSÁ

Egyszerű és felhasználóbarát – ez lehet a népszerűség kulcsa.

► **Mosolygós vagy komoly?**

Én szeretem, ha a pályázó egy kedves mosollyal szerepel a képen, hiszen ezzel pozitív benyomást kelthet. Azonban ez attól is függ, hogy milyen pozícióra pályázunk. Egy pályakezdőnél fontosnak tartom, hogy kedves, aranyos, mosolygós legyen az a kép, viszont egy magasabb pozíciót betöltő, közép- vagy felsővezetőnél a „százfogú” mosoly semmiképp nem előnyös.

► **Tanulmányok közül mindent be kell írni?**

Az általános iskolai tanulmányokat nem feltétlenül tartom szükségesnek, a középiskolai tanulmányokat is el lehet hagyni, azonban pozitív lehet, ha már akkor szakosodott valamire a jelentkező, vagy kéttannyelvű gimnáziumba járt. A felsőfokú tanulmányok közül mindent fontosnak tartok beírni, még akkor is, ha nem releváns a megpályázott pozícióhoz.

► **Probléma-e, ha nem tudunk az önéletrajzban minden évre valami hasznos tevékenységet felmutatni?**

Sokan hagynak úgynevezett gap-eket, azaz hosszabb üres időszakokat a CV-ben. Ha ilyet látunk, biztosan rákérdezőnk a személyes interjúján. Sokszor kiderül, hogy ebben az időszakban dolgozott, tanult, nyelvtudását fejlesztette a fiatal, de ezt nem tartotta releváns információnak a pályázott pozíció szempontjából. Én azt javasolom, hogy mindenképpen fedjük le ezeket a gap-eket, hiszen egy pályakezdő esetében a munkáltató örül a munkatapasztalatnak.

► **Akár világhírű út is kerüljön bele?**

Én azt gondolom, hogy igen, mert fontos látni, hogy mivel töltötte ezt az időszakot a pályázó. Ha szélesítette a látókörét, idegen nyelveket tanult, tapasztalatot szerzett a világban, az fontos. Előfordulhat az is, hogy épp Erasmus ösztöndíjjal tanult vagy szerzett szakmai tapasztalatot, és ezt sok esetben kifejezetten keresik a munkáltatók, kiváltésként a multinacionális cégek.

► **Ezek szerint jól el lehet adni azt is, ha valaki pályakezdő?**

Rendkívül sok munkáltató keresi a „friss agykat”, tehát ezt nem úgy kell kezelni, mint valami kompenzálnivaló hátrányt. A nyári gyakorlat, a diákmunka, a külföldi ösztöndíj alapján a munkáltató látja, hogy a jelentkező dolgozott már, tudja, mit jelent a felelősség, és mivel jár, hogy minden nap be kell menni egy munkahelyre.

► **Az önéletrajz végén magunkról kell írni néhány tulajdonságot. Ide a legtöbben ugyanazt a három-négy pozitív jelzőt írják. Mit tegyünk, hogy ebben se legyünk sablonosak?**

Nem baj, ha olyan jelzőket használunk, mint mások, a lényeg, hogy az interjúján alá tudjuk támasztani, hogy ezek ránk is jellemzők. Ha például a személyes interjú alkalmával kissé szűkszavú pályázóval találkozom, akinek az önéletrajzában fel van tüntetve, hogy kommunikatív és közlékeny, akkor javaslatot szoktam tenni az átírára, módosításra. Ugyanez a gépelési és helyesírási hibákra is vonatkozik, ha pozitív tulajdonságként a pontosságot és a precizitást jelöltük meg.

► **Az önéletrajzírásnál hasznos a sablon, de a motivációs levelet is ezek használatával írjuk meg?**

Mielőtt motivációs levelet írunk, érdemes elolvasni pár mintalevelet, de soha ne használjunk sablont, mert a szakavatott szem azonnal ki fogja szűrni, hogy a Ctrl+C – Ctrl+V technika került bevetésre. Minden pozícióra más-más motivációs levelet kell írni, de nem árt tudni, hogy a HR-esek szeme először általában az önéletrajzokon fut át, ezzel kell őket valamiképpen megfogni. Érdemes tehát időt szakítanunk az önéletrajzunk elkészítésére, hiszen ez egy „belépő”, egy első vagy akár nulladik benyomás a munkáltató szemében. •

Az interjút készítette: SZEGEDI JÚLIA

Oktatás és munka – híd a szakadék fölött

Avagy: mire jók a képesítési keretrendszerek?

- Magyarországon végeztem el az alapképzést, de külföldön szeretnék mesterszakra járni
- Itthon érettségiztem, de egy másik országban vállalnék munkát
- Tanulnék még, de nem iskolai keretek között
- Szakképesítést szereztem, de nem tudom, milyen képesítéseket építhetek még a meglévő tudásomra

Az átláthatóság és a megfeleltethetőség elősegítésére jött létre az Európai Bizottság javaslatára az Európai Képesítési Keretrendszer, melynek kidolgozása 2004-ben kezdődött. Az Európai Bizottság 2006. szeptember 6-án fogadta el a javaslatot, majd 2008 februárjában az EKKR-t hivatalosan is elfogadták. Az EKKR-hez az elmúlt néhány évben számos ország csatlakozott, amelyek felismerték a keretrendszer hasznosságát. A csatlakozás azonban nem sokat ér, ha az országok nem gondolják újra saját képesítési rendszerüket. Ezért erős ajánlás fogalmazódott meg a tagállamok felé, hogy készítsék el saját képesítési keretrendszerüket, mely rendszerbe foglalja az adott országban megszerezhető összes képesítést, ezáltal összehasonlíthatóvá téve más országokéval. Magyarországon is elkezdődött ez a munka: a hazai keretrendszer szintjeinek száma és leíró jellemzői elkészültek, jelenleg a képesítések szintekre történő besorolása zajlik.

A nemzetközi és az oktatási alszektorok közötti mobilitás kérdéseivel sok fiatal találkozik napjainkban, akik közül biztosan sokan úgy vélik, a tervek csupán álmok maradnak. Többek között azért, mert a képesítések átláthatóságát és az országok, képzési lehetőségek, tanulási útvonalak közti átjárhatóságot egyáltalán nem könnyíti meg, hogy a megszerzett képesítések összehasonlíthatósága igen nehézkes. Az Európai Képesítési Keretrendszerhez (EKKR) való csatlakozás, illetve a Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) jelenleg is tartó fejlesztése azonban a tervek szerint segítheti az eligazodást.

MIT IS JELENT EZ?

Az EKKR nyolc referenciaszintet tartalmaz, amelyekre közvetlenül képesítéseket nem sorolnak, hanem fordítóeszközként segítik az összehasonlítást: a nemzeti keretrendszerek szintjeit ehhez viszonyítják. A szintek tanulási eredményeken alapulnak, amelyek megmutatják, hogy egy hallgató mit fog tudni, illetve mit lesz képes elvégezni egy adott tanulási tevékenység után. Azáltal, hogy a hangsúly áttevődik a tanulási eredményekre, jobban összhangba kerülhetnek a munkaerőpiac szükségletei az oktatási és a szakképzési szolgáltatásokkal. Az EKKR nyolc szintjét egy-egy leíró/jellemző-kategória határozza meg, amely az adott szintű képesítésekre vonatkozó tanulási eredményeket jelzi valamennyi képesítési rendszerben. Ezek a jellemzők a tudás, a készségek és kompetenciák. Az MKKR szintén nyolc szintet alkalmaz, melyeken az alap- és középfokú oktatáson át a felsőoktatásig

„Az egyik legfontosabb dilemma a gazdaság és az oktatás kapcsolatát illetően, hogy miként tud a két rendszer együttműködni, hiszen a gazdaság rendkívül gyorsan változik, az oktatási rendszer azonban merev ciklusokhoz kötött, rugalmatlan rendszer”

szerepelnek képesítések, beleértve a doktori képzést és a felsőoktatási szakképzést is. A jellemzők négy csoportba sorolhatók, és az európai mintát a hazai igényeknek megfelelően alakították át: nálunk a tudás, a készségek és képességek, az attitűd, valamint az autonómia és felelősségvállalás szintleíró jellemzői alapján sorolják be a képesítéseket.

Az EKKR hivatalos elfogadása után számos, a képesítési keretrendszert, így a

mobilitást, az oktatást és a foglalkoztathatóságot érintő konferenciát rendeztek itthon és külföldön egyaránt, illetve az országok saját képesítési keretrendszerének képviselői is időről időre összeülnek, hogy megvitassák az aktuális helyzetet, és terítékre kerül a felsőoktatás és a munka világának kapcsolata is. Fontos tudni, hogy nagyon sok készség/képesség – például a vállalati készségek, a kreativitás képessége – inkább a gyakorlat során sajátíthatóak el, illetve munkahelyi környezetben fejleszthető könnyebben. Az elméleti tudás, a tanulás természetesen elengedhetetlen, melyre a Cedefop is rávilágít: előrejelzésük szerint ugyanis 2015-re a meghirdetett állások 30 százaléka felsőfokú, 50 százaléka pedig minimum középfokú végzettséget kíván majd meg. Egy 2012-es Eurydice-jelentés szerint a diplomások jóval könnyebben találnak munkát, mint alacsonyabb végzettségű társaik: előbbiek 5 hónap alatt kapnak állást, míg utóbbiak közül a középfokú végzettséggel rendelkezők 7,4, az alacsonyabb végzettségűek pedig 9,8 hónap alatt jutnak munkához.

AZ OKTATÁS ÉS A MUNKA VILÁGA: ÁTHIDALHATÓ-E A SZAKADÉK?

Az Oktatási Hivatal által szervezett, három részből álló pódiumbeszélgetés-sorozat többek között erre kereste a választ tavaly év végén, melyen oktatáskutatással foglalkozó szakemberek, fejlesztők és az oktatás-képzés végfelhasználóinak képviselői vettek részt. „Az egyik legfontosabb dilemma a gazdaság és az oktatás kapcsolatát illetően, hogy miként tud a két rendszer együttműködni, hiszen a gazdaság rendkívül gyorsan változik, az oktatási rendszer azonban merev ciklusokhoz kötött, rugalmatlan rendszer” – fogalmazták meg a beszélgetésen jelenlévők.

Benedek András szak- és felnőttképzési szakértő egy előzetes interjúban elmondta, hogy szerinte mindkét szektornak közelednie kell egymáshoz, hiszen minőségi munkaerő nélkül nem tud hatékonyan működni egy vállalat, a gazdaság támogatása nélkül pedig nem lehet megfelelő színvonalú képzéseket nyújtani. Számtalanszor felmerül azonban a kérdés: a vállalatok meddig mehetnek el. Beleszólhatnak-e az oktatás szervezésébe, a képzések tartalmába? Benedek András szerint jó, ha a vállalatok igényei már az alapfokú oktatásban megjelennek, ám ennek sokkal nagyobb jelentősége van a specializáció szintjén. Bánki Horváth Mihály, a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségének dél-alföldi szakképzési koordinátora azonban úgy véli, a két szféra közti szakadékot mélyíti, hogy a gazdaság igényt tart a formális képzés szerkezetébe és tartalmába való beavatkozásra.

Falus Iván, az Eszterházy Károly Főiskola professor emeritusa úgy látja, hogy a munka világa képviselőinek meg kellene mondanuk, milyen feladatokat kell elvégezniük a leendő munkavállalóknak, majd a képzőintézménnyel közösen kellene kidolgozniuk, hogy ehhez milyen kompetenciákra van szükségük. „A felsőoktatásnak meg kellene határoznia, hogy ezek a kompetenciák milyen módszerrel oktathatók, hogyan tudják megszerezni azokat a hallgatók. A lényeg azonban a folyamatos konzultáció.” Lados Tibor, a Mátrai Erőmű humán erőforrás-igazgatója annak a híve, hogy minél korábban, már a 8–14 éves gyerekeknek meg kell mutatni a vállalkozásokat, melynek egyik eszköze, ha az általános iskolai képzésbe beépítik a vállalkozói készségek oktatását. A másik módja, ha testközelből, belülről ismerik meg a diákok a cégeket.

MIT TEHET AZ EGYETEM, HOGY ELŐSEGÍTSE A VÉGZETTEK MUNKÁBA ÁLLÁSÁT?

Szabó Gábor, a Szegedi Tudományegyetem rektora a felsőoktatásra utalva fontosnak tartja, hogy párbeszédet kell folytatniuk a vállalatoknak és az egyetemeknek, és a képzések tartalmát illetően is folyamatos egyeztetésre van szükség. „A hallgatóknak valóságos feladatokban kellene részt venniük legalább a képzés felében, nem csak az utolsó pár hónapban” – vélekedik Kovács István Vilmos, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar Felsőoktatás-menedzsment Intézeti Központ központvezető-helyettese, rámutatva, hogy hozzá kell segíteni a hallgatót a munkaerő-piaci élmények megszerzéséhez még a tanulási folyamat alatt.

Visszatérve az alapgondolathoz, Halász Gábor, az ELTE professzora kiemelte: „az oktatás és a munka világa közötti kapcsolat egyik legmeghatározóbb eleme, hogy ki hozza létre a munka világában hasznosítható ismereteket, képességeket”.

Az oktatás világa stabil, kiszámítható, a munka világa azonban kaotikus, a technológiai változások, az üzleti stratégiák függvényében napról napra módosul, melynek következtében új képességigények jelennek meg. Probléma, hogy a két világ nehezen tud egymással kommunikálni, nem találják a közös hangot. A professzor a képesítési keretrendszerekre utalva kiemelte, hogy a kvalifikációs rendszerek legfontosabb feladata a két szféra közötti híd megteremtése. Kérdésként fogalmazta meg ő is, hogy a két világ közül melyiknek legyen nagyobb beleszólása a kvalifikációs rendszerek kialakításába, illetve melyiknek kell kontrollálnia azt.

Borbély-Pecze Tibor Bors, a Nemzeti Munkaügyi Hivatal szakmai tanácsadója szerint a Magyar Képesítési Keretrendszer arról szól, hogyan lehet az oktatási alrendszeren belül lebontani a határokat, és ha ez jól működik, akkor a képzések és a munkaerő-piaci „nyelvhasználatok” közötti kapcsolódást teheti átláthatóbbá. Ami azonban nagyon fontos, hogy a munkáltatókat egyre kevésbé érdekli, milyen iskolát végzett a leendő munkavállaló, a lényeg, hogy milyen tudással, készségekkel, képességekkel rendelkezik. •

SZÍJJÁRTÓ ANITA

Az alacsonyan képzett felnőttek számának csökkentése

Összefoglaló az Erasmus+ nyitókonferencia
azonos című szekciójáról

• Miért van ilyen sok alacsonyan képzett fiatal hazánkban, és ez miért akkora baj?

A kérdés mögött meghúzódó provokatív tényközlés szerint 40 éve még sokkal több alulképzett fiatal volt, ennek ellenére „teljes foglalkoztatás” volt jellemző Magyarországon. A változás vizsgálatát két irányból is lehet közelíteni: egyrészt a fiatalok és fiatal felnőttek, másrészt az állam és alrendszerének (oktatási, foglalkoztatási, szociális stb.) aspirációi, erőfeszítései és kudarcai irányából. Mindenképpen megjegyzésre érdemes tény, hogy a Labour Force Survey 2013-as adatai szerint a magyarországi mutatók tovább romlottak, ami szokatlan trend az Európai Unióban. A NEET-fiatalokra (akiknek nincs munkájuk és nem is tanulnak) vonatkozó statisztikai adatok szerint is relatíve rosszak a pozícióink, 2003 óta 4-5%-kal maradunk le az OECD-átlagtól, elmaradásunk nem is nő, de nem is csökken.

Bódis Lajos szerint a fő probléma ebben az, hogy előre tudható, hogy ők nem lesznek később sem foglalkoztatottak, ami a posztiszocialista országokra különösen jellemző nehézség. Ugyanis a rendszerváltás előtt az oktatás a korszerűtlen nagyipar igényeit szolgálta ki, de az azóta eltelt 20-25 évben ugyan a nagyipar szerepe továbbra is döntő, a követelmények jelentősen nőttek, az alkalmazkodáshoz segítséget adó közszolgáltatások fejlesztése viszont nagy lemaradásban van. Magyarországon történelmi okokból kevés a családi vállalkozás, melyek több országban leginkább foglalkoztatják a képzetleneket. A posztiszocialista országokban relatíve magas a gyengén olvasók aránya is, így azokban a szakmákban, ahol szükséges a szövegértés, magasabban képzetteket vesznek fel, az alapképzettségük miatt.

Hajnal Sándor szerint az általános iskola átalakításával kellene kezdeni a probléma kezelését, hiszen gyakran még középfokon is tapasztalható probléma az olvasás, számolás, jegyzetelés terén.

Kádár Erika megerősítette ezt, elmondva, hogy a lemorzsolódott fiatalok mérhetetlen tudáshiánnyal kerülnek hozzájuk, ami miatt nem tudnak OKJ-s képzésekbe sem kapcsolódni. Ezért 4-500 órás előképzést tartanak nekik, ahol a mértékegységeket vagy százalékszámítást tanítanak, valamint a munkához és tanuláshoz

való pozitív hozzáállást segítik. A foglalkozások „iskolátlanított” formában, gyakorlati alapú oktatásként működnek. A munkáltatók visszajelzései egyértelműen jelzik a kulcskompetenciák hiányát, de a dolgok hátterében általában komplex problémák állnak: a szülők alacsony végzettsége, több generációs munkanélküliség, a kis falvak lakóinak elszigeteltsége, egészségügyi és mentális problémák.

Mihályi Krisztina azt emelte ki, hogy az iskola nagyon nehezen követi a társadalmi-gazdasági változásokat. Nem tud megfelelni a megváltozott kihívásoknak, a tananyag nem illeszkedik a munkaerőpiaci elvárásokhoz és a gyerekek nem látják az iskolában átadottak értelmét, gyakran ezért nem motiváltak. Kreativitást, kezdeményező-készséget fejlesztő programok pedig leginkább csak iskolán kívül szerveződnek.

Mártonfi György megerősítette, hogy a transzverzális kompetenciák fejlesztése is fontos az iskolában, majd hozzáfűzte, hogy a Szegedi Tudományegyetemen zajlik egy kutatás a szociális kompetenciamérés bevezetésének lehetőségeiről.

• A nemzetközi összehasonlításokban igen sok, a témához kapcsolódó mutatónk rossz és romlik. Mi áll ennek hátterében, más országokban mit csinálnak jobban vagy másképp? Melyek lehetnek a jelenlegi helyzetből való kitörés fő irányai?

Hajnal Sándor felvetette, hogy a képzésnek ahhoz kellene igazodnia, hogy kiket tanítunk. A világbanki fejlesztési projektek alatt a kompetenciaalapú oktatásba sok pénz fektettek. Lett akkoriban egy új tantárgy is, vállalkozási ismeretek néven, ami mindent tartalmazott, ami itt fontos lehet, az állampolgári ismereteket is ötvözve. Ez az összes szakképző intézményben ma is megvan, de egy gimnázium számára már meglepő, hogy ez máshol vizsgatantárgy.

Bódis Lajos a kutatóként vizsgált apparátusi folyamatokról beszélt, melynek három hiányosságot mutató elemét emelte ki: 1) a programtervezés, egymásra épülés; 2) diskurzus, szinte megbeszélés, reflexió; 3) rossz gazdálkodás a kapacitásokkal. A foglalkoztatás-

A PANELBESZÉLGETÉS RÉSZTVEVŐI:

BÓDIS LAJOS a Budapesti Corvinus Egyetem docense

MIHÁLYI KRISZTA a Tempus Közalapítvány projekt-koordinátora (QALL – Végzettséget mindenkinek! projekt)

KÁDÁR ERIKA az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület elnöke

HAJNAL SÁNDOR a Magyar Gyula Kertészeti Szakképző Iskola általános igazgatóhelyettese

MODERÁTOR:

MÁRTONFI GYÖRGY az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet kutatója

politikában megjelentek korábban a civil szférából induló, az állami szolgáltatásokkal versengő fejlesztések, de az uniós csatlakozás, a jelentős forrásbővülés óta ezek hatása az állami kezdeményezésekre jelentősen csökkent. A közoktatásban jellemző, hogy a fenntartó nem elég okosan gazdálkodik a tanárokkal. Ugyanakkor ez egyben társadalmi deficit is, a magyarokra jellemző alapvető bizalmatlanság saját intézményeik iránt, pedig fontos volna tanulni a más országok tapasztalataiból, és bízni abban, hogy az ezeken a területeken végzett szolgáltatások és a szolgáltató szervezetek fejlesztése bőven megtérül.

Mihályi Krisztina három aspektusát emelte ki annak, hogy a korai iskolaelhagyás csökkentésében sikeresnek tekinthető országok miben hasonlítanak: 1) együttműködés magas foka: helyi közösségekben, iskolán belül, pedagógusok és segítő személyzet, valamint a fenntartó között; 2) iskolai szemléletváltás: a tanulók problémáira figyelés, az iskolában való benntartást alapvetően tanári felelősségnek tekintik; 3) a tanárok felkészítése a komplex feladatokra.

Kádár Erika a gyakorlati szemléletű megközelítést hangsúlyozta, elmesélve egy konkrét torinói élményét, ahol az arányokat kóktélok keverésével tanították meg. Mindennek kellene, hogy legyen gyakorlati értelme is az iskolában és a tanult elemeket horizontálisan is kapcsolni kellene. A működési feltételek biztosítása volna a másik alapvetően fontos dolog: a pályázati finanszírozás kiszámíthatatlanná, bizonytalaná teszi a működést, pedig az ebben leginkább érintett civil szervezetek indítják el a változásokat. Olyan rendszert is lehetne működtetni, ahol ha teljesítik az indikátort, akkor legalább 4 évre biztosított lesz egy program működése.

• Hogyan függ össze a mobilitás és az alacsonyan képzett fiatalok foglalkoztatása?

Mártonfi György felvezetése szerint a társadalmi mobilitás lelassult, a földrajzi és szakmai mobilitás viszont gyorsulóban van. A fiatalok körében egyre nagyobb a vágy a külföldi munkavégzésre, de annak feltétele gyakran a szakmaváltás, melyre való képesség nem egyértelmű. Mit tudnak ebben segíteni a Leonardo vagy a most induló Erasmus+ programok, illetve az egyéb uniós források (EFOP, GINOP)?

Bódis Lajos a korábbiakra utalva kulcsszavakat fogalmazott meg: egykomponensű vagy komplex fejlesztés, differenciálási képesség. A kockázatnak kitett fiatalokat gyakran senki nem részesíti szakszerű ellátásban, amiben közrejátszik az illetékes szervezetek egymással szembeni bizalmatlansága, a saját szaktudás hiányosságainak rejtgetése. A mobilitás hatásos ellenszer lehet a diszkriminációra, illetve az intézményrendszer visszasságaira. Beszélt arról a dilemmáról is, hogy mire költson az állam: a diplomásokra, a relatíve jó helyzetben

NÉHÁNY PÉLDA:

Hátránnyal indultak – Sikeres fiatalok az Egész életen át tartó tanulás programban
Tempus Közalapítvány, 2013
Letölthető: www.tka.hu » Könyvtár

lévőkre, vagy az esélytelenekre. A szakpolitikai döntések tényekre alapozása esetén – ami a sikeres országok közös tendenciája – egyértelmű az alacsonyan képzettek megsegítésének jelentősége. Abban, hogy ez a felismerés nálunk is nagyobb teret nyerjen, nagy szerepe lehet az intézményektől független monitoringnak, a szakmai és állampolgári alapon szerveződő civilek konstruktív kritikájának. Hajnal Sándor hozzáfűzte, hogy a Leonardo mobilitási programokban való részvétel a hátrányos helyzetű fiatalok számára nagy lehetőség.

Mihályi Krisztina emlékeztetett, hogy Tordai Péter, a Tempus Közalapítvány igazgatója bevezető előadásában említette, hogy egy friss kutatás szerint nettó 60 ezer Ft bérelőny mutatható ki a mobilitási programokban részt vett diplomásoknál, így elképzelhető, hogy ilyen jellegű előny a szakmunkásoknál is lehet. Utalt Máté Gergely, az Erasmus+ Ifjúsági Programiroda vezetője által említett, a mobilitási programok kulcskompetenciák fejlesztése terén jelzett bizonyított előnyére is. Kiemelte a prevenció fontosságát, az oktatási rendszer reformját, a tanárok és segítő szakemberek képzését, mint támogatandó területeket, és amely területekhez szintén hozzájárulhatnak a mobilitási programok.

Kádár Erika a komplex programokba való befektetés fontosságát emelte ki. Munkanélküliek visszajelzései alapján az egyéni bánásmód, a mentorálás a leghasznosabb, ezért olyan szervezeteket kéne támogatni, akik egyénenként költenek a fiatalokra azért, hogy legyen továbblépési lehetőségük. Ennek érdekében össze kellene hangolni a fejlesztéseket. •

szerkesztette: SZEGEDI ESZTER

A QALL – Végzettséget mindenkinek! projektben együttműködő partnerek: Tempus Közalapítvány, Foglyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft., Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet és 21 megyei koordinátor. A projektet az Európai Bizottság és az Emberi Erőforrások Minisztériuma finanszírozza.

„Minden ember más!”

A korai iskolaelhagyás megelőzésének lehetőségei

A legfrissebb adatok alapján tovább növekszik a korai iskolaelhagyó fiatalok aránya Magyarországon. Mit tehetünk a megelőzés érdekében? Hogyan léphetünk fel, ha már észleljük a problémát? Milyen lehetőségek vannak a rendszerből kiesők számára?

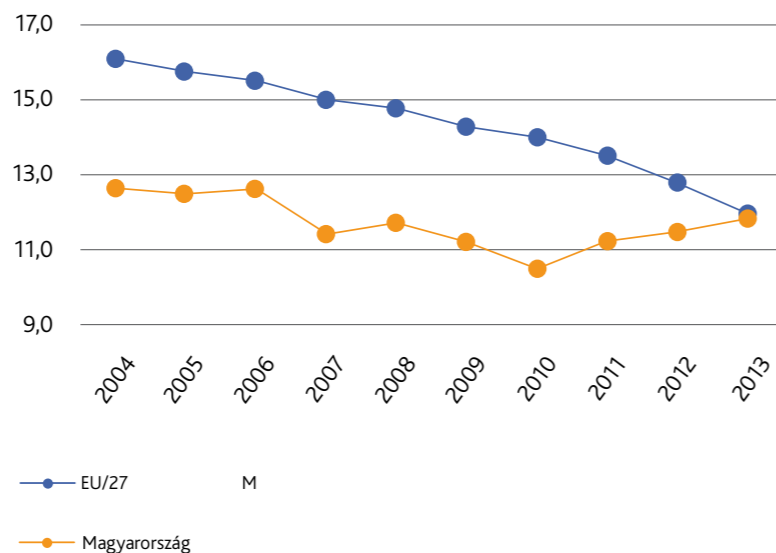
„A konferenciákon sikerült átlépni ezeket az asztalokat.”
QALL projekt, megyei koordinátor

Többek között ezekre a kérdésekre kerestük a választ partnereinkkel az elmúlt egy év során. A megoldás a minőségi oktatáshoz való hozzáférés kiterjesztésében, a rugalmas, egyénre szabott tanulási utak biztosításában és a tanulási utat támogató, az oktatási, egészségügyi, szociális, foglalkoztatási, kulturális és igazságügyi szektorok együttműködésén alapuló szolgáltató rendszerben rejlik.

Az idén májusban záruló QALL (Qualification for ALL) – Végzettséget mindenkinek! című projektünkben hazai helyzetelemzést készítettünk, nemzetközi jó példák tanulságait osztottuk meg és az oktatás szereplői mellett más szakmák képviselőitől is tanulmányokat gyűjtöttünk a korai iskolaelhagyás témája kapcsán. Központi tevékenységünk egy hétalkalmas, regionális konferenciasorozat megszervezése volt. Eljuttottunk az ország összes régiójába, és minden megyéből hívtunk szakembereket. Ezzel egy országos hálózat megalapozásához járultunk hozzá, melynek fennmaradása a helyben lévő szakemberek elkötelezettségén, munkabírásán és kommunikációján múlik. A Tempus Közalapítvány továbbra is elkötelezett a hálózatépítési folyamat támogatásában.

A rendezvényeken nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy a gyakran csak a hivatali ügymenet során találkozó szakemberek számára interaktív fórumokat teremtünk, ahol valódi szakmai vitákat folytathattak és megismerhettek helyi, sikeres megoldásokat a fiatalok iskolában tartása és végzettséghez juttatása terén. **A sikeres megoldásokat nyilvános, online adatbázisban tesszük közzé, melyről hírlevelünkben adunk majd tájékoztatást. Továbbra is keressük a jó példákat!**

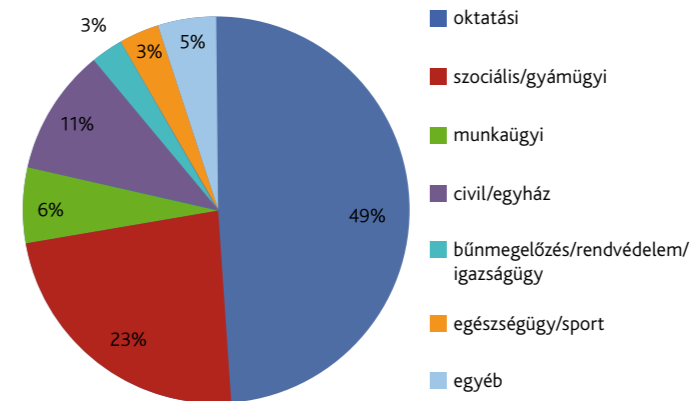

A korai iskolaelhagyók aránya: EU-átlag és Magyarország, 2003–2013 | Forrás: Eurostat, LFS, 2013.

Kik a korai iskolaelhagyók?

A 18-24 év közötti, legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező és oktatásban, képzésben részt nem vevő fiatalokat soroljuk ebbe a kategóriába. DE A PROBLÉMA NEM 18 ÉVES KORBAN KEZDŐDIK!

A hazai és nemzetközi jó tapasztalatok fontos üzeneteket hordoznak számunkra arra vonatkozóan, hogy hogyan előzhetjük meg az iskolából megfelelő végzettség nélkül kikerülő lemorzsolódásait, hogyan adhatunk második vagy többedik esélyt a fiataloknak. Az egyik ilyen üzenet, hogy a probléma csak szektorközi együttműködéssel orvosolható, és nem hagyhatók magukra a pedagógusok. Éppen ezért nagyon fontos eredménynek tartjuk, hogy a konferenciák résztvevőinek mintegy fele nem oktatási szereplő volt.

Résztvevők megoszlása szektoronként a projekt keretében szervezett regionális konferenciákon

A nálunk sikeresebb országok gyakorlata azt mutatja, hogy az egyénre szabott pedagógia és az egyéni odafigyelés engedhetetlen a probléma megoldásában, hiszen minden ember más, és más megoldásokkal

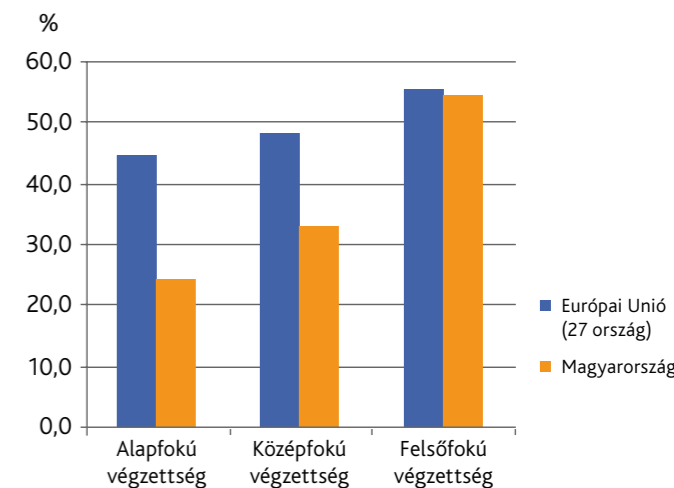
lehet támogatni mindenkit. A befogadó oktatási, társadalmi légkör megteremtése szintén kulcsfontosságú. Kutatási anyagok szerint a korán kieső gyerekek, fiatalok sokféleképpen lehetnek, de szinte minden

esetben valamilyen krízishelyzet váltja ki az iskolaelhagyásokat, amelyeknek tipikus előjele például a hiányzás megnövekedése. Külföldi esettanulmányainkat elérhetik honlapunkon: www.qall.tka.hu » Kutatás.

CÉLOK EURÓPAI UNIÓS ÉS HAZAI SZINTEN

A korai iskolaelhagyás megelőzése és jelenlegi arányának csökkentése európai uniós és hazai szinten is kiemelt szakpolitikai cél. A 2020-ra kitűzött uniós célérték 10%-nál alacsonyabb arány elérése, a nemzeti cél pedig a 10%-ra csökkentés. A legfrissebb adatokból látható, hogy Magyarország arányszáma találkozik az EU-s átlaggal, amelyet az EU-átlag folyamatosan csökkenő trendje és hazánk 2010 óta emelkedő aránya ad ki. Fontos jelzés a szakembereknek, hogy Magyarország a 28 tagállam között a 21. helyen van, szemben a 2010-es 12. helyezéssel. **Statisztikai fogalomról van szó, de a statisztika mögött gyerekek, fiatalok vannak, és a probléma jóval korábban kezdődik.**

A téma azért is nagyon aktuális, mert friss adatok szerint a 15–64 évesek között Magyarországon csupán minden negyedik alacsony iskolai végzettségű személynek van munkája (26,5%), míg a hasonló végzettséggel rendelkező csoportok esetében, EU-s szinten az emberek csaknem fele dolgozik (44,7%). A fiatalok körében még nagyobb a különbség ezen a téren. •

Foglalkoztatási arány az Európai Unióban és hazánkban a különböző iskolai végzettséggel rendelkező fiatalok (20–24 évesek) körében, 2012, % | Forrás: Eurostat, 2012

A projekt végén a felhalmozódó sokrétű tudásból és tapasztalataiból záró kiadványt készítünk, amely elérhető lesz a Tempus Közalapítvány honlapján.

„Senki ne gondolja, hogy nem az ő dolga.”
Alma a fán
pedagógus klub
résztvevő, TKA

„A gyerekekkel való beszélgetést kellene kötelezővé tenni!”
Csovesics Erika,
Baranya megyei
QALL koordinátor

A felsőoktatás nemzetköziesítése

FÓKUSZBAN

Az Erasmus program szerepe a magyar felsőoktatás nemzetköziesítésében

Ezeknek a programoknak a segítségével, megnövekszik azoknak a szereplőknek a száma, akik Magyarország „nagyköveteivé” válnak.

Az Európai Bizottság 2014 januárjában indította útjára az Erasmus+ programot, amely a 2020-ig tartó költségvetési ciklusban nyújt támogatást az oktatás, képzés, az ifjúsági együttműködések és a sport területén. Dr. Mezey Barnával, a Magyar Rektori Konferencia elnökével, az Eötvös Loránd Tudományegyetem rektorával készült interjúnkban a most lezárult program tapasztalatairól, valamint az Erasmus+ lehetőségeiről beszélgettünk.

• Miben látja az Erasmus program és a hasonló programok szerepét a felsőoktatás nemzetköziesítésében? Miben állnak az eddigi eredmények, és mit jelenthet az Erasmus+ elindulása?

Az Erasmus+ és az ehhez hasonló mobilitási programok számos lehetőséget nyújtanak a magyar felsőoktatás részére, elősegítik a hallgatói és oktatói mobilitást és a nemzetközi együttműködések. Ezeknek a programoknak a segítségével a hallgatói és oktatói mobilitáson keresztül megnövekszik azoknak a szereplőknek a száma, akik Magyarország „nagyköveteivé” válnak, hisz azok a külföldi diákok, akik hazánkban tanulnak a program keretein belül, hazájukba visszatérve tanulmányaik és munkavállalásuk során felhasználják az itt szerzett tapasztalatokat és kapcsolatokat, sőt, későbbi, különböző szintű posztgraduális tanulmányaik során visszatérhetnek a magyar felsőoktatásba. A kiutazó hallgatók, kutatók és intézményi munkatársak a célországban adhatnak tájékoztatást a hazai rendszerről, hazatérésük után pedig itthon kamatoztatják a megszerzett tudást ápolva a kialakított nemzetközi kapcsolatokat.

Kiemelkedően fontos lehetőséget nyújtanak ezek a programok ahhoz, hogy a magyar oktatás és kutatás még erőteljesebben belekerüljön a nemzetközi vérkeringésbe, közös képzési és kutatási projektek alakuljanak ki. A programokban kínált lehetőségek alapján az intézmények stratégiai, innovációs, modernizációs fejlődése is támogatást nyer. Ide értendő többek között az olyan szoros intézményi oktatási kapcsolatok kialakítása, mint például a közös,

illetve kettős diplomás képzések megteremtése. Ez a nemzetközi szinten egyre kedveltebb képzési forma nemcsak a tanulmányaikat több intézményben is végző hallgatók számára előnyös, de minősíti a részt vevő intézmények képzését is, hiszen egy közös képzés során az intézmények érdeke a magas szintű képzés fenntartása és folyamatos ellenőrzése. Az ilyen képzésekből kikerülő szakemberek nemzetközi tapasztalata a munkaerőpiacon is keresett. Az Erasmus+ programot Magyarországon koordináló Tempus Közalapítvány szakmai támogatást nyújt az intézményeknek, elősegítve a lehetőségek optimális kihasználását. Ez a fentiekben említett tényezők tekintetében lehet elsődleges. A nyelvtudással és szolgáltatási infrastruktúrával kapcsolatos fejlesztések megvalósításában a nemzetközi tapasztalatcsere mellett a program konkrét képzési és gyakorlati támogatást is nyújt.

• Melyek azok a legfontosabb területek, ahol fejlődnie kell a magyar felsőoktatásnak, hogy a nemzetközi szinten versenyképesebb lehessen?

A magyar felsőoktatás színvonala nemzetközi szinten is elismert, abban azonban mindenképp fejlődésre szorul, hogy a képzések és az intézményi szolgáltatások elsősorban angol, de más nyelveken is széles körben és magas színvonalon legyenek elérhetőek. Ez nem csupán az oktatók nyelvtudásán múlik (ami alapvető pillére a felsőoktatás nemzetköziesítésének), hanem szükséges hozzá az is, hogy a teljes tananyag elérhető legyen legalább angolul. Fontos továbbá, hogy az oktatott ismeretek nemzetközi környezetben is helytállóak legyenek, ne csupán magyar vonatkozású információkat tartalmazzanak. Elengedhetetlen az intézmény mindegyik, a hallgatókkal kapcsolatban álló dolgozójánál, a tanulmányi ügyintézőknél is a jó nyelvismeret és az elektronikus tanulmányi rendszerek jól kezelhető idegen nyelvű felülete.

Az intézmények ne csupán elméleti, hanem gyakorlati ismeretátadást is biztosítsanak diákjaik részére. A modern nemzetközi trendekhez illeszkedve a klasszikus nagyelőadós, induktív típusú oktatási módszerek helyett a deduktív szemléletű, kis csoportos, interaktív munkaforma vonzóbb a külföldi hallgatók számára.

Az intézmények hallgatóbarát, nyitott szemléletű hozzáállása, ennek egységes, és nem utolsósorban marketing szempontból is jól kidolgozott kommunikációja, a diákok számára elérhető és kedvelt csatornák igénybevétele szükséges ahhoz, hogy több külföldi diák válassza a magyar felsőoktatási intézményeket. A külföldi hallgatók képzéséhez, tanításához nem elégséges az oktatók külföldi tapasztalatszerzése (ami szinte alapvető szükséglet kellene, hogy legyen), a nemzetközi osztályok és tanulmányi hivatalok munkatársainak külföldi egyetemeken releváns szervezeteinél töltött mobilitási periódusa is sokat segíthet. Általános elvárás lehet, hogy az egyetemi oktatók és dolgozók, de legalább azok, akik a külföldi hallgatók képzésében részt vesznek, külföldi egyetemeken töltsenek hosszabb-rövidebb időszakot, megismerve ezáltal más országok és nyelvterület szokásait, kultúráját és elvárásait. Hasznos lehet a felsőoktatási intézményekben az ország, régió vagy nyelvterület koordinátorának azt a munkatársat felkérni, aki az adott közeget jól ismeri, ott a felsőoktatásban is hosszabb időt töltött. Ezáltal nemcsak nyelvi, de kulturális szempontból is közelebb kerülhet a felsőoktatási intézmény a beérkező hallgatókhoz, jobban kihasználhatja az oktatási és kutatási együttműködési potenciálokat. •

BEKE MÁRTON

Az ECTS szerepe a minőségfejlesztésben

Az Európai Kreditviteli Rendszert (ECTS) mint a minőségfejlesztés egyik eszközét vizsgáló szakértői műhely rendezett a Tempus Közalapítvány 2014. januárjában Esztergomban. A rendezvényen 16 hazai és 2 külföldi szakember folytatott vitát az ECTS kreditrendszernek mint a tanulás és tanítás, valamint a képzési programok menedzsmentjének minőségét befolyásoló eszköznek a felsőoktatásban betöltött szerepéről.

A Campus Hungary TÁMOP 4.2.4. B1 és B2 projektek keretében megrendezett szakmai műhely előkészítésében Derényi András, Bókay Antal és Temesi József működött közre.

A program során az alábbi főbb területeket elemezték a szakemberek:

- a képzések tervezése és megvalósítása nemzetközi összehasonlításban,
- kreditek allokálása,
- a hallgatói munkamennyiség kifejezése kreditekben,
- a változások elindítása és végigvitele.

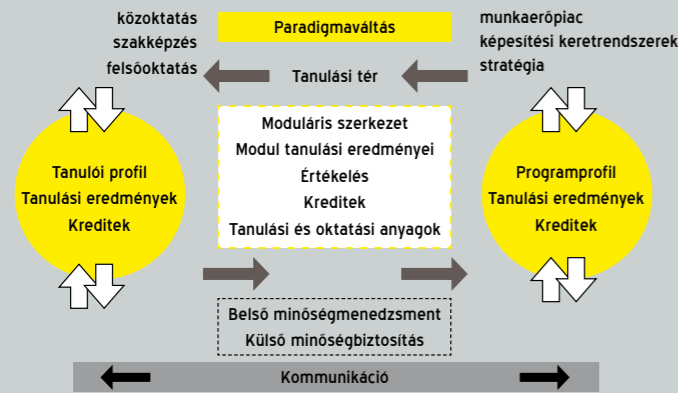
A program fontos eleme volt, hogy az ECTS alkalmazásának és a képzési programok menedzselésének hazai kérdései nemzetközi összefüggésbe helyezve jelenhettek meg. A két külföldi előadó, Tomasz Saryusz-Wolski (Lodz University of Technology, Lengyelország) és Volker Gehmlich (Osnabrück University of Applied Science, Németország) mind saját nemzeti, mind pedig nemzetközi tapasztalataikból merítve szemléletformáló előadásokat és vitaindító felvezetőket tartottak. A nemzetközi összehasonlítás, mely során európai és amerikai megoldások is szóba kerültek, arra hívta fel a figyelmet, hogy a felsőoktatással szemben támasztott alapvető követelménnyé vált a nemzetközi összehasonlíthatóság. Csak az a nemzeti felsőoktatási rendszer lehet a 21. században sikeres, amely a globális munkaerőpiac elvárásaira reflektálva, azoknak megfelelően készíti fel a hallgatókat.

Az Európai Képesítési Keretrendszer egy átfogó keretrendszer, amely egyértelművé teszi az európai nemzeti képesítési keretek, valamint az azokban foglalt képesítések viszonyát, és ezáltal a nemzeti keretek közötti illeszkedési mechanizmusként szolgál.

Az utóbbi években a figyelem elsősorban a képesítési keretrendszerek különböző változatainak létrehozására és elterjesztésére irányult. A képesítési keretrendszer olyan eszköz, amely képes koordinálni és informálni a tanulás, képzés és oktatás világáról a különböző háttérű felhasználókat. Az eredményközpontú képzési programok megvalósítása számos elemet foglal rendszerbe, amelyben fontos szerepe van a kreditrendszernek a tanítási-tanulási folyamat minden szakaszában. A kreditrendszer ezért egy, a teljes oktatási folyamat újrafogalmazására és folyamatos megújításra ösztönző eszközzé válhat, amelybe valamennyi szereplőt, a munka világának képviselőit is szükséges bevonni.

Különösen fontos a tanulás és tanítás minőségének javulását elősegítő változások végrehajtása. A tanulási eredmények alkalmazásához és a tanulásorientált szemlélet intézményi gyakorlatba való beépítéséhez a kreditrendszer megújítása, a megváltozott tanulási-tanítási helyzethez igazítása jó hordozóeszköz, ami az oktatás minőségét is fejleszti.

GYAKORLATBA ÜLTETÉS: A TANULÁSI LÁNC

Régiós műhelyek

Célunk, hogy a szakértői műhelyen elhangzottak minél több hazai oktató és oktatási szakember számára váljanak ismertté. Továbbá szeretnénk meghallgatni az ő véleményüket is a témáról, ezért a Közalapítvány a szakmai műhely előkészítésében közreműködő szakemberekkel közösen mind a hat konvergencia régióban egynapos rendezvényeket szervez 2014 májusától júniusáig. A rendezvényekre elsősorban a képzési programok, szakok fejlesztéséért és működtetéséért felelős vezető oktatókat, oktatásszervezőket, intézményi/kari vezetőket várunk. •

DERÉNYI ANDRÁS, FEKETE ZSÓFIA, SOMSKŐI GYÖRGY

További információk és a szakértői műhely teljes összefoglalója:

www.campushungary.hu/szakmai-tevekenysegek/pla/ects-pla

Adatbázisban a nemzetközi kapcsolatok

2014. február végén elkészült annak az angol és magyar nyelven elérhető online adatbázisnak az alapja, melynek segítségével a hazai felsőoktatási intézmények nemzetközi kapcsolatai áttekinthetővé, online kereshetővé és mindenki számára hozzáférhetővé, valamint interaktív térképen megjeleníthetővé válnak. Az adatbázis tartalmazza a hazai felsőoktatási intézmények külföldi kapcsolati hálóját, és így könnyen lehetővé teszi a hallgatók számára annak lekérdezését, hogy egy adott intézményből melyik külföldi partneregyetemhez vehet igénybe tanulmányi ösztöndíjat. A fejlesztés a Campus Hungary program támogatásával készült.

Az adatbázis célja közvetlenül a hazai egyetemek és főiskolák nemzetköziesítési folyamatainak támogatása. Emellett kedvezőnek is szolgál, az egyes intézményekhez ugyanis feltölthetőek ösztöndíjjal kapcsolatos képek és dokumentumok, Facebook profillal rendelkezők számára pedig lehetőség van kommentelésre és megosztásra is.

A mobilitasom.tpf.hu, illetve a mymobility.tpf.hu oldalakra látogatva az adatbázisban történő keresés bárki számára ingyenesen hozzáférhető. Az adatbázis valódi arcát azonban felsőoktatási hallgatói jogviszonnyal rendelkező, regisztrált felhasználók formálják azzal, hogy ösztöndíjas élményeiket megosztják egymással. Így nem csak az intézményi kap-

csolatok, hanem a hozzájuk fűződő élmények is hozzáférhetővé válnak.

A mobilitasom.tpf.hu adatbázis annál optimálisabban működik, minél többen regisztrálnak rá és töltik fel ösztöndíjas élményeiket, hogy a külföldi tapasztalat vonzóvá és ennek révén közösségi élménnyé válhasson. •

SZÉL DÁVID

A MAGYAR FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK NEMZETKÖZIESEDÉSE A BELFÖLDI HALLGATÓK SZEMÉVEL

Támogatás a mobilitási ösztöndíjak megszerzésénél

INTÉZMÉNY

Minden támogatást, információt megadnak

Mérsékeltlen támogatják

Semmit sem tesznek ennek érdekében

Nem örülnek, sokszor akadályozzák a a külföldi ösztöndíjszerzést

39%

41%

13%

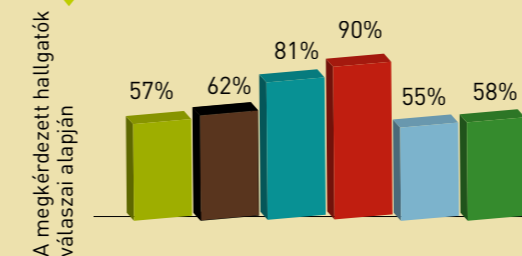
7%

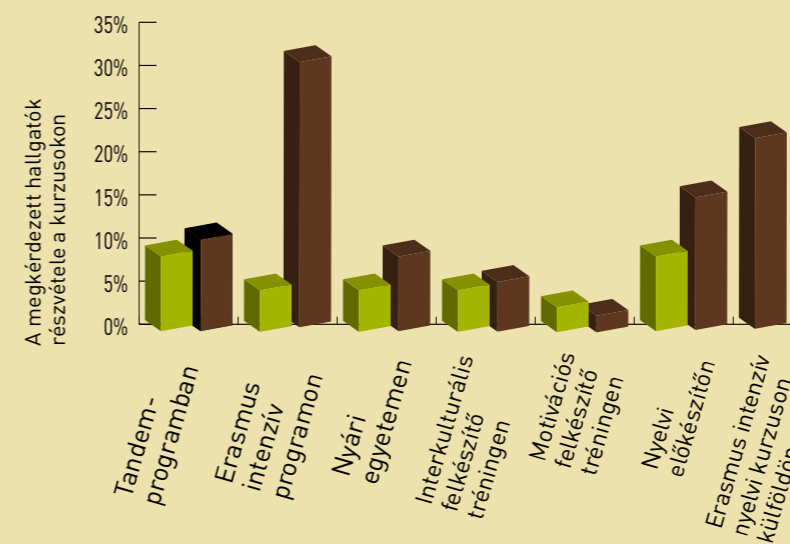
OKTATÓK

Nemzetköziesedés itthon

„Van-e intézményedben ilyen típusú kurzus?”

A külföldi tartózkodásra felkészítő kurzusokon való részvétel

Itthon

Külföldön

A hallgatók a külföldi Erasmus intenzív programokkal (4,47) és Erasmus intenzív nyelvi kurzusokkal (4,25) voltak a legelégedettebbek (1-5 skálán).

A Tempus közalapítvány megbízásából Dr. Malota Erzsébet által készített Intézményi nemzetköziesítés és a nemzetköziesítést célzó kurzusok a belföldi hallgatók szemével c. kutatási tanulmány alapján

Fókuszban Dél-Korea

A dinamikusan változó politikai, társadalmi és gazdasági környezet az ázsiai térség felsőoktatási intézményei számára is új stratégiai feladatokat hoz: cél a globális felsőoktatási piac meghatározó szereplőjévé válni.

Dél-Korea az ASEM (Asia-Europe Meeting) tagjaként már 2008-ban kiemelten kezelte az Ázsia és Európa között megvalósuló felsőoktatási együttműködések és a mobilitás kérdését.

A DAAD által koordinált ASEMUNDUS projekt, amelyben a Tempus Közalapítvány is részt vett, jelentős szerepet töltött be az együttműködések elősegítésében ázsiai és európai országok felsőoktatási intézményei között. 2012-ben Dél-Korea adott otthont a konzorcium kontaktszemináriumának, mely remek lehetőséget nyújtott a Koreával kialakított Erasmus Mundus programok tapasztalatainak megismerésére.

Tavaly tovább erősödött Dél-Korea és Európa kapcsolata az Erasmus+ program keretein belül is, amikor Andróulla Vassiliou, az Európai Bizottság oktatásért, kultúráért, soknyelvűségért és ifjúságért felelős biztosa és Namsoo Seo, Dél-Korea oktatási minisztere megállapodást írt alá 2013. november 11-én, megerősítve az Európai Unió és Dél-Korea közötti felsőoktatási partnerségeket. A megállapodás több területre hat, célkitűzése többek között a mobilitás növelése az egyetemi hallgatók és oktatók körében, a képzések kölcsönös elismerése, valamint politikai párbeszéd kialakítása a mindkét felet érintő kérdésekről. Az együttműködés hátterében Dél-Korea kiemelt szerepe húzódik mind az innováció, mind a mobilitás területén: Kína és India után Dél-Korea

rendelkezik a legmagasabb mobil hallgatói létszámmal a világon – mintegy 240 000 koreai diák tanul jelenleg külföldön.

A 2014-es évben az APAIE, azaz az Asia-Pacific Association for International Education szervezet éves konferenciájának és kiállításának is Szöul adott otthont, amelyen a Tempus Közalapítvány 10 magyar felsőoktatási intézmény képviselőjével vett részt. A rendezvény az egyik legrangosabb fórum az ázsiai és csendes-óceáni térségben, évről-évre több mint ezer felsőoktatási szereplő, politikai döntéshozó és oktatási szakértő számára teremt találkozási lehetőséget a világ minden tájáról, elősegítve, hogy megismerjék a legújabb nemzetközi trendeket és változásokat.

A 2014. március 17–20. között rendezett 9. APAIE konferencia fő témája a „határokon átnyúló együttműködések ázsiai intézményekkel” volt és 14 dél-koreai egyetem közreműködésével jött létre.

A előadások mellett legalább annyira fontos szakmai eleme volt a konferenciának a szervezett intézménylátogatás. A magyar résztvevők összesen 6 szülői egyetemet és annak működését ismerhették meg közelebbről. Ez nemcsak arra volt remek lehetőség, hogy jó példákkal találkozhassanak a résztvevők, de leendő együttműködések előkészítését is nagyban segítette a személyes látogatás.

A RÉSZT VEVŐ MAGYAR INTÉZMÉNYEK:

- Budapesti Gazdasági Főiskola
- Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Hallgatói Külügyi Testület
- Eötvös József Főiskola
- Eötvös Lóránd Tudományegyetem
- Kaposvári Egyetem
- Miskolci Egyetem
- Pécsi Tudományegyetem
- Semmelweis Egyetem
- Szegedi Tudományegyetem
- Szent István Egyetem

A konferenciát kísérő kiállításon közel száz szervezet és intézmény jelent meg majdnem 50 országból. Ezek között volt a Tempus Közalapítvány által biztosított Campus Hungary stand is, ahol a magyar intézmények a bemutatkozás mellett tárgyalásokat és találkozókat is bonyolítottak. Ezek az alkalmak rendkívül hatékonyan erősítették a jelen lévő intézmények meglévő kapcsolatait, valamint jövőbe mutató kezdeményezések indultak a hallgató- és oktatócsere, a tudományos együttműködések, illetve a közös képzési programok területén. •

NEUMAYER PETRA ILDIKÓ

Tucatnyi nemzet képviseletével rendezte meg a Tempus Közalapítvány a közép-ázsiai és a közép-európai régiót megszólító felsőoktatási fórumot Kazahsztán egykori fővárosában, Almatiban március 13-14 között. A 100 fős eseményre 12 országból érkeztek felsőoktatási intézményi képviselők és meghívott szakértők. Március 15-én intézménylátogatásokra került sor, végül a magyar delegáció március 16-án az Almatiban megrendezett Nemzetközi Oktatási Vásáron való kiállítással fejezte be a kazahsztáni látogatását. A magyar intézmények részvételét a Tempus Közalapítvány tette lehetővé.

Közép-ázsiai partnerségek – új irány a magyar felsőoktatásban

A rendezvénysorozat kiemelkedő célja volt a magyar és a közép-európai felsőoktatás népszerűsítése a hallgatók és az intézmények körében, a közép-ázsiai partnerkapcsolatok elősegítése, valamint közös képzési, mobilitási és fejlesztési programok kialakítása. A korábbi nemzetközi megjelenésekhez, így a jakartai és az isztambuli jelenléthez hasonlóan a rendezvény a magyar felsőoktatás nemzetköziesítését szolgálta. A Tempus Közalapítvány a Campus Hungary, az ECCE Mundus osztrák-szlovák-magyar együttműködési és az Erasmus+ projektekben keresztül támogatja, hogy a magyar felsőoktatási intézmények az Európai Felsőoktatási Térség aktív tagjaként minél hatékonyabban kapcsolódjanak be a nemzetközi oktatási együttműködésekbe, javuljon az oktatás minősége és színvonala, bővüljenek a hallgatók számára nyújtott szolgáltatások, valamint hosszú távon minél több külföldi hallgató szerezzen diplomát magyarországi felsőoktatási intézményekben.

A bejövő hallgatói mobilitás serkentése, a meglévő partnerkapcsolatok aktivizálása és a közös képzések fontosságának hangsúlyozása szintén célja volt a Kazahsztánban zajló rendezvénynek. Ennek támogatására sikerült a helyi diplomáciai és felsőoktatási erőket megnyerni, így a kazah, kirgiz, örmény, azeri, grúz, üzbég, orosz, ukrán, belga, osztrák, szlovák és magyar részvétellel zajló Central Asian and Central European Higher Education Forum című rendezvényt

többek között a kazah Erasmus+ Nemzeti Iroda, a fórumnak helyet adó Al-Farabi Kazah Nemzeti Egyetem, valamint az Almatiban működő magyar főkonzulátus segítette.

12 magyar felsőoktatási intézmény képviselői vettek részt a fórumon, majd az azt követő oktatási vásáron. Pozitív tapasztalatokról számoltak be, többek között az előadások hasznosságáról, gyakorlati jellegéről, a jól szervezett kapcsolatteremtési lehetőségekről, valamint a vásáron való, megfelelően előkészített megjelenésről. Az intézménylátogatások során három kazah egyetem működésébe tekinthettek be, ennek következményeképp több magyar intézmény tárgyalásokat indított a későbbi együttműködés érdekében. Az oktatási vásáron pedig a magyarországi felsőoktatási intézmények száma és egységes megjelenése a kiállítók között az egyik legmeghatározóbb volt.

Közép-Ázsia országai, különösen Kazahsztán, jelentős piacot jelenthet a magyar és általában a közép-európai felsőoktatási intézmények számára, figyelembe véve a mobilitásban részt vevő kazah hallgatók egyre növekvő számát. A Kazahsztánban való megjelenés fontos partnerkapcsolatokat jelentett és együttműködési lehetőségeket vázolt fel, így a Tempus Közalapítvány kész folytatni a munkát Kazahsztánban jövőre is, ám ezt megelőzően kazah delegáció érkezik Magyarországra. •

RÉSZT VEVŐ INTÉZMÉNYEK:

- Budapest Corvinus Egyetem
- Budapesti Gazdasági Főiskola
- Debreceni Egyetem
- Dunaújvárosi Főiskola
- Eötvös Loránd Tudományegyetem
- Kaposvári Egyetem
- Kodolányi János Főiskola
- Miskolci Egyetem
- Pécsi Tudományegyetem
- Szegedi Tudományegyetem
- Szent István Egyetem

MESTER-TAKÁCS TÍMEA

Tudomány, technológia HOGYAN TANÍTJUK

STEM DÍJ

Honnan tájékozódnak az ELTE-s hallgatók az időjárásról? Kihez fordulhat egy múzeum, ha új digitális alkalmazásokkal szeretné még nagyobb élménnyé tenni a múzeumi látogatást? Informatikai labormérés a felhőben? – A Tempus Közalapítvány STEM felhívása olyan felsőoktatási kurzusokat keresett, melyek változatos módszerekkel, korszerű szemlélettel készítik fel a hallgatókat a tudományt, technológiát, mérnöktudományokat és matematikát alkalmazó szakmákra.

Mi is tulajdonképpen a „STEM”? Magyarországon gyakran beszélünk természettudományokról, ami alatt a középiskolában többnyire a fizikát, biológiát, kémiát és földrajzt értjük, a felsőoktatásban pedig a természettudományi karokhoz tartozik például a matematika, a geológia, a meteorológia, a csillagászat is, de akár ennél tágabb értelmezések is lehetségesek. A STEM rövidítést (*science, technology, engineering, mathematics*, azaz tudomány, technológia, műszaki tudományok, matematika) az USA-ban kezdték el használni olyan oktatási és bevándorlási kezdeményezések kapcsán, melyek arra hívták fel a figyelmet, hogy a high-tech szakmákban hiányzik a képzett munkaerő. A terminológia Európában is elterjedt, több szakpolitikai dokumentumban is megjelenik a STEM vagy MST területek oktatásának, illetve a hallgatók ehhez kapcsolódó karrierútjának fontossága. Nincs egységes megállapodás arról, hogy melyek pontosan a STEM területek, de mindenképpen ide tartozik a biológia, az informatika, a különböző műszaki tudományok, a földrajz- és földtudományok, a fizika és a matematika.

A Tempus Közalapítvány tudásmenedzsment tevékenységének évek óta fontos része a különböző *oktatási jó gyakorlatok felkutatása és díjazása*. 2013-ban olyan felsőoktatási jó gyakorlatoknak hirdettünk felhívást, melyek szemléletformáló hatással lehetnek a STEM területek oktatására, valamint erősítik a hallgatók STEM szakmákhoz fűződő hivatástudatát.

A felhívásra beérkezett több mint 30 pályázatból szakértőink hetet emeltek ki. A díjazott kurzusok kiválasztásának fő szempontjai az alábbiak voltak:

- a kurzus tematikája és módszerei hatékonyan segítsék elő a hallgatók kompetenciáinak fejlődését és reflektáljanak a hallgatók egyéni tanulási igényeire,
- gyakorlatorientált megközelítés, korszerű technológiák alkalmazása,
- módszerek változatossága, különböző egyéni és csoportos munkaformák alkalmazása,
- az intézményen belüli és az azon kívüli együttműködés kialakítása, a munka világához kapcsolódás,
- a munkaerő-piaci igények figyelembe vétele, a hallgatók pályaválasztásának és hivatástudatuk kialakításának támogatása.

Újító szellem a STEM oktatás módszertanában

A beérkezett pályázatokban szembetűnő volt a bátor módszertani újítások sora. Ezen kurzusok teljesítéséhez már nem elegendő, ha a hallgatók csupán feladatokat oldanak meg vagy gyakorolnak be. A szakmai ismeretek bővítése és készségek fejlesztése mellett sok kurzus nagy figyelmet fordított az ún. *soft skill*ek, puha készségek, mint a kommunikáció, csapatmunka, kritikus és analitikus gondolkodás, problémamegoldás

fejlesztésére is. A hallgatók közötti együttműködés, különösen a projektmunka révén nem csupán ezek a készségek fejlődnek, hanem az egyéni tanulási igények, a különböző háttértudás is figyelembe vehető, hiszen a csapatban minden hallgató megtalálhatja a számára megfelelő feladatot, kihívást. A díjazott kurzusok figyelmet fordítanak arra is, hogy sikeresen készítsék fel a hallgatókat leendő szakmájukra, például azáltal, hogy már az egyetemi képzés során olyan helyzeteket szimulálnak, amelyek ténylegesen előfordulhatnak a munkahelyen.

Sokrétű együttműködések

Különösen izgalmasak voltak azok a kurzusok, amelyekben több kar, sőt intézmény hallgatói vettek részt, illetve azok, melyek keretében az egyetemek a munka világának szereplőivel, cégekkel, szervezetekkel működtek együtt. Volt példa arra, hogy hallgatókat gazdasági tevékenységbe vontak be, vagy külső megbízásra K+F feladatokon dolgoztak együtt „élesben” alap-, mester- és doktori képzésben részt vevő hallgatók. Más díjazott kurzus esetében művészeti szakos hallgatók működtek együtt informatikusokkal, hogy közösen valósítsanak meg digitális alkalmazásokat egy múzeum számára. Az egyetem mint szervezet szempontjából komoly jelentőségük van azoknak a kurzusoknak, melyek képzési programját az oktatók kooperatív munka keretében dolgozzák ki, hiszen ez a szervezeti tanulást, a tanuló szervezetté válást segíti.

A díjazott kurzusok nem csak a STEM, hanem a felsőoktatás egyéb területein munkálkodó, innovatív szemléletű pedagógusok számára is értékesek, hasznosak és adaptálhatók. A kurzusokról a *BeleSTEM – Felsőoktatási jó gyakorlatok a tudomány, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika szolgálatában* című kötetünkben olvashatnak bővebben.

műszaki tudományok, matematika AZ EGYETEMEN?

► KOC SIS IMRE • DR. PATARICZA ANDRÁS • HUSZERL GÁBOR • IZSÓ BENEDEK • SZATMARI ZOLTÁN • TÓTH ÁRON • DR. VARRÓ DÁNIEL • VÖRÖS ANDRÁS
BME Villamosmérnöki és Informatikai Kar

INFORMATIKAI TECHNOLÓGIÁK LABORATÓRIUM 2.

A kurzus a hagyományos, órarendileg ütemezett és kizárólag a tanszéken elvégezhető laboratóriumi gyakorlatot alakította át interneten keresztül elvégezhető mérőszorozattá. A felhőbe költöztetett labor nemcsak a „bárhonnan, bármikor” szabadságát kínálja, hanem a hallgatói heterogenitást figyelmen kívül hagyó, futószalagszerű képzés helyett egy önálló problémamegoldás-központú kurzust nyújt a hallgatóknak.

► LIPOVITS ÁGNES • Pannon Egyetem.
Műszaki Informatikai Kar

SZOFTVERFEJLESZTÉS

Az órák során a hallgatók projekt módszerrel 2-4 fős csapatokban dolgoznak, a projektfeladatot maguknak választják ki, és a félév során rendszeresen reflektálnak saját és társaik munkájára. Az elkészült szoftvert dokumentációval, teljes forráskóddal és egy népszerűsítő reklámmal együtt kell leadniuk. Így arra is felkészülnek, hogy leendő munkájuk során nem feltétlenül csak programozniuk szükséges, hanem sok esetben értékesíteniük is. A szakmai ismeretek bővítése mellett jelentősen fejlődik kommunikációs és együttműködési készségük, kritikus és analitikus gondolkodásuk.

► DR. RONKAY FERENC • BME Gépészmérnöki Kar

MŰANYAGHULLADÉK-MENEDZSMENT

A gyakorlatorientált laboratóriumi munka során a hallgatók az általuk gyűjtött műanyag hulladékokat hasznosítják újra. A technológia megismerése mellett a környezettudatos szemléletformálás is fontos cél. Különböző munkaformák – hagyományos és vendéglőadások, rövid és hosszabb távú csapatmunka, egyéni kötelező és fakultatív feladatok – segítik a nagy létszámú hallgatók differenciált oktatását.

► RUTTKAY ZSÓFIA PHD MOME TechLab • BÉNYEI JUDIT PHD MOME Elméleti Intézet • FORSTNER BERTALAN BME AMORG

DIGITÁLIS MŰZEUM

A kurzus keretében megvalósuló projektekben a hallgatók egy múzeum számára és vele együttműködve terveznek meg egy alkalmazást, egyes összetételű csapatokban, a MOME tervezői, menedzseri és a BME programozói hallgatóinak részvételével. Az alkalmazás kidolgozása is a hallgatók feladata, a múzeumi igény csak egy célt fogalmaz meg (pl. egy kiállítás népszerűsítése fiatalok körében). A kommunikációhoz és dokumentációhoz a legújabb projektszervezési módszereket, online támogató alkalmazásokat használják, a munka során számos modern technológiát ismernek meg.

► SOÓS NÉ DR. DEZSŐ ZSUZSANNA • MERICS ATTILA
ELTE Természettudományi Kar, Földrajz- és Földtudományi Intézet

ELŐREJELZÉSI GYAKORLAT

A kurzus keretében a hallgatók operatív időjárás-előrejelzési szolgálat vállalásával a megismert eszközök segítségével készítenek ötnapos előrejelzéseket, melyek megjelennek a tanszék honlapján, illetve szóban is bemutatják azokat a prognózis-megbeszéléseken. Nagy népszerűségnek örvend a hallgatók körében az előrejelzési vetélkedő is. A kurzus feladatai illeszkednek a későbbi munkálkodásnál alkalmazott módszerekhez, fejlesztik a hallgatók szóbeli és írásbeli kommunikációját, és mélyítik hivatástudatukat.

► TÓTH MELINDA • HORVÁTH ZOLTÁN •
ELTE Informatikai Kar

SZOFTVERTECHNOLÓGIA LABOR

A projektkurzusban alap-, mester- és doktori képzésben tanuló hallgatók kapcsolódhatnak be a kar ipari partnerei (pl. Ericsson) által biztosított kutatás-fejlesztési feladatok megoldásába. A kurzus, miközben a hallgatók gyakorlatorientált, valós munkaerő-piaci igényeknek megfelelő képzését biztosítja, a felsőoktatási intézmények vállalati szférával való együttműködésének egy új modelljét valósítja meg.

► TURCSÁNYI-SZABÓ MÁRTA • ELTE Informatikai Kar

INTERAKTÍV MÉDIA – INTEGRÁLT KURZUSCSOPORT

Az Interaktív média egy gyűjtőkurzus, amelyben eltérő háttértudású és más-más szakos hallgatók dolgoznak együtt egy projekten. Az éles projektekben a külső megrendelő kívánalmaihoz kell igazodni, a teljesítési határidők, az együttműködés platformja mind a valós munkahelyi körülményeket tükrözik. A hallgatókat személyre szabott feladatok motiválják, miközben a munka során a legújabb technológiákkal ismerkednek meg.

„Nem elég beszélni róla, csinálni kell”

A fiatalok demokratikus részvétele

Az Erasmus+ magyarországi nyitórendezvényén az ifjúsági szekció a fiatalok demokratikus társadalmi részvételéről szólt. A műhely közreműködői a korábbi Fiatalok Lendületben Program sikeres projektmegvalósítói voltak: Gulyás Barnabás, a Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzati Társaság (GYIÖT) elnöke, Hámori Zoltán, a Demokratikus Ifjúságért Alapítvány (DIA) elnöke és Janszó Ádám, a Nemzeti Ifjúsági Tanács (NIT) elnöke.

HOGYAN LEHET BEVONNI A FIATALOKAT? TIPPEK!

„Ifjúsági munkásként vagy tanárként rengeteg kreatív és lelkes ötletünk van, a valóságban mégis sokszor azt látjuk, nem mindig könnyű elérni és bevonni a fiatalokat.” Barnabás tapasztalata az, hogy egy pozitív élménnyel lehet igazán megfogni őket, majd felelősséget, kisebb feladatot kell adni nekik, ami által bevonódnak, és fenntartható az érdeklődésük a következő eseményig. „A demokratikus részvétel csak tapasztalati úton tanulható meg. Nem elég beszélni róla, csinálni kell, személyesen megélni” – hangsúlyozza Hámori Zoltán. A belépés általában barátok útján történik, elhívják egymást, mert „jó buli”. A (kötelező) iskolai közösségi szolgálatban is nagy lehetőség rejlik, hiszen a fiatalok részesei lesznek a társadalmi szerepvállalás élményének. A kulcs az, hogy ez pozitív legyen, jól előkészítve, és legyen idő, alkalom az élmény feldolgozására. A nyereség vagy a verseny mindig motiváló, a középiskolákban zajló disputa versenyek például ezért is népszerűek.

Janszó Ádám szerint ha nincs eredmény, vagyis a fiatalok számára kézzelfogható kimenete a részvételnek, akkor nem látják értelmét, és nehéz a szervezeteknek megtartani őket. Fontos, és már önmagában az is eredmény lehet, ha a fiatalok szerepet kapnak egy-egy folyamatban, megtalálják a közösségben a saját funkciójukat kapacitásuk függvényében. Ebben a generációban eleve számolni kell a fluktuációval. Azok a csoportok tudnak megmaradni, ahol van utókövetés (follow-up).

DIA: Több, mint tíz éve dolgoznak a fiatalok állampolgári nevelésével. Meggyőződésük, hogy a modern demokrácia csak felkészült állampolgárok aktív részvételével működhet. Céljuk, hogy a közösségi tanulás és az állampolgári részvétel széles körben elterjedt és elismert gyakorlattá váljon.

SZÓLJ BELE! projekt | SZÓVAL program

GYIÖT: Kiemelt céljuk, hogy az összes elérhető módszerrel segítsék a már működő, illetve az alakulóban levő gyermek- és ifjúsági önkormányzatokat (képzések, fórumok találkozók szervezésével, információs és szakmai kiadványok megjelentetésével).

MODELL IFJÚSÁGI PARLAMENT

NIT: Egyik legfontosabb feladata az ifjúság és az ifjúsági szervezetek érdekképviselésének legmagasabb szintű ellátása, az ifjúságpolitika formálása és alakítása, valamint a mindenkori kormány megszólítása az ifjúság erős és egységes hangjaként.

ÖTLETPIKNIK | LEAGUE OF YOUNG VOTERS projekt

„A demokratikus részvétel csak tapasztalati úton tanulható meg.”

MILYEN SZERVEZETI FORMÁBAN TUDNAK A FIATALOK EREDMÉNYESEN RÉSZT Venni A KÖZÉLETBEN?

„Nem a forma teszi demokratikussá a szervezetet, a valós működés a lényeg” – emeli ki Hámori Zoltán. „Amíg nem muszáj váltani, maradjatok informális csoport” – szól a tipp. Vagyis amíg nincs szükség a formalizálásra (pl. pályázat, szerződés, forrásbevonás miatt) vagy van egyéb lehetőség (pl. befogadó szervezettel működni), addig érdemes várni vele. Hosszú folyamat az alapítvány vagy egyesület alapítása, sokszor felőrli a kezdeményező csoportot. Barnabás szerint az informális és öntevékeny csoportok is nagyon hatékonyak, pl. az iskolai diákönkormányzatok (DÖK-ök) szintén jól tudnak működni. Az ilyen csoportokban a sokféle egyéni cél mellett megjelennek a csoportcélok is. Jobb, ha a részvétel sem kötelező, különben elijeszthetik az érdeklődőket. Hasznos, ha van felnőtt segítő a csoport mellett, aki felkészült, érzékeny, érti, mire van szüksége a fiataloknak, olyan, aki nem befolyásolja őket, csak kíséri, segíti a folyamatokat.

Vagyis a recept: a csoportnak legyen kerete, legyen koordinálva, legyen folyamatos és legyen mindenki érdekelt benne.

DÖNTÉSHOZÓK BEVONÁSA – POZITÍV VAGY NEGATÍV TAPASZTALATOK?

A Strukturált párbeszéd konzultáció a fiatalok és az uniós döntéshozók között. Célja, hogy a fiatalok kinyilváníthassák véleményüket az őket érintő kérdésekben, vagyis eszköz arra, hogy a válaszaik el is jussanak az uniós döntéshozókhoz, és az ifjúságpolitika megfeleljen az EU-ban élő fiatalok valós igényeinek és elvárásainak.

A DIA is részt vesz ebben a folyamatban, például a Fiatalok Lendületben Program támogatásával megvalósult Szólj bele! elnevezésű projekttel, amelyben fókuszcsoportos beszélgetéseket és konzultációs napokat szerveztek. Ezek során a fiatalok maguk közt disputás gyakorlatok (vitakultúra-fejlesztő játékok, szimulációk) segítségével körbejárták az adott témát több nézőpontból is, majd ezt követően szembesítették a döntéshozókat a kérdéseikkel, véleményükkel. Így magabiztosabban, felkészültebben tudtak vitázni. A DIA a „döntéshozók” kategóriát egyébként tágra értelmezi: egy helyi vállalkozó vagy a munkahelyi központ dolgozója is döntéshozónak számít a fiatalok szemszögéből, tehát nem csak politikai döntéshozókban érdemes gondolkodni. Konkrét pozitív élményük ezen a téren, hogy az egyik meghívott vállalkozó egy alkalom után kijelentette, legközelebb szeretné partnereit, más vállalkozókat is elhívni, mert olyan tanulságos volt számára a fiatalokkal folytatott beszélgetés. Negatív példa is van, a meghívottak sokszor sablonokat hoznak, nem alkalmazkodnak a környezethez, közeghez, nem nyitottak, ugyanazt mondják el, mint általában nagy plénum előtt. Így se ők, se a fiatalok nem profitálnak ebből. Fontos tanulság viszont, hogy a döntéshozókat is képbe kell hozni.

MIT IS SZERETNÉNK A DÖNTÉSHOZÓKTÓL?

Fontos a fiatalok szemszögéből, hogy átláthatóak legyenek a felelősségi körök, vagyis ki, milyen ügyben és milyen mértékben kompetens. Lehesse látni, hogy az ifjúsági területen milyen kérdésben „kivel kell leülni”, ezen kívül engedjék működni a szakmaiságot, ért egyet a DIA és a GYIÖT. A NIT szerint léteznek működő jó gyakorlatok, pl. helyi (városi) ifjúsági stratégiák fiatalokkal közös kialakítására, vagyis tényleg érdemes szabad kezdet adni a fiataloknak az őket érintő problémákkal, szükségletekkel kapcsolatos tervezésben, megvalósításban. Mindhárman látnak lehetőséget abban, hogy az ifjúsági terület horizontális, sok szakpolitikában megjelenik, így több érintett minisztériummal, felelős döntéshozóval van lehetőség tárgyalni, támogatást kérni. Ki kell használni, hogy sokakat érint ez a terület, mindenkit meg kell szólítani, hátha az vezet eredményre. •

TARJÁN ENIKŐ, KARVALITS IVETT

Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Erasmus+ Ifjúsági Programiroda

MINIINTERJÚ Gulyás Barnabással

A GYIÖT több sikeres programot is megvalósított a demokratikus részvétel témában. Meséljél ezekről?

Az előző hét éves program, a Fiatalok Lendületben Program során rendszeresen pályáztunk, négy hosszabb távú projektünk volt. Először helyi szinten szerveztünk szemináriumokat, ahol a fiataloknak önkormányzati szereplőkkel volt lehetőségük beszélgetni. Ugyanez nemzeti szinten is megtörtént. A célunk egy olyan csatorna kialakítása volt, amelyben a fiataloknak és a döntéshozóknak lehetőségük van egymással kommunikálni. Tapasztalataink szerint ez jobb, mint egy önkormányzati fogadóóra. Azonban ezt a csatornát élettel kell megtölteni és működtetni kell. Emellett mint partnerszervezet is részt vettünk demokráciaprojektekben, ezekből is sokat tanultunk. Az egyik projektben például részt vettek fiatalok egy pár ezer fős magyar településről, egy közepes olasz városból és egy török nagyvárosból. A fiatalok folyamatosan találkoztak döntéshozókkal, a végső eredmény pedig az volt, hogy a részvétel leginkább helyi szinten működik.

A projektek során voltak negatív visszajelzések is akár a fiatalok, akár a döntéshozók részéről?

A fiatalok nagyobb nyitottságra számítottak a döntéshozók részéről. A kerekasztalbeszélgetések során egyenlők voltak, viszont azt érezték, hogy ez inkább csak egy letudott feladat a döntéshozók számára. Ilyenkor azt szoktuk mondani, hogy ez rajtuk, a fiatalokon is múlik. A döntéshozók nyitva hagyják előttük az ajtót, de az már a fiatalokon múlik, hogy azon az ajtón be akarnak-e menni.

FÜLEP ÁGNES

Nívós projektek: a legjobb Comenius, Leonardo és Grundtvig együttműködések

1 COMENIUS

A „CECCY” című Comenius Régió együttműködésben összesen tíz szervezet (oktatási hatóság, iskolák, civil szervezet) dolgozott együtt. Az interjút az egri Andrassy György Katolikus Közgazdasági Középiskola igazgatóhelyettesével, Kálmán Évával, a projekt egyik fő koordinátorával készítettük.

• *Itthon a Föld Charta még nem egy széles körben ismert kezdeményezés és legtöbbször a környezetvédelemmel, a fenntartható fejlődéssel kapcsolatosan emlegetjük. Hogy van ez Európa más országaiban, például Angliában?*

A Föld Charta Angliában rendkívül jól ismert, már városok versengenek azért, hogy Föld Charta város címet kapjanak. Ez egy olyan kezdeményezés, ami nem csak a környezetvédelemre vonatkozik, hanem az egész emberi együttélésre. Hogyan lehet fenntartható módon egymás mellett élni úgy, hogy mindenki profitálhasson belőle, a környezetünk, az állatok, emberek, a vallási közösségek egyaránt. A négy nagy téma közül, amire a charta épül, mi kettőt emeltünk ki, a környezetvédelmet és az emberek békés egymás mellett élését. A projektünk során nem megtanítani akartuk az alapelveket a gyerekeknek, hanem készség szintre fejleszteni, megtanítani őket arra, hogy milyen módon alkalmazhatják azokat. Az alapelveket beépítettük a tananyagba és egy tantervi keretet állítottunk össze. A humán tárgyakat nagyrészt az angol partner, a reáلتantárgyakat pedig mi dolgoztuk ki részleteiben: a kémia, matematika, fizika, biológia, földrajz, informatika, közgazdaságtan, marketing és turizmus tárgyakra vonatkozóan. Nagyon érdekes volt azt

Projekt címe: Creative Earth Charter Challenge for Youth / Kreatív Föld Charta a fiataloknak
Résztvevők: Az Egri Kistérség Többcélú Társulása, a Bournemouth-i Helyi Oktatási Hatóság, az Avenbourne College, az egri Andrassy György Katolikus Közgazdasági Középiskola, a noszvaji Fegyed Általános iskola, civil részről pedig a Városgondozás Eger Kft. és a Bükk Nemzeti Park Igazgatósága.
Koordinátorok:
Az Egri Kistérség Többcélú Társulása részéről: Merczel Éva
Az Andrassy György Katolikus Közgazdasági Középiskola részéről: Kálmán Éva igazgató helyettes
Honlap:
<https://sites.google.com/site/ceccyproject/>
<http://ekszi.hu/index.php/palyazataink>

látni, mikor például matematika órán kiszámították a gyerekek, hogy egy tonna reklámsághoz hány fát kellett kivágni, vagy marketing órán a reklámokban a nők szerepét tanulmányozva jutottak el olyan végkövetkeztetésig, ami döbbenetet váltott ki belőlük. És végül is ezek maradnak meg igazán, ezek a megdöbbenések.

• *Az avebourne-i iskolában látták gyakorlatban is, hogy hogyan épül fel nemcsak egy óra, de az egész szemléletmód a Föld Charta alapelveire.*

Két éve pont az olaszországi földregzés után voltunk Angliában. Az összes társadalmismereti óra erről szólt. Azt tanították a gyerekeknek, hogy egy ilyen helyzetben milyen társadalmi összefogás kell ahhoz, hogy segíteni lehessen. Hova fordulhatnak azok az emberek, akiknek összedől a háza, illetve milyen segítséget nyújthatnak az állami szervezetek, és milyen nemzetközi szervezetek vannak, akikre számítani lehet. Nem csak azt tanították meg a gyerekeknek, hogy segíteni szép dolog, hanem azt is, milyen módon tudnak segíteni vagy segítséget kérni, ha bajba jutnak. Annyira naprakészek voltak, hogy leesett az állunk.

• *Őn mint turizmus szakos tanár hogyan tartott olyan órát, amiben a fenntarthatóság vagy akár az emberi egymás mellett élés alapelvei voltak a középpontban?*

Például a felelős turizmus oktatásával, ami Angliával ellentétben Magyarországon nincsen benne a tananyagban – két oldalt ír róla

a tankönyv emelt szinten. Az volt az egyik feladat, hogy egy Csendes-óceáni szigeten szeretnénk üdülőközpont létrehozni, és miként tehetnénk ezt felelős módon – azaz úgy, hogy a helyi lakosok is profitáljanak belőle, minél több helyi termelőt vonjunk be, és közben a környezetvédelmi szempontokat is szem előtt tartjuk stb. Aztán elmentek a gyerekek a környező szállodákba és megnézték, hogy szerintük melyek felelnek meg közülük a tanult alapelveknek.

• *Nagyon érdekes lehetett látni a különbségeket a két ország oktatási rendszerében.*

Új módszereket ismerhettünk meg a gyerekek tudásának és képességeinek jegyek nélküli értékelésére. Olyan értékelő táblákat készítettünk együtt az angol kollégákkal, amik megtanítottak, hogyan kell a gyerekeket másképp értékelni, mint az 1-5-ig skálán. A vizsgarendszerük is teljesen más. Megnéztem egy turizmus emelt szintű érettségi tesztet Angliában és itthon. Úgy tapasztaltam, hogy egy vizsga náluk 30% tudás, 70% készség. Itthon 100% tárgyi tudás. Nagyon sokat tanultunk tőlük, de ők is tőlünk. Például meg tudtuk nekik mutatni, milyen egy erdei iskola, ami számukra ismeretlen volt. Vagy itt az iskolában a tanórán kívüli programok terén is sok újat tudtunk mutatni, aminek mintájára ők is sikeres programokat szerveztek.

• *A projektben aktívan részt vettek a kistérség más iskolái, köztük a noszvaji Fegyed Általános Iskola is.*

Sok szempontból nagyon jó volt, hogy kistérségi pályázat volt a CECCY. Végig összehangoltuk a munkát az Egri Kistérség Többcélú Társulásával, civil szervezetekkel (az egri Városgondozás Kft., a Bükk Nemzeti Park Igazgatósága vagy a kistérségi iskolák). Először az igazgatóknak, majd a szaktanároknak adtunk tájékoztatást, felajánlottuk, hogy bármikor megyünk és mintaórákat tartunk. A tanárok kurzusokon vehettek részt, és megosztottuk az elkészült óraterveket is.

• *Úgy tudom, hogy volt még egy nagyon különleges hozadéka a Föld Charta programnak.*

Igen, volt több is, de egyet mindenképp kiemelnék. Az avenbourne-i iskola egyik támogatója, Nagy Britannia második legnagyobb biztosítója, 14 diákunk részére ingyenes részvételt ajánlott fel a saját csapat-, illetve csoportvezető képző kurzusán, (team leadership programme). El is jött hozzánk három trénerük, itthon megtartották a képzést, és az összes gyerekünk sikeres vizsgát tett, amiről az angol nyelvű tanúsítványokat a Föld Charta záró rendezvényen adtuk át.

2 COMENIUS

Projekt címe: Environmental Protection for Future Generations through Education, Ethics, Business and Politics / Környezetvédelem a jövő generációjának az oktatás, az etika, az üzlet és a politika tükrében
Részt vevő intézmény neve: Földes Ferenc Gimnázium-Miskolc
Koordinátor: Kéri Krisztina
Honlap: <http://ffg.hu/iskolankrol/nemzetkozi-projektek/comenius-projekt>

• *Hogyan hangsúlyozták a környezetvédelem gazdasági és etikai vonatkozásait az 5 európai ország középiskoláinak közös munkája során?*

A fenntarthatóság és a gazdaság témáját úgy kapcsoltuk össze, hogy számos lehetőséget teremtettünk a diákoknak, hogy gazdasági szakemberrel, szakterülettel találkozzanak. A mi iskolánkban a biológia és kémia tagozatos diákok, valamint az Arany János tehetséggondozó programban részt vevő hátrányos helyzetű gyerekek közösen vettek részt a munkában. Nagyon sok miskolci terepgyakorlaton voltunk, és a nemzetközi találkozók előtt a megadott témában kutattunk, adatokat gyűjtöttünk, azokat feldolgoztuk, az eredményeket pedig a találkozók alkalmával a külföldi partnerekkel megosztottuk, összehasonlítottuk. A miskolci nemzetközi találkozóknak témájául például a mezőgazdaságot és a nanotechnológiát választottuk. Jártunk ehhez kapcsolódóan a Bay Zoltán Alkalmazott Kutató Központ Nanotechnológiai Központjában, ahol a laborban mutattak egy különleges anyagot, a melléktermékként keletkező fémhabot, amit régebben hulladékként kezeltek, de rájöttek, hogy nagyon jó az energiahasznosítás szempontjából, könnyű és jól zár, tehát kiválóan felhasználható az építőiparban. Komoly felkészülés előzte meg a Miskolci Városi Közlekedési Vállalat Gépészeti Főnökségéhez tett látogatásunkat is, aminek még az egyik diákunk továbbtanulására is egyértelmű hatása volt: az egyetemen a közlekedésmérnöki szakirányt választotta és meghívták dolgozni a Gépészeti Főnökséghez. De jártunk biofarmon vagy a Gömörzöldösi Ökológiai Intézetben is, az összegyűjtött tudást pedig a rendhagyó biológia óráink keretében rendszereztük.

- *Hogy vet fel komoly etikai kérdéseket tizenéves diákok számára a víztisztítás?*

Cseh partnerünknel számunkra meglepő módszerrel, növényi gyökerekkel tisztítják a vizet, ami kíméli a környezetet, viszont jóval hosszadalmasabb, és egy nagyobb város ivóvízigényét már nem tudja kielégíteni, és a téli hónapokat sem tudják kihasználni. Az ember számít tehát, vagy a környezet? – tették fel a kérdést a gyerekek. Mi a fontosabb: a rövid távú cél, hogy minél több embert ellássunk tiszta vízzel, vagy hogy hosszabb távon gondolkodva, környezetkímélőbb módszereket alkalmazzunk, amivel viszont nem biztos, hogy sikerül ennyi ember igényeit kielégíteni?

- *Mire jutottak?*

Arra, hogy mindannyian szeretnék tiszta vizet inni. És hogy jó-e egyáltalán, hogy a népesség ilyen mértékben szaporodik. Voltak, akik azt mondták, hogy nem szabad ilyen ütemben tovább növekedni a népességnek, ezért is jó a szingliség. Voltak, akik azt vallották, hogy az emberiség jövője csak a szaporodással, az élet továbbadásával tartható fent...

- *Ezek a kérdések mind nagyon felelősségteljes, érzékeny tanári jelenléte kívánna.*

Az is egy érdekes helyzet volt, mikor Törökországban elmentünk egy 13 milliós nagyváros szeméttelére, ahol a gyerekek nem akartak kiszállni a buszból a Miskolc méretű szeméthalom és a bűzben köröző sirályokat látva. Döbbenet szembesültek azzal, hogy milyen félelmetes mennyiségű szemetet termelünk. Haza-

térve aztán saját maguk gyártottak szelektív hulladékgyűjtőket az osztálytermekben és taposták laposra ezután a műanyag palackokat.

- *És hogyan lehet acélgyártási kohókban hegyet mászni?*

Nekünk, miskolciaknak volt még egy nagyon nagy élményünk, ami egy németországi acélüzem meglátogatásához kapcsolódik. Mivel a városunkban működött annak idején a 20 ezer munkaadót foglalkoztató Kohászati Művek, aminek helyén ma már csak tönkrement és rozsdásodó elemeket lát az ember, a gyerekeknek döbbenet volt megismerni az egykori németországi acélipari központot, ahol egy kalandtúra és szabadidős parkot hoztak létre, rendhagyó esküvőket és koncerteket szerveznek, és hegyet másznak a nagy acélgyártási kohókban. Pont a látogatás után kitétek Miskolcon egy táblát, ami arra bízta az arra járókat, hogy mondja el a véleményét, mit csinálna a régi acélművekkel. A gyerekek elmentek és leírták, hogy a német mintára ki lehetne alakítani például egy kalandtúra parkot.

- *Ha választania kellene egy dolgot, ami Önnek mint tanárnak legfontosabb eredmény a két év lezárásával, mit emelne ki?*

Mi, tanárok arra jöttünk rá, hogy nagyon hiányzik az oktatásunkból a gyakorlati képzés. Nem elég az elmélet, nagyon kellene a gyakorlat is. Nagyon jót tesznek a csoportos munkák, egymást is nagyon motiválják a gyerekek, nem csak a tanárnak kell motiválni. Természetesen a tanár, mint irányító, mint karmester legyen ott, de rengeteg erőt tudnak a gyerekek egymásnak adni, illetve egymástól és a gyakorlati élményekből tanulni.

4 COMENIUS

Projekt címe: Hand in Hand for a Happier World / Kéz a kézben egy boldogabb viláért

Részvevő Intézmény: Nőtincsi Általános Iskola Felsőpetényi Tagintézménye

Koordinátor: Szabóné Csorba Erika

Honlap:

<http://gimczerwonak.weebly.com/index.html>

<http://www.iskola-felsopeteny.blogspot.hu/>

A Nógrád megyei felsőpetényi pici iskolában csak alsó tagozat működik, kicsit több mint 20 kisgyerekekkel, azonban nem ez volt az első eset, hogy nemzetközi együttműködésben dolgoztak. A most nívódíjat nyert, alapvetően környezetvédelmi témájú projektjük során 6 európai országgal munkálkodtak közös célok elérésén. A projektről Szabóné Csorba Erikával, a tagintézmény vezetőjével beszélgettünk.

- *A címben a boldogság a kulcsszó. Mi adta a legtöbb örömet a projekttel kapcsolatban?*

Különösen nagy öröm volt számunkra már az, hogy annak idején megnyertük ezt a Comenius iskolai együttműködések pályázatát. Szintén nagy örömmel tölt el bennünket, hogy egy kis iskola is lehet alko-

tó és tud olyat csinálni, ami más számára is érdekes lehet. Legbüszkébbek pedig arra vagyunk, hogy bárki jött hozzánk, látta, hogy milyen összetartás van, milyen összmun-ka és hogy milyen boldogok a gyerekek. Elmondták azt is, hogy látszik, hogy itt minden a gyerekekért van.

- *Egyik központi eleme volt a projektjüknak, hogy aktuális környezetvédelmi problémákra reagáltak. Milyen gyakorlati élményekkel tették élővé a környezettel kapcsolatos felelősségünk égető kérdéseit a 6-10 éves korosztály számára?*

A közeli erdőrésszel leégését követően kimentünk például a gyerekekkel és részt vettünk az újratelepítésben. Az energia hét keretében meghívtunk egy helyi vállalkozót, aki energianádat természetesen. Mesélt róla, ho-

zott is belőle, megfoghatták a gyerekek, aztán lerajzolták, ami a legjobban megragadta a fantáziájukat az előadásból. A képekből naptár készült. Szedtünk szemetet, írtunk Comenius mesét, amit többször előadtunk, és rendeztünk egy Comenius kiállítás is a faluban a gyerekek által készített dolgokból, a külföldről kapott ajándékokkal, a partnerek zászlóival. Örömmel mutattuk meg a faluból érdeklődő emberek számára, hogy mit is csináltunk.

- *Úgy tudom, a spanyolországi projektalálkozó a gyerekek számára is emlékezetes, hiszen sokféle ötletes, élvezhető módszerrel tették arról, hogy minél tovább megőrizzék az összegyűjtött sok-sok új élményt, tudást, emléket. Mi maradt meg legjobban az útból a gyerekekben?*

Mikor hazajöttünk, szerveztünk egy akadályversenyt, ahol az egyes állomásokon az országokkal és a környezetvédelemmel kapcsolatos kérdéseket, feladatokat kellett megoldaniuk. Nagyon sok mindenre emlékeztek a gyerekek. Visszatértünk rá magyar órán is, mikor Barcelona kincseivel foglalkoztunk, majd ebből fogalmazást írtak. De egy jó ideig biztos megmarad bennük, hogy az Ebro folyó környékén hogyan terem a rizs, illetve citrom a fákon, meg hogy milyen, mikor a frissen leszedett mézédess narancs leve csorog végig az emberen. Hogy milyen hatással lesz a jövőjükre, azt nem tudjuk, de korábbi tanítványaimtól azt a megerősítést kapom, hogy mi az életre neveltük őket. Megerősítenek abban, hogy jó úton járunk...

3 COMENIUS

Projekt címe: Walls Talk. Picturing cultures on the walls / Beszélő Falak: Képi kultúra a falakon

Intézmény neve: Katedra Gimnázium, Informatikai és Művészeti Szakközépiskola és Kollégium –Kecskemét

Koordinátor: Lukács Gyöngyi

Honlap: www.wallstalkgraffiti.net

„Az alkotás nyelve közös – az alkotásban azonnal összehangolódnak az emberek, mindenki azonosulni tud a feladattal, tempóban, gondolkodásmódban egyaránt.”

Lukács Gyöngyi képzőművész, tanár, az együttműködés koordinátora így összegzi a két éves, 7 ország középiskoláinak diákjait összefogó nemzetközi Comenius projektjük lényegét.

- *Hogyan hatott ez az izgalmas és modern témájú projekt a résztvevőkre?*

A street art, a graffitizés új felfedezésként hatott mindenkire, a tantestületre, a diákokra és a kollégákra egyaránt, annak ellenére, hogy a kortárs művészet jelen van

a hétköznapokban. Megpróbáltuk feltérképezni, megérteni, elfogadni a szubkultúrának ezt az ágát, amely jelen van városaink közösségi terein, akaratlanul is hétköznapjaink részesévé válik és közízlés formálód. Ez volt igazából a két év feladata. Ez egy vizuális projekt, ami nagyon komplex módon fejlesztette a diákok személyiségét. Érdekes volt látni azt is, hogy különböző mentalitású, kulturális háttérű emberek hogyan tudnak együttműködni. Mindenképpen alkalmazkodnunk kellett, elfogadnunk mások gondolatmenetét, munkatempóját, ami a déli és északi, vagy egyál-

talán a különböző európai népek esetében más és más.

- *Van most olyan graffiti Kecskeméten, ami azóta is kint van a falakon?*

Igen, de ezt sok tréning és kutatómunka előzte meg: első lépésként az iskola falára népi motívumokat festettünk, aztán díszletet készítettünk. Amikor pedig a külföldiek itt voltak nálunk, a széchenyivárosi lakótelep szívében működő közösségi ház, a HELPI külső falára festhetett mindenki egyéni üzeneteket stencil technikával. Ezek a mai napig ott vannak, bárki megnézheti őket.

- *Miért vonzotta vajon Ön szerint ez a különleges kifejezőmód a gyerekeket?*

Mert végül is ez egy tiltott, nem elfogadott dolog, amit egy hétre legálissá tettünk, engedélyeztettük a városvezetéssel, ifjúsági közösségekkel, és elértük, hogy a lakók is elfogadják. Tehát az, hogy a városban díszletet festhettek, vagy a már említett falfestésnél csinálhattak egy olyan dolgot, ami

tiltott, különösen érdekessé tette számunkra a munkát. De rengeteg más hozadéka is volt az együttműködésnek: a diákok motiváltabbak lettek, örömmel készítették a graffiti szótárt és a fiatalok társalgási kultúrájában most használatos kifejezések gyűjteményét tartalmazó kiadványt, vagy kutatották a magyar származású francia képzőművészeket, a magyar-lengyel múlt közös pontjait, királyait, vagy éppen a török nyelvben hasonló jelentésű és kiejtésű kifejezéseket is.

És már kaptunk további megkereséseket, hogy fessünk a szürke tűzfalakra, díszítsük tovább a városunkat...

1 LEONARDO DA VINCI

Projekt címe: Hollandiai szakmai gyakorlat egészségügyi, szociális és oktatási szakmát tanuló fiatalok részére

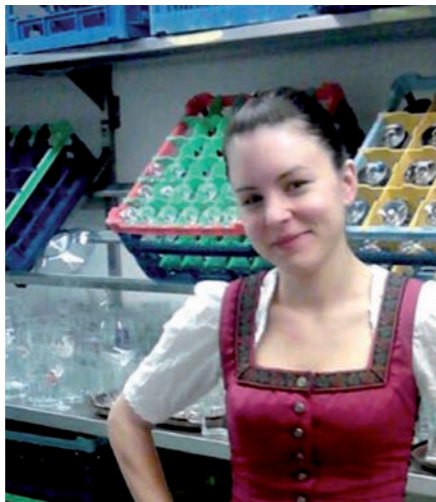
Intézmény neve: Raoul Wallenberg Szakközépiskola és Szakiskola

Koordinátor: Juba-Nagy Ágnes és Száltelegi Szilvia

Honlap: www.r-wallenberg.hu

A budapesti Raoul Wallenberg Szakközépiskola sok tapasztalattal felvértezve, ötödik alkalommal valósított meg közös mobilitási projektet holland partnerével, amelyben 14 fogászati, illetve gyógypedagógiai asszisztens, (gyermek)ápoló szakos tanuló vett részt.

Az intézménylátogatások alkalmával szerzett szakmai élmények mellett számos tapasztalatot szereztek a diákok szakmai gyakorlati munkavégzésük során: a fogászati asszisztensek fogászati rendelőkben, az ápoló tanuló ápolási otthonban, a gyógypedagógiai asszisztensek sérült gyermekeket tanító iskolában, a gyerekápolók kisgyermek napközbeni ellátását biztosító intézményekben tehették próbára tehetőségüket és fejleszthették tudásukat. A betegkel és gyerekekkel folytatott mindennapi kommunikáció során a tanulók nyelvtudása jelentősen gazdagodott.

2

LEONARDO DA VINCI

Projekt címe: Vendéglátás tudásimport – szakács és pincér tanulók szakmai gyakorlata Európa országokban

Intézmény neve: Hansági Ferenc Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Szakiskola és Szakközépiskola

Koordinátor: Jancsikinné Smicskó Klára

Honlap: www.hansagiisk.hu

A szegedi Hansági Ferenc Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Szakiskola és Szakközépiskola 2012-ben nyolc fogadó ország kilenc gyakorlati helyével együttműködve valósította meg 30 pincér és szakács tanuló szakmai gyakorlatát. A gyakornokok Ausztriába, az Egyesült Királyságba, Finnországba, Franciaországba, Németországba, Romániába, Spanyolországba és Svédországba utaztak egy hónapos gyakorlatokra összesen nyolc pedagógus kíséretében.

A gyakornokok új technológiákat ismertek meg, sajátos ételkészítést és új fűszereket használtak, és olyan alapanyagokat (pl. különleges tengeri halakat, puhatestűeket) dolgoztak fel, amelyek itthon ritkán kerülnek terítékre. A diákok személyiségfejlődésében különösen érezhető a külföldi tapasztalatszerzés pozitív hatása: magabiztosab-

3

LEONARDO DA VINCI

Projekt címe: Nature Train: Hands-on training in nature conservation. Enhancing employment prospects for conservations. / Természetvédelmi képzés

Intézmény neve: Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány

Koordinátor: Klein Ákos

Honlap: www.gyongybagoly.hu

A gyömrői Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány 20 természetvédelmi szakember számára szervezett mobilitási programot több csoportban az angol Ambios nonprofit intézményhez. Azzal a céllal tervezték meg a projektet, hogy a természetvédelemben dolgozni vágyó pályakezdő vagy munkanélküli fiatalokat szakmai gyakorlathoz juttassák, és hozzájáruljanak nyelvtudásuk gyarapításához célnyelvi környezetben.

A kinntartózkodás alatt a fiatalok számos angol természetvédelmi szervezetet kerestek fel, rendszeres madárta- ni és botanikai felméréseket végeztek, biokertészetben dolgoztak, biomonitring tevékenységet folytattak. A programokat megelőzte egy elméleti és szakmai nyelvi felkészítés. Hangsúlyt fektettek arra, hogy

LEONARDO DA VINCI

4

Projekt címe: FooDrinks – Quality Food & Drink European training Plan / Minőségi ételek és italok

Intézmény neve: Károly Róbert Főiskola

Koordinátor: Dr. Dinya László

Honlap: www.karolyrobert.hu

A főiskola partnerségi projektjében igen kiterjedt hálózat működött együtt: hét ország különböző típusú szervezetei, egyetemek, kamara, non-profit szervezetek és a gazdasági élet szereplői fogtak össze. Az együttműködő felek országai élelmiszerbiztonsági és minőségügyi szakképzési rendszerét, a képzések során elsajátítható készségeket és kompetenciákat térképezték fel, hogy az így kapott eredményt összevessék a munkaadók elvárásaival. Az eredmény alapján módszertani útmutatóval támogatott mintakurzusokat és teljes tantervet dolgoztak ki angol nyelven.

A projekt a szakképzés minőségének és munkaerő-piaci relevanciájának, versenyképességének növelése érdekében, az elméleti oktatás és a gyakorlat közelítését valósította meg, hangsúlyt fektetve a képzőintézmények és a munka világa képviselőinek együttműködésére.

A partnerek között olyan szoros munkakapcsolat alakult ki, mely lehetővé teszi európai szintű szövetségek megvalósulását, újabb projekttervek kidolgozását és a főiskola kiterjedt nemzetközi kapcsolatrendszerének bővülését. Az intézményben folyó oktatás megújítására (képzési anyagok kialakítására és átvételére) jelentős hatással bírt a nemzetközi munka.

a résztvevők igényeihez illeszkedjen a tervezett munkaprogram, így terítékre került a tőzegmohalápok, a denevérek, a kétéltűek, a kisméltók védelme és az ökotéripa is. A tapasztalatokat az ökológiai gazdaság felállításához szükséges alapküldokumentumok elkészítéséhez használták fel.

A természetvédelmi szakemberek a szakterületükön használható tudást szereztek a madarak meghatározásában, megismerték azok brit élőhelyeit és védelmét. Az állatvilág tanulmányozásán túl olyan különböző ökotéripi technikákat is elsajátítottak, amelyekkel nehéz szociális vagy pszichés helyzetbe került fiataloknak tudnak segíteni.

LEONARDO DA VINCI

5

Projekt címe: Learning for lakes – A European Lakes Management Training Scheme / Tanulás a tavakért: Tógazdálkodás képzés

Intézmény neve: Balatoni Civil Szervezetek Szövetsége

Koordinátor: Székely Erzsébet

Honlap: www.globalnature.org/LearningForLakes

A Balatoni Civil Szervezetek Szövetsége partnerként vett részt a Tanulás a tavakért nemzetközi partnerség munkájában. A projektben 5 európai ország környezetvédelemmel, ezen belül is tógazdálkodással is aktívan foglalkozó szervezetei fogtak össze, hogy nem formális tanulási módszerek segítségével, partnertalálkozók keretében szerezzék fenntartható tógazdálkodással kapcsolatos ismereteket, feltérképezzék a témához kapcsolódó szakképzés, képzés hiányosságait, és e-learning tananyagot készítsenek.

A mobilitási programokban jelentős hangsúlyt kaptak a terepvizsgálatok, a gyakorlati bemutatók és a műhelyfoglalkozások. Minden egyes projekttalálkozó előre meghatározott téma köré szerveződött, a vendéglátó ország olyan helyszínt választott, ahol a tógazdálkodás vizsgálatára a természeti környezetben is lehetőség volt. Így többek között Spanyolországban az Albufera tó, Németországban a Bodeni tó vagy Magyarországon a Balaton biztosított csodálatos helyszínt a tanuláshoz, tapasztalatcseréhez. A projektet érintő témák sokasága, amelyekhez a mobilitásokon végzett tevékenységek eredményeként létrejött e-learning tananyag főbb fejezetei is kapcsolódnak: tavak és vizes területek rehabilitációja; gazdasági fejlesztések, ökoturizmus; helyi közösségek bevonása; tudományos kutatások eredményeinek beépíthetősége a helyi tevékenységbe, halászat és mezőgazdaság.

6 LEONARDO DA VINCI

Projekt címe: Viable ways for career starters to integrate into the world of work / Járható út – Lehetőségek a pályakezdekők munka világába történő beilleszkedésére

Intézmény neve: Békés Megyei Kormányhivatal – Munkaügyi Központ

Koordinátor: Némethné Vidoveyecz Éva

Honlap: <http://bekes.munka.hu/>

A Békés Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja koordinátorként vett részt a partnerségi projektben, melyben angol, német és portugál szervezetekkel működött együtt. Köztük találunk képző, tanácsadó intézményeket és munkaügyi szervezetet, akik valamilyen érintettek és érdekeltek a foglalkoztatás témakörében és a foglalkoztatottság nemzeti, valamint európai szintű növelésében.

A projektötletet abból a – napjainkban kifejezetten releváns és aktuális – alapproblémából merítették, hogy az Európai Unió tagállamainak jelentős részében kisebb-nagyobb úr keletkezett a munkáltatói igények és a pályakezdekők végzettsége, szakképzettsége között. Ezek összhangjának helyreállítása és a szakképzett munkaerőhiány felszámolása érdekében cserélték ki egymással a partnerországok jó gyakorlataikat, alkalmazott módszereiket. A projekt keretében nemzetközi találkozókat szerveztek, a résztvevők tanulmányi látogatásaihoz például értékű szervezeteket, intézményeket kerestek fel, amelyekben a munkaerőpiac és a szakképzés szereplői közötti hatékony kommunikációra és együttműködésre láthatnak kiváló példákat.

Vizsgálták és értékelték a megismert működési mechanizmusokat, legjobb gyakorlatokat, valamint ezek adaptálásának lehetőségeit a partnerországokban, illetve azokat az objektív akadályokat, amelyek felmerülhetnek az adaptálás során. A projekt eredményeképpen egy angol és magyar nyelvű útmutató készült, mely többek között a pályatanácsadók és képzők számára nyújt hasznos információkat.

1 GRUNDTVIG

Az együttműködés a MINE-nal (Mother Centre International Network for Empowerment – Anyaközpontok Nemzetközi Hálózata) közösen valósult meg, amelyhez 2009-ben csatlakozott a magyar szervezet. A projekt keretein belül anyaközpontokat hoztak létre: ezeken a részvételi és aktív önkéntes alapon szerveződő közösségi helyeken helyi édesanyák biztosítanak anyáknak, gyermekeiknek és családjuknak többszintű, átfogó támogatást és különböző, az igényekhez igazodó programokat. A magyarországi partnerek az anyaközpontok hálózatába bekapcsolódva, a régóta működő központok tapasztalataival gazdagodva jelentős fejlődést értek el az önkén-

Projekt címe: Támogató struktúrákat fejlesztő anyaközpontok az aktív önkéntesek bevonására
Intézmény neve: Holdam Önszolgáltató és Ismeretterjesztő Egyesület
Koordinátor: Kishonthy-Kardos Rita
Honlap: www.holdam.hu

tesség, az aktív állampolgárság, az esélyegyenlőség, a családok oktatása és a közösségi tanulás területein. A tapasztalatszerzés másik hozadéka a Holdam Önszolgáltató Egyesület bevallása szerint a kulturális és kommunikációs különbségek ellenére megvalósítható hatékony közös munka képességének elsajátítása volt – ehhez szervesen hozzájárultak a partnertalálkozókon szerzett tapasztalatok. Az egyesület a projekt megvalósítása során rendkívül motiválttá vált, szeretné terjeszteni az eredményeket és folytatni a közös munkát. Hatékony működésüket bizonyítja, hogy a MINE elnökségébe egy magyar tagot is beválasztottak a prágai záró konferencián.

3 GRUNDTVIG

Projekt címe: Prisoners Opportunity to Educate Children by Telling Stories
Intézmény neve: Budapesti Fegyház és Börtön
Koordinátor: Varga Rita
Honlap: www.budapestifegyhaz.hu

A szakemberek számára rendkívül hasznosnak bizonyult a partnerekkel való tapasztalatok megosztása, különös tekintettel az egyes intézetekben alkalmazott oktatási és felvilágosítási technikákra. A fogvatartottak pszichés és kognitív fejlődése egyértelműen megmutatkozott a projekt eredményeiben, a fegyházban dolgozó szakemberek motivációját pedig nagymértékben növelte a fogvatartottakkal kapcsolatban elért siker. Emellett az európai értékeket és mo-

dern képzési módszereket magába tömörítő projekt hozzájárult az intézmény színvonalának jelentős emelkedéséhez az oktatási folyamatok megújulásán keresztül.

Összeállította: FINTÁNE HIDYRÉKA (Comenius), BENKŐ-NAGYADRIENN (Leonardo), TILLY ESZTER (Grundtvig)

2 GRUNDTVIG

Projekt címe: Sing-Song – dialog between past and future
Intézmény neve: A Diósi Szent Gellért Vegyeskar Egyesület
Koordinátor: Szabó Ilona Valéria
Honlap: www.gellertkorus.hu

A Grundtvig tanulási kapcsolatokat projekt felnőttek zenei oktatására, valamint az európai zeneirodalom átfogó megismerésére koncentrált, négy európai országból öt partner részvételével. A projektben a partnerek mindegyike 6-8 tagú kórusral képviseltette magát. A kórusok karmesterei, tanárai a saját országuk zeneszerzőinek kórusművéből választottak egy betanulandó művet, melyet a partnerek saját országában, valamint a közös műhelyek során a többi partnerrel közösen tanultak meg és gyakorolhatták. A fogadó ország kórusának vezetője a partnerek számára két további kórusművet választott ki saját országának egy-egy szerzőjétől, melyet a mobilitások során az énekesek közösen, „projekt-kórusként” tanultak meg, elsajátítva-meg-

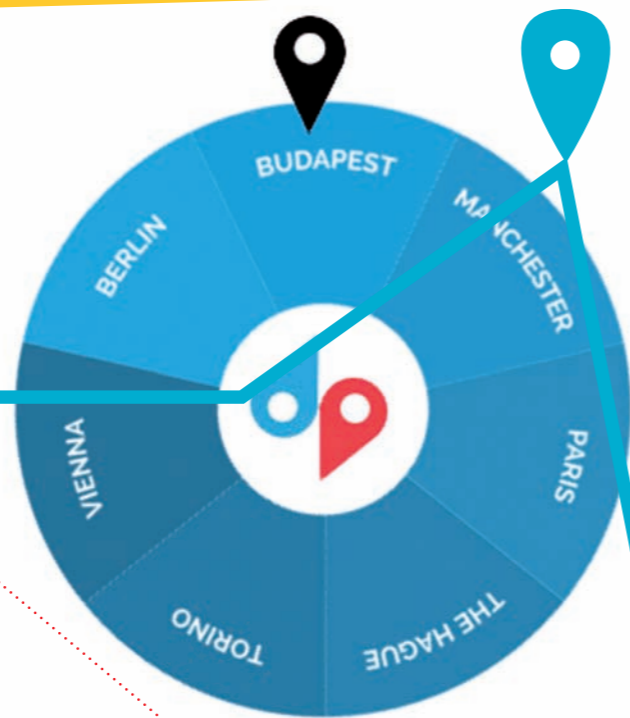
tapasztalva a partnerek szakmai működését és módszereit, valamint megismerve egymás zenekultúráját.

Az öt, egyenként három napos műhely mindegyike egy, a nagyközönség számára nyilvános koncerttel zárult az aktuális fogadó országban; a projektmunka anyagait a résztvevők folyamatosan megosztották egymással. A projekt keretein belül zajló munka nemcsak a partnerek zenei tudásának kiteljesedését, hanem az alapkompenciák (idegennyelv-tudás, szociális kompetenciák) jelentős fejlődését is eredményezte.

Emlékezzünk a... békére!

Hadicszelekmények helyett inkább a békeharcosokat állítja a középpontba a Vitakultúra Egyesület **Fedezd fel a békét Európában!** című multilaterális Grundtvig projektje, amelynek aktualitását többek között az adja, hogy épp száz éve tört ki az első világháború.

SZTEHLO GÁBOR EMLÉKMŰ DEÁK FERENC TÉR
Sztehlo Gábor nevéhez kötődik a finn minta alapján létrehozott népfőiskola megszervezése (1937). A II. világháború alatt üldözötteket mentett, elsősorban gyermekeket, akik számára létrehozta a PAX gyermekotthont, és evangélikus szeretetotthonokat is szervezett.

RAOUL WALLENBERG, BRIT NAGYKÖVETSGÉ EPIJLETE
Wallenberg svéd útlevelel mintegy harmincezer embert mentett meg a deportálásoktól, a biztos haláltól. Állandó életveszélyben dolgozott, végül alig féléves diplomáciai ténykedés után, 1945 januárjának közepén a szovjet hadsereg foglya lett, s útban Debrecen felé nyomtalanul eltűnt.

ÚJ VÁROSHÁZA
Ebben az épületben tartotta ülését a VII. Nemzetközi Békakongresszus 1896. szeptember 18-23. között. A kongresszuson részt vett 150 külföldi, 50 osztrák, valamint 80 magyar küldött, továbbá 10 akadémia, 9 irodalmi békeegyesület. A megjelenetek összesen 800 békeegyesületet képviseltek.

BISCHITZ JOHANNA, AKÁCFA UTCA
Az első nő, akinek Budapesten szobrot állítottak – és még életében. Vagyonos asszonyként egész életében a rászorulókat támogatta. Megalapította az ország első nőegyletét, később népkonyhát indított, ahol 1896-ban már több mint 140 ezer ember étkezett. Ma a VII. kerületi szociális szolgáltatóközpont viseli nevét.

Kit érdekel a béke? – szegezi nekünk a provokatív kérdést az egyesület. Őket igen, és reméljük, rajtuk kívül is minél több embert, akik tematikus városnéző túrák keretében mélyülhetnek el a témában és gondolhatják át viszonyukat a tágra értelmezett békéhez a mindennapjaikban. A projekt eredményeként **Európa 7 nagyvárosában békéséták során lehet felfedezni a városoknak eddig talán ismeretlen arcát**, tereit, amelyek azokhoz a szervezetekhez, eseményekhez és persze személyekhez kötődnek, akik tettek valamit az emberi jogokért, a demokráciáért – mindezt interaktív, párbeszédre ösztönző módszerekkel.

A projektet minden városban egy kutatás előzte meg, azon helyszínekről, személyekről és szervezetekről, amelyek a békekultúra szempontjából érdekesekek. Az így összegyűlt anyag alapján alakult ki az útvonal, ami Budapesten 15 állomást foglal magába. A hét séta nem teljesen ugyanolyan, azt minden, a projektben részt vevő szervezet a saját profiljának, tudásának megfelelően tette interaktívá. Az intézmények váltatták túravezetőket betanítását is, akik az információanyag mellett a szemléletmódot és különböző informális tanulási technikákat is elsajátítanak. Mindezek mellett szüle-

tendőben van egy kiadvány is, ami az összegyűjtött információkat tartalmazza nyomtatott formában.

A séták bejárhatók egyénileg, a honlapon is elérhető térkép alapján okostelefonnal, illetve a március 21-i, a hét városban egyszerre zajló ünnepélyes megnyitó óta csoportosan is, ahol a **sétavezető által alkalmazott interaktív elemek mélyebb megértést tesznek lehetővé**. A 10-12 fős csoportok az útvonal egy részét bejárva különböző játékos módszerekkel ismerik meg a várost, egymást és egy kicsit magukat is.

A hét szervezet mind fontosnak tartja, hogy az emberek ki tudják fejezni magukat, hasznos és produktív életet éljenek. Ez a közös értékrend jó alapot biztosított az együttműködéshez, így nem is volt szükség egységes békekoncepció kialakítására, azon túl, hogy megbeszélést, számukra mit jelent a béke, de bizonyos kereteken belül ez szabadon értelmezhető fogalom maradt.

SOMOGYI BEÁTÁVAL, a Vitakultúra Egyesület munkatársával, a projekt szakmai vezetőjével beszélgettünk.

Az Egyesület már régóta foglalkozik a vitakultúra, a békés egymás mellett élés fejlesztésével. Miért lett fontos, hogy ezt nemzetközi szintre emeljék?

Nehéz lenne rábökni egy pillanatra, hogy igen, ez volt a kiindulópont. A Discover peace in Europe! egy korábbi Grundtvig tanulási kapcsolat projekt hozadéka, amiben egy fiókegyesületünk vett részt. Az osztrák partner, miután már korábban fölterképezte Bécs és összeállított egy részletes kiadványt az ottani béke-helyszínekről, javasolta, hogy valósítsunk meg valami hasonló más olyan európai városokban is, ahol a békekultúra komoly hagyományokkal rendelkezik. A partnerekkel, akik „nagy öregek” a békemozgalomban, korábban nem dolgoztunk együtt, ők a nyitókör pályázata révén kapcsolódtak be.

Itthon is egyre több, színesebb tematikus városnéző séta indul. Miért egy Grundtvig projekt keretében nyúltak a témához, amikor akár piaci alapon is indíthatnák a programot?

A séta egy szolgáltatás, amit mi kifele kínálunk. De minket nem a séta érdekelt, az

inkább csak egy eszköz, egy remek kultúri tanulási forma. Ami nekünk ebben fontos, hogy átadjunk egy értékrendet, érzékeltsük a párbeszéd szükségességét, növeljük a tudatosságot: te egy ember vagy, élsz valahol és ezer szállal kapcsolódsz a környezetedhez, ahol korábban is éltek emberek, akik akár példaként is szolgálhatnak. A sétahoz kapcsolódó Playback színház lényege is ez: mindenkinek van egy története, amiből színházat lehet csinálni, és így tesszük lehetővé, hogy a közönség-közönség tudjon hozzá kapcsolódni. Ez a projektpartnerek például teljesen új volt.

Számomra ennek a szíve-lelke – túl azon, hogy a séta során rengeteg információt kapunk –, az a fajta szemléletmód, képesség, hogy valaki tudjon az emberekkel beszélgetni, meghallgasson másokat. Fel kell készülnünk arra is, hogy ha ennek hatására valakiben elindul valami, akar valamit tenni, tudjunk neki segíteni, tudjuk őt orientálni.

Az egymástól való tanulás, a módszerek cseréje mellett adott-e valami pluszt a projekthez, hogy bár közös értékek mentén, de más kultúrából érkező partnerekkel hozták tető alá?

Igen, a nemzetköziség fontos hozzáadott értéket jelent, hatalmas erőforrás. Nem egyedül vagyunk, hanem meg tudjuk osztani a munkát, meg tudunk beszélni, fel tudunk dolgozni történéseket együtt, és ez nagyon sokat ad. Már az is, hogy kimentünk március 21-én a térre, és tudtuk, hogy a többi hat városban szinte velünk egyszerre a többiek is épp ugyanezt teszik! Egyébként végigjárjuk egymás útvonalait és visszajelzést adunk róla, hogy minél jobb legyenek a séták.

Kapcsolódtak más eseményekhez itthon vagy tervezik, hogy más magyar szervezeteket is bevonnak, akár a világháború kitörésének 100. évfordulójára megemlékezve?

A Budapest100-hoz kapcsolódunk, amiben már korábban is részt vettünk. A centenáriumi megemlékezések tekintetében kicsit óvatosabb lennénk. Mi alapvetően a békéről

szeretnénk beszélni, és nehéz ezt úgy tenni, hogy ne valaminek ellenében fogalmazzuk meg magunkat. Ha valahol a háborúról emlékeznek meg, miközben mi azt gondoljuk, hogy az egy rossz dolog, és sokan épp azért küzdöttek, hogy inkább párbeszéddel oldják meg a konfliktusokat, az nehezen illeszthető össze. Szóval az még nyitott kérdés, hogy hogyan kapcsolódunk.

Projekt neve: Discover Peace in Europe – Fedezd fel a békét Európában!
A projekt időtartama: 2012–2015
Részt vevő városok: Berlin, Bécs, Budapest, Hága, Manchester, Párizs és Torinó.
Honlapjuk: www.discoverpeace.eu
A sétákra jelentkezni a vitakultura@vitakultura.hu e-mail címen lehet.

PLÁNTEK LEA

Európa a polgárokért 2014-2020 – Új időszámítás

EURÓPA A POLGÁROKÉRT 2014-2020

Az Európai Unió Európa a polgárokért programjának célja, hogy igazi kapocs legyen Európa és a polgárok között. A polgárok aktív részvétele Európa közös építésében elengedhetetlenül fontos. A program ennek érdekében támogatja a különböző országok állampolgárainak és szervezeteinek együttműködését, hogy találkozzanak, közösen cselekedjenek és együtt alakítsák ki saját elképzeléseiket egy nemzeteken túlmutató de a sokszínűséget tiszteletben tartó európai környezetről.

1. ág: Európai emlékezet

A 2014-es év prioritásai

- Az I. világháború kitörésének 100. évfordulója
- A berlini fal leomlásának 25. évfordulója
- Az Európai Unió közép-kelet európai bővítésének 10. évfordulója

2. ág: Demokratikus szerepvállalás és állampolgári részvétel

- Testvérvárosi találkozók
- Városok hálózatai
- Civil társadalmi szervezetek által kezdeményezett projektek

A 2014-es év prioritásai

- A 2014-es Európai Parlamenti választásokon való demokratikus részvétel
- Az Európa jövőjéről szóló vita elmélyítése, a polgárok bevonása a helyi demokratikus döntéshozatali folyamatoktól az Európai Unió életében való aktív részvételig.

További információ: www.tka.hu » Pályázatok
» Európa a polgárokért

Új szakaszába lépett az Európai Unió Európa a polgárokért programja és a 2014-2020-as időszak hoz néhány változást. Az egyik legjelentősebb, hogy az eddiginél is fontosabb szerepet kap az európai emlékezet alprogram. Az erre fordított összeg már korábban is folyamatosan növekedett: míg 2007-es évben 1,1 millió eurót osztottak szét a pályázók között, 2013-ban már 2,4 millió euróra emelkedett ez az összeg. 2014-ben, az új programszakasz első évében várhatóan 2,8 euró jut majd ennek az alprogramnak a támogatására. Ez azt jelenti, hogy a program teljes költségvetésének húsz százalékát az európai emlékezet programok kapják meg, ami igen nagy előrelépés az eddigi 4 százalékhoz képest. A hét éves időszak alatt Európa-szerte 322 projektet támogatott a program, összesen 13,4 millió euró értékben (és további 4 millió Euróval járul hozzá 2012-2015 között az Auschwitz Múzeum működéséhez).

Az Európai Bizottság célja, hogy tabuk nélkül lehessen megemlékezni és megvitatni a 20. századi Európa történelmét, egy tolerancián és kölcsönös megértésen alapuló Európát létrehozva a polgárok aktív közreműködésével.

A program elindulásakor a náciizmus és holocaust témája volt fókuszban, amit később kibővítettek a sztálinizmus áldozataira emlékező projektek támogatásával. A 2014-2020-as időszakban tovább bővítik a témaköröket. Ez azt jelenti, hogy a jelenlegi program a modernkori Európa önkényuralmi rendszereinek áldozataira emlékező projekteket is támogatja majd. Célja a megemlékezés, a béke megtartása és egyben a jövő közös építése.

2014 fontos megemlékezéseknek az éve. 100 éve tört ki az első világháború, 25 éve bontották le a berlini falat és 10 év telt el az Európai Unió közép-kelet európai bővítését óta. 2014-ben az Európai Unió Európa a polgárokért programjának Európai Emlékezet alprogramja is ezeket a történelmi fordulópontokat helyezi fókuszba, a nemzeteken átívelő együttműködéseket támogatva.

EURÓPAI EMLÉKEZET

A híres prágai Czernin palota – a jelenlegi cseh Külügyminisztérium – épülete adott otthont április 9. és 11. között az Európa a polgárokért program Európai Emlékezet szimpóziumának, melyet immáron 3. éve rendeztek meg. 30 országból 170 résztvevő gyűlt össze a konferenciára, mely lehetőséget nyújtott arra, hogy találkozzanak mindazon európai intézetek, egyetemek képviselői, melyek fő kutatási területe a 20. századi modern Európa történelme. A konferencia kitűnő alkalomnak bizonyult az Európa a polgárokért program keretében megvalósult európai emlékezet projektek eredményeinek a bemutatására, egymás munkáinak megismerésére.

„A PROGRAMMAL A LEGFŐBB CÉLUNK A SZEMLÉLETFORMÁLÁS”

Interjú **GYŐRI ZSÓFIÁVAL**, a Debreceni Nagytemplomi Református Egyházközség Immanuel Otthon (főpályázó) vezetőjével és Gifló Péterrel, a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhatalmú Nonprofit Kft. (partner) munkatársával, akik a „XX. századi Taigetosz, a fogyatékos emberek holocaustja” című európai emlékezet projektet valósítják meg az Európa a polgárokért program támogatásával.

• *Egy igazán érdekes, de kevésbé ismert témát, a fogyatékos emberek holocaustját választották. Miért?*

Egy munkatársunk – egy autizmussal élő fiatal ember – hallott az Európa a polgárokért programról, és ő találta ki a témát. Magyarországon a mai napig kevés szó esik a fogyatékos emberek holocaustjáról. Mindnyájan tudtuk, hogy ez létezett, de teljesen feldolgozatlan terület volt. Körülbelül tíz éve jelent meg először Magyarországon ez a téma, Kármán Zsófia a DeJure alapítványtól kezdett el foglalkozni vele. Igaz, hogy mi egy kis helyi szervezet vagyunk, de inspirált minket a téma, úgy éreztük, érdemes lenne alaposabban elmélyülni benne. Pillanatnyilag azt tudjuk, hogy Magyarországon fogyatékosok kapcsán nem hurcoltak el embereket a holocaust alatt, de a zsidó származású emberek közül voltak fogyatékosok. Nekünk a programmal a legfőbb célunk a szemléletformálás. Törté-

nelmi tény, hogy a fogyatékos emberek holocaustja nem a 40-es években kezdődött, hanem jóval korábban, a harmincas években gyökeret vert az eugenika gondolata és tudományá is fejlődött, melynek lényege annak kutatása volt, hogyan fejlődhetne ki egy tökéletesebb génállományú emberiség, a gyenge génállományú nyal rendelkezők félreállításával, szaporodásának meggátolásával. Sajnos nem is ért véget a második világháborúval és nem is korlátozódott a német megszállás területeire. Kevesen tudnak róla, hogy a fejlett nyugati, jóléti országokban és az USA-ban még a hetvenes, helyenként a nyolcvanas években is működött a fogyatékos emberek kényszersterilizációja. És ha nem is ugyanilyen súlyú, de mindenképp ebbe a sorba sorolhatók azok a társadalmi folyamatok, melyeknek eredményeképp a fogyatékos emberek nagy része ma Magyarországon méltatlan körülmények között, magánszférára nélkül, emberi méltóságának tiszteletben tartása nélkül éli mindennapjait nagy, elavult épületű intézményekben. Ezek kitagolása egyébként megkezdődött, de nagyon lassan halad. Szintén ide sorolnám azt a folyamatot, melynek során az iskolarendszerben szegregálódnak a fogyatékos gyermekek, mert nem tud elég befogadó lenni a teljesítménykényszer nyomása alatt működő iskolarendszer.

• *Mik az eddigi tapasztalatok a projekt megvalósításában?*

Nagyon pozitívak a tapasztalataink, nagy nyitottságot találunk mind a szakmán, mind az egyházon belül (a projektgazda is egy egyházi szervezet), valamint a Holocaust Emlékközponttal is együttműködünk. Azt tapasztaljuk, hogy komoly érdeklődés van a téma iránt, magas szintű szakmai konferenciákat sikerült eddig szerveznünk, olyan kérdéseket feszegetünk, amik eddig nem igazán voltak a felszínen.

• *Mit jelent az, hogy a konferenciák mellett a művészet is fontos eleme a projektnek?*

Két olyan eleme van a programnak, ami a művészethez kapcsolódik, a művészet nyelvén igyekszik a témát megfogni. Egy vándorkiállítás tervezünk, ahol a fogyatékos személyek holocaustja a téma, továbbá készülünk egy emlékhely kialakítására is. A készülő művészeti alkotásokban a fogyatékosokkal szembeni attitűdöt vizsgálják a művészek, aminek felelhetetlen része a holocaust. Reményeink szerint a vándorkiállítás a debreceni Modemben indul majd el útjára.

VELÉNYI RÉKA

FELSŐOKTATÁS NEMZETKÖZI FEJLESZTÉSÉÉRT DÍJ

A Tempus Közalapítvány 2014. áprilisában pályázati felhívást tett közzé Felsőoktatás nemzetközi fejlesztéséért díjra, melyre 2014. június 28-ig lehet(ett) pályázni.

A Campus Hungary program keretében (a TÁMOP-4.2.4.B/1-11/1-2012-0001 és TÁMOP-4.2.4.B/2-11/1-2012-0001 projektek támogatásával) a nemzetköziesedés, nemzetközi láthatóság növelése, a versenyképesség, a felsőoktatás minőség- és szolgáltatásfejlesztésének elősegítése érdekében 2012 és 2014 között az alábbi témákban szerveztünk képzéseket:

1. Felsőoktatási EU angol
2. Interkulturális képzés
3. Honlap fejlesztési ismeretek
4. Felsőoktatási nemzetközi marketing
5. Felsőoktatási esélyegyenlőségi mobilitási angol
6. Újszerű oktatási módszerek

A képzéseken mintegy 800-an vettek részt.

A díj célja a Tempus Közalapítvány által szervezett, a Campus Hungary program keretében megvalósult képzések

- résztvevőinek ösztönzése arra, hogy a képzés tananyaga és a szakmai műhelymunkán elhangzott ismeretek, módszerek, esettanulmányok alapján hasznosítsák a tananyagban szereplő ötleteket, javaslatokat az intézményük számára;
- résztvevői által megvalósított jó gyakorlatok szélesebb körben is megismerhetővé és alkalmazhatóvá váljanak, így hozzájárulva a magyar felsőoktatás nemzetközi versenyképességének javításához és szolgáltatásfejlesztéséhez.

A beérkezett pályaművek díjazásáról, illetve a díjazottak köréről a Tempus Közalapítvány felsőoktatási tanácsadó bizottságának bírálatára és ajánlása alapján a Tempus Közalapítvány kuratóriuma hozott döntést 2014 nyarán. A díjátadóra és a jó gyakorlatok bemutatására ősszel kerül sor.

www.tka.hu » Campus Hungary

SZOCIÁLIS ALAPÚ TÁMOGATÁS ERASMUS+ FELSŐOKTATÁSI HALLGATÓI MOBILITÁSBAN RÉSzt VEVŐK RÉSZÉRE

Az elmúlt években egyre inkább előtérbe került európai szinten a mobilitás szociális dimenziójának kérdése. Egy néhány éve az Erasmus hallgatók szociális háttéréről készült felmérés rámutatott arra a mind európai, mind hazai szinten megfigyelhető jelenségre, hogy a gazdaságilag hátrányos helyzetű hallgatók nem pályáznak, nem mernek pályázni, mivel kevés esélyt látnak egy külföldi mobilitás megvalósítására. Az Európai Bizottság támogatásával működő EUROSTUDENT felsőoktatás-kutatási program 2014-es kutatási jelentése is arra a megállapításra jutott, hogy azon hallgatók, akik nem terveznek külföldi mobilitást, a plusz pénzügyi terheket látják az egyik fő gátló tényezőnek.

Ennek ellenére ez idáig sajnos nem volt szociális alapú kiegészítő támogatás az Erasmus programban. Magyarország részéről a Tempus Közalapítvány benyújtotta állásfoglalását az Európai Bizottság felé, miszerint az Erasmus+ program keretében a kiutazó hallgatók egy szűkebb köre számára szociális alapon havi 100 euró kiegészítő támogatást szeretne nyújtani a 2014/15-ös tanévtől kezdve. Előzetes számítások szerint a szociális alapú kiegészítő támogatás a külföldi résztanulmányokra utazó hallgatók körülbelül 10-15%-át fogja érinteni.

A kidolgozott koncepció alapján a hallgatók a felsőoktatási intézményhez nyújtják be igényüket. A támogatásról decentralizált, intézményi szinten születik döntés figyelembe véve azt, hogy a hallgató az intézménybe való jelentkezés során hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű hallgatóként kapott-e többletpontokat, részesült-e Bursa Hungarica Tanulmányi Ösztöndíjban, rendszeres, vagy rendkívüli szociális ösztöndíjban, tagja-e Roma Szakkollégiumnak, volt-e a HÖÖK Mentorprogram kedvezményezett hallgatója, illetve volt-e „Út a felsőoktatásba – Út a diplomához” pályázat kedvezményezett hallgatója.

Bízunk abban, hogy a kiegészítő támogatás lehetőséget nyújt majd arra, hogy a szociálisan hátrányos helyzetű hallgatók is minél nagyobb számban bekapcsolódhassanak az Erasmus+ programba, részvételi arányuk a kiutazók között a jelenleginél magasabb legyen.

KOÓS-HEROLD ZSUZSA

ÚJ PÁLYÁZATI LEHETŐSÉG: EGT ALAP ÖSZTÖNDÍJ PROGRAM

2014 tavaszától a **közoktatásban, felsőoktatásban, valamint szakképzésben érintett intézmények pályázhatnak** oktatási együttműködések megvalósítására norvég, izlandi vagy liechtensteini partnerekkel. Az ösztöndíjprogram célja, hogy a donor országok támogatásával megvalósuló hosszú távú együttműködések és tapasztalatcserék révén hozzájáruljon a gazdasági és társadalmi különbségek csökkentéséhez, valamint erősítse hazánk nemzetközi részvételét az oktatás területén.

Az EGT Alap, amely új forrást jelent a magyar oktatás számára, mintegy 3 milliárd euró keretösszegeből biztosítja a hallgatók, a tanárok/oktatók és a munkatársak mobilitását. Az ösztöndíjprogram várhatóan legalább 250 hallgatói mobilitás, 370 oktatói és személyzeti mobilitás, valamint 22 projekt alapú együttműködés megvalósulásához járul hozzá Magyarországra és a donor országok, Norvégia, Izland, Liechtenstein intézményei között.

Összesen négy akcióra lehet pályázatot benyújtani:

- Előkészítő látogatások (pályázattípus keretösszege: 52 562 euró): rövid látogatások egy-egy lehetséges partnerintézményhez, melyek célja egy további együttműködés kialakítása.
- Felsőoktatási mobilitási pályázatok (pályázattípus keretösszege: 1 500 000 euró): egyéni mobilitási lehetőségek hallgatók, oktatók és az intézmény munkatársai számára.
 - Hallgatók által megpályázható tevékenységek: tanulmányi célú mobilitás, külföldi szakmai gyakorlat, részvétel nyári egyetemen
 - Oktatók és munkatársak által megpályázható tevékenységek rövid távú oktatói mobilitás; konferencián, szemináriumokon, szakmai műhelyeken, képzéseken való részvétel; intézménylátogatás.
- Személyzeti/oktatói mobilitás egyéb nem felsőoktatási, oktatási/képzési intézmények számára (pályázattípus keretössze-

ge: 300 000 euró): egyéni mobilitási lehetőségek tanárok és munkatársak számára. A következő tevékenységek valósíthatóak meg: rövid távú tanári mobilitás; konferencián, szemináriumokon, szakmai műhelyeken, képzéseken való részvétel; intézménylátogatás.

- Felsőoktatási intézményközi együttműködési projektek (pályázattípus keretösszege: 1 300 000 euró): projektípusú együttműködések. Intenzív programokat, melyek rövid, tömbösített, multidiszciplináris kurzusokat takarnak; partnersegeket, azaz közös gondolkodáson alapuló, oktatásfejlesztő együttműködések, valamint felsőoktatási intézmények és vállalatok közötti együttműködések lehet megvalósítani.

Bővebb információ a pályázatokról és az aktuális határidőkről a www.tka.hu, valamint www.egतालap.hu oldalakon érhető el.

UGRÓSDY-BEREGI BETTINA

JÁTSSZ VELÜNK: GYŰJTS VIRTUÁLIS ÖSZTÖNDÍJAS TAPASZTALATOKAT ÉS JÓ PONTOKAT A LEENDŐ KARRIEREDHEZ!

Számtalan lehetőséget rejtenek az egyetemi évek vagy épp egy karrier kezdete. Aki szeretné mindezt átlátni és saját igényeihez, élethelyzetéhez igazítani, most játszi könnyedséggel juthat információhoz. Az Erasmus+ és az Europass közös játékában az Erasmus ösztöndíjakkal, szakmai gyakorlati lehetőségekkel és az Europass dokumentumokkal úgy lehet behatóbban megismerkedni, hogy közben még jól is szórakozunk.

A játék megtalálható a www.europass.hu honlapon vagy az Europass Magyarország Facebook oldalán. Lájkolni ér!

www.facebook.com » Europass Magyarország » Játék

Külföldi tanárasszisztens fogadása

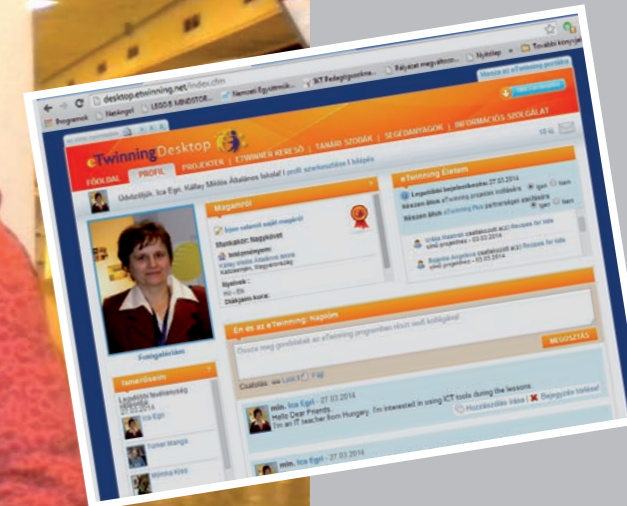
A Comenius tanárasszisztensi programhoz hasonlóan az Erasmus+ programban is lesz lehetőségük a hazai közoktatási intézményeknek tanárasszisztensek fogadására, de ennek módja nagyban különbözik majd a korábban megszokottól.

A legnagyobb változás, hogy a leendő tanárok már nem a nemzeti irodájuknál, hanem saját képzőintézményeiknél tudnak jelentkezni a gyakorlatra, ugyanúgy, ahogy az Erasmus szakmai gyakorlatos hallgatók eddig is tették. A tanárasszisztensi tevékenység céljából érkező hallgatók Erasmus+ szakmai gyakorlati ösztöndíjjal vehetnek részt tanítási gyakorlaton. A fogadó intézményeknek a jövőben nem kell pályázatot benyújtani, hanem közvetlenül a külföldi tanár szakos hallgató fogja felvenni a kapcsolatot az iskolával, és kölcsönös megfelelés esetén velük tudnak megállapodni az együttműködésről.

A Tempus Közalapítvány egy online jelentkezési felület létrehozásával szeretné támogatni a magyar közoktatási intézményeket abban, hogy a fogadási szándékuk minél szélesebb körben ismert legyen a külföldi hallgatók körében. Az online felületen beküldött adatokat honlapunkon közzé tesszük, valamint Európa többi nemzeti irodáinak segítségével eljuttatjuk a külföldi tanár szakos hallgatóknak. Amennyiben tehát szakmai gyakorlatos hallgatót szeretne fogadni tanítási gyakorlatra, csak egy online űrlapot kell kitölteni, melyben részletesen kifejtheti a szakmai gyakorlatra várt külföldi hallgató profilját (nyelvtudás, feladatok, időtartam), a cég szakmai elvárásait és a szakmai gyakorlattal kapcsolatos tudnivalókat.

Az űrlap elérési útvonalát és további információt a Tempus Közalapítvány Erasmus+ felsőoktatási oldalán talál:
www.tka.hu » Pályázatok » Erasmus+ » Felsőoktatás » Mobilitási projektek / Felsőoktatási hallgatók szakmai gyakorlati mobilitása

SZILÁGYI RÓBERT

„Az eTwinningnek köszönhetem, hogy bekapcsolódtam az európai vérkeringésbe”

Az Erasmus+ program indításával új perspektívák nyíltak meg a pályázók előtt, azonban ezzel párhuzamosan bizonyos lehetőségek meg is szűntek, mint például az előkészítő látogatás vagy a Comenius-Grundtvig kurzuskatalógus. Ezen hiányok orvoslásában segítségünkre lehet az eTwinning program, ami jelenleg is számos szolgáltatást nyújt az európai közoktatási intézményeknek.

Az Európai Bizottság 2005-ben indította el az eTwinning programot, melyet kezdetektől az Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., az Emberi Erőforrások Minisztériumának háttérintézménye működtet.

A program célja, hogy a részt vevő országok közoktatási intézményei nemzetközi, interkulturális környezetben, IKT eszközök se-

gítségével közösen dolgozzanak ki projekteket szabadon választott témakörökben. Európa-szerte mintegy 200 ezer tanár és 100 ezer intézmény regisztrált már az eTwinningbe. Magyarországról több mint ezer intézmény és nagyjából kétezer tanár vesz részt a programban.

Hazánkban kilenc nagykövet segíti az érdeklődők munkáját. Ők olyan gyakorló pedagógusok, akik jártasak projektek megvalósításában és nemzetközi intézményi együttműködések koordinálásában. Mindezt a tapasztalatot, valamint a programmal kapcsolatos információkat osztják meg ebben a tanévben is régiójukban.

Az eTwinning gyakorlati bemutatására az észak-alföldi régió nagykövetét, Egri Józsefnét kértük fel, aki 7 éve ismerkedett meg a programmal, és azóta is számos projektben vett részt diákjaival.

További információ az eTwinninggel kapcsolatban:
<http://www.etwinning.net>
eTwinning nagykövetek elérhetőségei:
http://hirmagazin.sulinet.hu/hu/etwinning/bemutakoznak_az_etwinning_nagykovetek_

• Kik lehetnek tagjai az eTwinningnek?

Az eTwinninghez csatlakozhatnak óvodák, általános és középiskolák és pedagógusai. Egy elindított projekt munkafelületére meghívhatjuk a diákokat vagy akár a szülőket is. Az eTwinningben az Európai Unió tagországain kívül még Törökország, Izland, Macedónia és Norvégia közoktatási intézményei vehetnek részt. Tavaly március óta az eTwinning Plusz keretein belül ukrainai, tunéziai, moldvai, grúzai, örményországi és azerbajdzsáni pedagógusokkal is partneriségre léphetünk.

• Mire lehet használni ezt az online felületet?

Az eTwinning felületén történő regisztráció után számos lehetőség közül válogathatunk.

- Ha csak új ötletekre szeretnék szert tenni, akkor a projektötletek között nézelődhetek a Projekt Galériában:
http://www.etwinning.net/hu/pub/collaborate/project_gallery.cfm
- Ha projektet szeretnék indítani, akkor regisztráció és belépés után hirdetést adhatok fel vagy a már feladott hirdetések révén kereshetek partnert magamnak:
<http://desktop.etwinning.net/index.cfm>
- Ha szakmai beszélgetésre vágyom, csatlakozhatok meglévő Tanári Szobákhoz, ahol bekapcsolódhatok az ott folyó szakmai beszélgetésekbe. Ha olyan témában vagyok kíváncsi európai pedagógusok véleményére, amit még nem találtam meg az eddigi témák között, akkor én magam is indíthatok ilyen Tanári Szobát.
- Ha szakmailag szeretnék fejlődni, akkor online kurzusokat kereshetek, és díjmentesen részt vehetek rajtuk. A kurzus befejezése után igazolást kapok annak elvégzéséről:
<http://learninglab.etwinning.net/web/guest/learning-events>

- Az online kurzusokon kívül 30, illetve 50 órás hazai díjmentes akkreditált eTwinning képzéseken vehetek részt, ahol elsajátíthatom a projekt munka fortélyait és az eTwinning felület használatát. Részt vehetek továbbá a hazai, nemzeti szolgáltatópont által szervezett külföldi szakmai műhelymunkákon, illetve partnerek előtti szemináriumokon.
- Ön mire használta már az eTwinning nyújtotta lehetőségeket?

Sok éve vagyok eTwinning tag, és nagyjából 5 éve vagyok eTwinning nagykövet. Én az eTwinningnek köszönhetem, hogy bekapcsolódtam az európai vérkeringésbe, és több száz közvetlen nemzetközi projektpartner mondhatok magaménak. Segítségével tanultam meg projekteket tervezni, kivitelezni és értékelni az ott folyó munkát. Az eTwinning segítségével sikerült négy Comenius iskolai együttműködési projekthez partnert találni és sikeresen megvalósítani az együttműködéseket. Az online felületen tartjuk a kapcsolatot a partneriskolák diákjaival és pedagógusaival. Szülőket is meghívunk a projektbe, ahol megtekinthetik, hogy gyermekeik milyen tevékenységben vesznek részt. Az idei évben az új Erasmus+ programban mindössze 1 hét alatt sikerült partnert találnom egy ifjúsági projekthez és mobilitási projektekhez egyaránt.

• Milyen előnyeit látja az eTwinningnek a diákok szempontjából?

Kiváló motiváló erő tanítványaim számára egy-egy projektben dolgozni, a diákok szívesen vesznek részt benne. Nagyon sok webes és offline számítógépes programot megismernek, amiket a projektmunkához használunk. Gyakorolják az idegen nyelvet, kiváló-

an alkalmazzák az online kommunikációs eszközöket, megtanulnak csoportban dolgozni. A projektmunka során megtanulják a „netikett” szabályait, mert tudják, hogy a chatszobát bármikor meglátogathatom én is, és nyomon követhetem az ott folyó beszélgetéseket.

• Mint eTwinning nagykövet, hogyan tudja segíteni az érdeklődőket?

Nagykövetként a legfontosabb feladatom, hogy segítséget nyújtsak mindazoknak, akik nemzetközi projekteket szeretnének indítani vagy meglévő projektekhez csatlakoznának az eTwinning keretein belül. Az érdeklődőknek személyesen is szívesen segítek akár a regisztrációban, akár a partnerkeresésben vagy a projektötlet kidolgozásában. Aki igényli, annak nyomon követem a projektje előrehaladását, tanácsokkal látom el, hogyan tudja összehangolni a munkát a diákjaival, és hogyan tudja dokumentálni a projektben folyó tevékenységeket. Több iskolának segítettem a Comenius programon és már az Erasmus+ keretein belül is partnerintézményt keresni. Bátorítom a kiemelkedő projekteket, hogy pályázzanak a Minősített eTwinning Projekt címre, és mérettessék meg magukat a hazai és nemzetközi eTwinning versenyen. Munkám során képzésekről és nemzetközi konferenciákról is tájékoztatom a régióban lévő eTwinning tagokat.

HORVÁTH KATALIN

Comenius és Grundtvig hatástanulmány a továbbképzések résztvevőinek visszajelzései alapján

A tanulmány célja az volt, hogy a nyertes pályázók véleményének tükrében vizsgálja meg a Comenius és a Grundtvig szakmai továbbképzés pályázattípusok megvalósítását. A négy fő vizsgált terület a jelentkezés háttere, az eredmények disszeminációja, a továbbképzés hozadéka és fenntarthatósága volt. Az adatokat egy online kérdőív segítségével gyűjtöttük, melyet összesen 183 válaszadó (Comenius: 165, Grundtvig: 18) töltött ki névtelenül. A válaszadók a Comenius esetében négy időszakot (2012, 2011, 2010, 2010 előtt), a Grundtvig pályázattípusnál pedig hármat (2012, 2011, 2010 előtt) fedtek le. A Comenius pályázók fele egyszer vett részt tanártovábbképzésen, de a 2-3-nál többszöri alkalomra is volt példa. A Grundtvig résztvevők 82 százaléka egyszeri élményről adott számot, esetükben nem volt olyan válaszadó, aki 3-nál többször nyert volna lehetőséget külföldi továbbképzésre.

A Comenius pályázók jelentkezésének két fő oka a szakmai és nyelvi fejlődés volt, emellett nagy hangsúly került még a kapcsolatépítésre és arra, hogy más kultúrákat ismerjenek meg. 21 fő pályázott a külföldi kurzus miatt, és 14-en voltak a 165 válaszadó közül, akik konkrétan a kiválasztott tanártovábbképzés miatt jelentkeztek. A Grundtvig pályázattípusnál hasonló arányokat találtunk. A megcélzott kurzus kiválasztásakor mindkét pályázattípusnál leginkább a jelentkezők igényei alapozták meg a döntést, de ezek nagyrészt egybeesnek a küldő intézmény céljaival, amelyeket szempontnak is tekintettek a választásnál.

A disszeminációt a jelentkezők nagy többsége már a képzés kiválasztása előtt vagy a támogatás megítélése után átgondolta, és a terveket nagyrészt meg is valósította. A legtöbb résztvevő megismert a képzésen olyan jó példákat, melyeket felhasználásra és átadásra érdemesnek ítélt meg. A tanultak napi gyakorlatban történő alkalmazásának számos formáját sorolták fel a válaszokban. A disszemináció fő célcsoportjai az azonos területen dolgozó kollégák és a tanulók voltak. Az eredmények tükrében az látszik, hogy célszerű lenne a további intézményen belüli célcsoportok felé is jobban nyitni, valamint az intézményen kívüli, akár regionális vagy országos terjesztésre nagyobb figyelmet fordítani. A képzésen megismert kollégákkal való kapcsolattartásra a válaszadók szintén több példát hoztak, de látható, hogy a további személyes együttműködések igen korlátozott számúak.

A továbbképzés hozadéka mind a Comenius, mind a Grundtvig vonatkozásában összhangban voltak az elvárt eredményekkel, melyek kiegészültek további eredményekkel, főként a pályázók személyes fejlődése terén. A számos pozitívum mellett a válaszadók nagy többsége negatívumot nem tapasztalt és minden szükséges segítséget megkapott az eredmények hatékony terjesztéséhez. A fenntarthatóság tekintetében elmondható, hogy a pályázók válasza a kérdést csupán egy-két aspektusból vizsgálták meg, összetett és egységes megfogalmazást keveset találtunk. Az is látható, hogy többen nem az oktatás szemszögéből közelítették meg a kérdést. Mindezek alapján megállapítható, hogy az oktatással kapcsolatos fenntarthatóságra feltétlenül érdemes további figyelmet fordítani a pályázati folyamatban.

ÖVEGES ENIKŐ

nyelvoktatási / köznevelési szakértő, oktatáskutató

MEGDUPLÁZÓDOTT AZ EUROPASS ÖNÉLETRAJZ FELHASZNÁLÓINAK SZÁMA

Hogyan látják az Europass önéletrajzot a HR-esek? Interjúnk a 29. oldalon.

Több mint 770 ezer magyar Europass önéletrajzot töltöttek ki 2013-ban – csaknem kétszer annyit, mint az előző évben. A februárban megjelent, legfrissebb Europass statisztikákat bemutató infografika szerint legszívesebben az idegen nyelvet beszélő pályakezdekők használják. Többségük magyarul töltötte ki az önéletrajzot, tehát nagy valószínűséggel Magyarországon szeretne elhelyezkedni.

Az óriási népszerűség egyik oka, hogy az önéletrajz egy évvel korábban megújult: letisztultabb, átláthatóbb formát kapott, amellyel, hogy sokkal inkább személyre szabható lett. Nem igaz tehát, hogy az önéletrajzsablon használatával sablonossá válna a pályázatunk, ugyanakkor az egységes forma könnyen áttekinthetővé teszi az önéletrajzokat.

A pályázati anyag összeállítását a felhasználóbarát online kitöltő program is egyszerűbbé teszi, az elkészült dokumentumot pedig bármikor újra lehet szerkeszteni vagy módosítani a webes felületen.

Év elejétől új felületen, a www.facebook.com/EuropassMagyarország oldalon is elérhetőek önéletrajzírással, álláskereséssel kapcsolatos hírek, érdekességek.

Új: motivációs levél az Europass portfólióban

Az eddig hat dokumentumot magába foglaló Europass portfólió 2014-ben is tovább bővül. A tavasz nagy újjátása a motivációs levél megjelenése, amelyre – a Nemzeti Europass Központhoz érkező megkeresések alapján – jelentős igény mutatkozik. Az új Europass dokumentum leginkább a felhasználóbarát online kitöltő-felülettel nyújt segítséget az álláskeresőknek, akik így a levél felépítéséhez, főbb formai és tartalmi elemeihez kapnak támogatást.

www.europass.hu

EUROPASS önéletrajz statisztikák

HONLAP LÁTOGATÓK SZÁMA AZ EU-BAN*

2005: 1,2 millió

2013: 20,9 millió

Új

Megjelent az Európai Készség Útlevelel

Minden dokumentum egy helyen

Az Europass önéletrajz a legnépszerűbb dokumentum, amit az EU valaha is létrehozott.

EUROPASS ÖNÉLETRAJZ LETÖLTÉSEK*

2005: 116 ezer

2013: 10 millió

Új

Megújult CV formátum

első lépés az álommunkához

* Az adatokat a CEDEFOP szolgáltatta

MAGADRA ISMERSZ?

MAGYARUL TÖLTÖTTEM KI

56% magyarul tölti ki

ÉN IS LÁTOGATOM A MAGYAR HONLAPOT

2013-ban 424 ezer látogató

PÁLYAKEZDŐ VAGYOK

57,2% pályakezdő vagy maximum pár éves szakmai gyakorlatra van

28 ÉVES VAGYOK

80,5% max. 35 éves

IDEGEN NYELVET BESZÉLEK

55% legalább 1 idegen nyelvet beszél

OKTÓBERBEN TÖLTÖTTEM KI

15,3% októberben töltötte ki a cv-t

KERESS MINKET A FACEBOOKON IS!
Facebook.com/EuropassMagyarország

Víziók a tanulás jövőjéről

Megjelent az új ALMA A FÁN interjúkötet

Alma a fán
2010–2014

A gyermek „megéri az iskolára, mint alma a fán” – a Tempus Közalapítvány interjúkötet sorozatának címadó hasonlata egyik kedves beszélgetőtársunktól, Vekerdy Tamástól származik. A kötetek interjú által megteremtett párbeszéd közzététel formájában járják körül az oktatás világának aktuális kérdéseit, azzal a céllal, hogy a tanítás, a felnövekvő generációk nevelése, de leginkább a tanulás iránt elkötelezett szakmabeliek és laikusok tájékozódását segítse.

A hagyományokat folytatva idén tavasszal Alma a fán – A tanulás jövője címmel jelent meg új interjúkötetünk, amelyben beszélgetőtársaink, az oktatás világának különböző szereplőiként arra is vállalkoztak, hogy választ adjanak egy sokunkat érintő, érdeklő kérdésre is:

MILYEN LESZ A TANULÁS 5-10 ÉV MÚLVA?

Halász Gábor

A kérdés teljesen másképp hangozna, ha úgy szólna, hogy milyen lesz az Egyesült Államokban, Hongkongban vagy az Egyesült Királyságban, vagy éppen Magyarországon.

Ha globálisan kell válaszolnom, és nem csak egy régióra leszűkítve, akkor azt mondanám, hogy tíz év múlva nagyobbak lesznek a különbségek az egyes országok között, lesznek olyanok, ahol fölgyorsul a fejlődés, mások esetében viszont növekedni fog a szakadék a többi országgal szemben. Minden országnak azt a kérdést kell föltenni magának, hogy hol akar elhelyezkedni ebben a versenyben: a vesztesek vagy a nyertesek oldalán. Azok oldalán, ahol energiák szabadulnak fel, vagy azok oldalán, amelyek ezeket az energiákat nem is engedik megjelenni? Ez tulajdonképpen a valódi nagy kérdés, amire választ kereshetünk.

Z. Karvalics László

Van néhány olyan elem, amely már a mostani folyamatokba kódolva is megjelenik, úgy vélem, ez ügyben történik majd előrelépés. Ilyen például a gamifikáció, vagyis hogy bizonyos standard tudásátadási folyamatokhoz teremünk olyan keretet, amely játékos, játékszerűvé teszi a tanulást. Maga a játék bármilyen életkorban természetes közeg. Az ipari korszak iskolája diabolizálta az örömet, a játékot, az érzelmeket, mert nem illett a világképébe, de az információs társadalom iskolájának tudnia kell ezt kezelni.

Másik meghatározó tényező lehet, hogy nyolc-tíz év múlva a mai informatikai univerzum gyökeresen meg fog változni. Egy hihetetlen méretű új óriásrendszer formálódik. Ez a mostaninál sokkal tudatosabb, sokkal jobban megkonstruált pedagógiai folyamatot, és egy sokkal jobban megtervezett tanulási és eszközkönyvet igényel.

Hiszek abban is, hogy tíz-tizenöt év múlva a világon már sok millió gyerek termel kis tudományt úgy, hogy mindenki egyidejűleg hozzájárul a tudományos értéktérítéshez a maga tudásával, apró feladatok megoldásával, ezzel felszakítva az ipari korszakba merevedett tudomány szükségtelessé vált határait.

Knausz Imre

A pesszimista jövőképem szerint még inkább háttérbe szorul a hagyományos műveltség, az iskola a praktikus ismeretek erőteljesebb átadásában fog hatékonyan működni. Ebből következően erősödni fog az attitűd, hogy csak engedjük a dolgokat történni, de a mi érteket nem akarjuk tudni és megválaszolni.

A tanulás jövőjével kapcsolatban én iskolapárti vagyok – félek egy iskola nélküli világtól. Az iskola presztízsének és jelentőségének csökkenése valószínűleg a műveltség és a hagyomány visszaszorulását is jelenti, más szavakkal a kultúra folyamatossága sérül így. Márpedig sok jel mutat arra, hogy az iskola már kevésbé kell a társadalomnak.

Másrészt a jövő iskolája akkor jár el helyesen, ha belátja, hogy nem elsősorban az információ átadása a feladata, hanem az információk keresésének segítése, az adatok elemzéséhez szükséges szellemi eszközök kézbeadása, az információk kritikus és hatékony felhasználásának, az ellenőrzés képességének átadása. A hagyományos műveltség itt nélkülözhetetlen, mivel segítségével a gondolkodás olyan mintáira támaszkodhatunk, amelyek évezredek tapasztalatain alapulnak.

Galambos Rita

Vágyaimban tíz év múlva olyan iskola lesz, ahol öröm a tanulás, ahol az számít, hogy a diák miben tehetséges, és milyen irányokba szeretne, tudna továbbfejlődni. Ahová jó járni, mert fejlesztik a személyiséget, ahol kinyílik a világ, és ahol megvalósul a közösségi tanulás sok formája.

Nagyon szeretném, ha a pedagógusok olyan eszköztárral és szemlélettel rendelkeznének, hogy nem minősítsenek rossznak minden olyan gyereket, aki valamilyen irányban eltér az átlagtól. Hogy ebből mi fog megvalósulni? Tíz év múlva a tanulás a problémamegoldásról, a kreatív gondolkodásról, az információk rendszerezéséről és feldolgozásáról fog szólni, és nem tantárgyakról és tankönyvekről. Azokra már nem lesz szükség, mert számos eszköz fog rendelkezésre állni az adatok és információk felkutatására. Mindez

Az Alma a fán A tanulás jövője c. kötet interjúi:

- HALÁSZ GÁBOR: A jövő oktatási trendjei
- Z. KARVALICS LÁSZLÓ: Tanulás az információs társadalomban
- KNAUSZ IMRE: A tanulás társadalmi kontextusa
- GALAMBOS RITA: Közösségi utak a tanulásban
- NAHALKA ISTVÁN: Konstruktív tanulásmélt, tanulási eredmények mérése
- RAPOS NÓRA: Adaptív iskola, adaptív pedagógia
- NAGY MARIANN: Az iskola nyitott világa
- PRIEVARA TIBOR: 21. századi tanár

Alma a fán Párbeszéd a kompetenciafejlesztésről (2010)

Beszélgetőtársaink: Kádárné Fülöp Judit, Falus Iván, Ütőné Visi Judit, Lannert Judit, Benyeczóné Juhász Katalin, Móri Árpádné, Vekerdy Tamás

Alma a fán Fókuszban a tanulás támogatása (2012)

Beszélgetőtársaink: Mesterházi Zsuzsa, Morvai Edit, Vass Vilmos, Kotschy Beáta, Ollé János, Falus Iván, Vekerdy Tamás, Kereksztal-beszélgetés: Királyhelyi Zsuzsanna, Lannert Judit, Mayer Ágnes, Pataky Krisztina, Winkler Márta

Az Alma a fán sorozat kiadványai
letölthetők a www.tka.hu weboldalunk
Könyvtárából.

Nagy Mariann

viszont csak jól felkészült, megbecsült és elismert pedagógusokkal fog sikerülni, akik tudnak és akarnak lépést tartani a fejlődéssel, és akik maguk is hajlandóak és képesek az állandó megújulásra.

Nahalka István

Véleményem szerint ki fog teljesedni az a csendes forradalom, ami ma a pedagógia világát jellemzi, vagyis nagymértékben átalakul az iskolák tevékenysége. Tényleg tudnak majd koncentrálni az egész életen át tartó tanulásra, tényleg ki tudják szélesíteni a tanulást szolgáló tevékenységrendszer, valóban meghonosodnak az iskolában azok a módszerek, amelyek erre alkalmasak, másképpen fognak gondolkodni a pedagógusok magáról a tanulási folyamatról. Egyre inkább elfogadottá válik majd a konstruktivista pedagógia. Nagy szerepet fog kapni az önálló tanulás, részben az infokommunikációs technikák és a digitális pedagógia térnyerése okán. Úgy vélem, hogy tíz év múlva a világban a tanulás meglehetősen más lesz, de részben már ma is más, mint tíz évvel ezelőtt volt.

Rapos Nóra

Az iskolai jövőkutatásoknak van egy olyan forgatókönyve, amely szerint az iskola elveszítette azt a funkcióját, hogy a tudás egyetlen birtokosa, ehelyett számtalan új funkciója kellene, hogy legyen. Az iskola egyik ilyen fontos szerepe, hogy a globalizált világban sokszor elbizonytalanodó, elmagányosodó személyeknek képes legyen egy olyan közösségi teret nyújtani, amelyben megtalálhatják a közösségi tanulásnak és a tudáskonstruálásnak a szociális területeit. A jövőben lehet, hogy ez formálisan nem is egy iskola lesz, hanem egy olyan tér, ahol a tanulásnak és a tanulás minden szereplőjének helye van, amely az egyén tanulásában és sokféleségében, egyéni tanulási utak biztosításában gondolkodik.

Ahhoz, hogy a tanulásról alkotott jövőkép pozitív legyen, úgy vélem, az iskoláknak nyitniuk kell, mert különben a hagyományos úton járva nem fogják tudni tartani a lépést a fejlődéssel, az információk, az egyre újabb kutatási eredmények feldolgozásával.

Az, hogy mindezekből mit tudunk a tanulásba, az iskola világába visszaforgatni, azt elsősorban a hasznosulás mértéke fogja eldönteni, és az, hogy ezekre az iskola mennyire lesz nyitott, hogy a tanár mennyiben tud belehelyezkedni a tanulás-szervező szerepbe, mennyiben tudja segíteni, koordinálni az információk közötti eligazodást. Az átalakulás elkerülhetetlen: a hagyományos keretek lazulni fognak, sokkal nagyobb jelentősége lesz a távoktatásnak, így az iskoláknak – ha mindezt túl akarják élni – sokkal több energiát kell fordítani az emberi kapcsolatokat építésére.

Prievara Tibor

Úgy gondolom, hogy az osztályterem fizikai valósága megmarad, de a keretek lazulni fognak, pontosabban lazulniuk kellene. Már csak egy lépés az, hogy például egy betegség miatt hiányzó diák Skype-on kapcsolódjon be az órába, vagy hogy egy virtuális osztályterem hozzunk létre. Minél megbízhatóbban működnek ezek az eszközök, annál szívesebben használják majd a tanárok őket.

Nagyon fontos lesz a tanulásban, ahogy az ember megpróbálja digitálisan fölépíteni az életét, ellenőrizni és felügyelni a digitális lábnyomát, hogy önmagát kereshetővé, és megfelelő információkkal elérhetővé tegye. Nagyon fontos, hogy ennek tudatos tervezéséről minél hamarabb essen szó az iskolában, hiszen a digitális portfóliónk, vagyis minden, amit magunkról közzéteszünk egyre inkább meghatározó lesz a mindennapi életünkben és a munkaerőpiacon is.

Összeállította: B. TIER NOÉMI

KÉPZÉSI AJÁNLÓ

Tempus Képzőközpont | képzési naptár | 2014. őszi félév

A Tempus Közalapítvány folyamatosan zajló csoportos képzései mellett a következő, nyílt képzési időpontokra várjuk egyéni résztvevők jelentkezését:

EU-angol szaknyelvi képzés	2014. augusztus
Angolul az EU-ban képzés	2014. augusztus
Projektmenedzsment lépésről lépésre képzés	2014. augusztus-október
Kisgyermekkorai angol nyelvoktatás képzés – alapozió szint	2014. november
Hatékony kommunikáció – prezentáció képzés	csoportos megbízás esetén elérhető

A szakértő válaszol...

– KAMILLA, SHERLOCK ÉS AZ ÖRDÖG ÜGYVÉDJE: KOCKÁZATELEMZÉS

A kockázatelemzés során tulajdonképpen az ördög ügyvédjét kell játszani, azaz jobb meggyőződésünk ellenére ízekre kell szednünk csodálatos, lelkesítő projektterveket, és számba vennünk mindazokat a lehetőségeket, ahol balul sült el a dolog. A ve-

szélyforrásokat komolyan kell venni, a következményeket végig kell gondolni. Némi hasonló mentalitással, mint Kamilla kisasszony, a morcos, mindentől féltő kárbeccslő a varázslatos Égig érő fűben: a macska kórokozókat terjeszthet; hiába süt a nap,

előbb-utóbb úgyis beborul, sőt, jégeső is jöhet, stb. (Aztán a kockázatelemzés végzetével vegyük elő újra optimista énjünket, különben nehéz lesz végigvinni, amit eltervezünk.)

A pályázatírás, projekttervezés stresszes munka, a projektvégrehajtás, projektmenedzsment ügyintézés. Ez mindenképpen így van, viszont jelentősen csökkenthetjük a projektvégrehajtás, projektmenedzsment során jelentkező feszültséget gondos, előrelátó tervezéssel. Ennek egyik legfontosabb része a kockázatelemzés.

A KOCKÁZATELEMZÉS ALAPVETŐ RÉSZEI:

- a kockázatok azonosítása,
- a kockázat bekövetkezése esetén a hatás leírása,
- a kockázat hatásának és valószínűségének értékelése (ezt rendszerint valamilyen számszerűsített skála segítségével tesszük meg),
- a kockázatkezelés módjának kidolgozása (kockázatcsökkentő/prevenziós, illetve – a kockázat bekövetkezése esetén – kármentő/korrekciós intézkedések, tevékenységek).

Attól függően, hogy a kockázat a projektet végrehajtó szervezetben, konzorciumon belül vagy azon kívül jelentkezik, beszélhetünk belső vagy külső kockázatokról.

A kockázatelemzés első változatát rögtön a projektötlet kitalálása után készítsük el, majd rendszeresen vizsgáljuk felül, egészítsük ki a tervezés során. Ez azért fontos, mert bármikor találhatunk új, gyilkos kockázatot, azaz nagy valószínűséggel bekövetkező, és a projektre

PÉLDA A GYILKOS KOCKÁZATRA

Ilyen lehet pl. egy iskolai integrációs projekt esetén az, ha nagy valószínűséggel nem tudjuk megszerezni a többségi szülők támogatását az integrációhoz, és nem tudunk olyan tevékenységet kitalálni, amivel a kockázatot jelentősen csökkenthetjük (nem tudjuk őket meggyőzni, miért lenne jobb a gyerekeknek integrált iskolába járni).

MI KELL A JÓ KOCKÁZATELEMZÉSHEZ?

- Legyünk őszinték és realisták! A pályázat bírálót akár be is lehet csapni, magunkat viszont ne csapjuk be, mert azzal csak a saját életünket keserítjük meg. Semmiképpen ne tudjuk le „kötelező körként”, semmitmondó, biztonságosnak tűnő általánosságokkal a kockázatelemzést. Nagyon hasznos lesz a végrehajtás során, ha a problémás helyzetekre már előre felkészülünk: egyrészt nem esünk pánikba, másrészt rendelkezünk kidolgozott intézkedésekkel.

végzetes hatással bíró veszélyt, amely ellehetetleníti a projektünk megvalósítását.

A kockázatelemzésre is igaz, hogy „több szem többet lát”: minél többen végzünk, annál jobb lesz az eredménye. Ezért célszerű közösen, műhelymunka keretében elkészíteni a kockázatelemzést, vagy ha erre nincs lehetőség, akkor kör e-mailben bekérni a kollégák (és a vezetők!) kiegészítéseit, véleményét.

- Pörgessük le gondolatban filmszerűen a projekt történéseit, eseményeit (ha úgy tetszik: lelki szemeink előtt peregjen le a projekt filmje)! Igen, az összes eseményt. Ne sajnáljuk erre az időt. Sok esetben egy projekt megtervezése több időt kellene, hogy igénybe vegyen, mint a projekt végrehajtása (mégiscsak pénz fogunk rá költeni, legtöbb esetben elég sokat). Sherlock Holmes-i aggyal persze ez gyorsabban megy (menne), amit különösen látványosan mutatnak be a mai filmes és tévés adaptációk. Ne keseredjünk el, ez a képesség gyakorlattal jól fejleszhető. Azért fontos, hogy képszerűen pörgessük le az eseményeket, mert ez új dimenziót ad a projekt szöveges leírásához, és így könnyebben észrevehetjük a hibalehetőségeket.

A kockázatelemzés eredményét többnyire táblázatos formában összegezzük, amelyhez a pályázati kiírások sokszor meg is adják azt a táblázatot, amit ki kell töltenünk.

Egy minta a kockázatelemzési táblázatra:

Kockázat	A. Valószínűség (1-7, 1 – kis valószínűség, 7 – majdnem biztos bekövetkezés)	B. Hatás leírása	C. Kockázat hatásának értékelése (1-7, 1 – nagyon kis hatású, 7 – a projekt egészét veszélyeztető)	D. Kockázati érték (A°C)	E. Kockázatcsökkentő/kezelő intézkedések
Belső kockázatok					
Külső kockázatok					

A kockázatkezelő intézkedések klasszikus példája kültéri rendezvények esetén az esőnap. A kockázatcsökkentés gyakori módja a választási ciklusokon átívelő projektek esetén valamennyi politikai erő támogatásának megnyerése (az egyébként politikamentes projekthez) személyes egyeztetések során, illetve a lehető legnagyobb nyilvánosság biztosítása (riport a helyi tévében stb.). A kockázatkezelés esetében mindenképpen olyan intézkedésekben, tevékenységekben gondolkodjunk, amelyek lehetőleg nem igényelnek plusz forrást, illetve a költségvetésen belüli átcsoportosítással megoldhatók, ha felmerül a probléma.

Minél több projektet valósítunk meg, annál nagyobb lesz a gyakorlatunk a kockázatkezelésben: ez a sikeres projektmenedzser egyik legfőbb értéke.

A SZERZŐRŐL:

KELLERMANN ÉVA

Eredeti végzettségét tekintve középiskolai tanár, de bő másfél évtizede európai uniós pályázatok kiírásával, megírásával, program- és projektszintű menedzsmentjével foglalkozik. Tapasztalatait elsősorban a humán szektorban szerezte, szakterületei a pályázat- és projektmenedzsmenten belül az oktatás-képzés, a szociális terület, a foglalkoztatás és a fogyasztóügy. 2004 óta a pályázati és projektmenedzsment tanácsadás mellett elsősorban trénerként dolgozik, a Tempus Közalapítvány vezető trénera és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem óraadója.

A Tempus Közalapítvány képzései TIZENNEGY ÉV KÉPZÉSI EREDMÉNYEIT

Jelenlegi képzési ajánlatunk

Hatékony kommunikáció – prezentáció | Kisgyermekkorai angol nyelvoktatás – kezdő szint | EU-angol szaknyelvi képzés

Projektmenedzsment lépésről lépésre | Kisgyermekkorai angol nyelvoktatás – haladó szint | Angolul az EU-ban képzés pedagógusoknak

Képzéseinkről ezen a linken tájékozódhat: <http://www.tp.hu> - Képzések menüpont | kepzes@tp.hu +36-1-237-1300/120-as mellék

Ha ön is szeretné elsajátítani a projekttervezés, pályázatkészítés és projektvégrehajtás fortélyait, jelentkezzen 2014. augusztus végén induló képzésünkre!

További információt a kurzusról és a jelentkezési lapot a Tempus Közalapítvány honlapján a **Képzések** menüpontban találhat!

KÉRDÉSE VAN?

Forduljon a képzés koordinátorához az alábbi elérhetőségeken: kepzes@tp.hu
06-1-237-1300/120
Várjuk jelentkezését!

Miért hasznos az EU-angol szaknyelvi képzés? – egy képzési résztvevő tapasztalatai

Előtte – utána: avagy mit mond a képzésről egy olyan résztvevő, aki elvégezte már a tanfolyamot?

TAPASZTALATAIRÓL KÉRDEZTÜK **NAGY NÓRA** BUDAPESTI NYELVTANÁRT.

ELŐTTE

Milyen tapasztalataid vannak az EU-angol szaknyelvel, az uniós működésével, intézményrendszerével kapcsolatban?

Az Európai Unióval, működésével, intézményrendszerével, valamint a rá vonatkozó aktualitásokkal önszorgalomból kezdtem el foglalkozni 2013 nyarán. Terveim közt szerepel, hogy jelentkezem az EU fordítói gyakorlati programjára, ehhez azonban rengeteg ismeretet kell még elsajátítanom, és természetesen nyelvileg is fejlődnöm kell.

Ha a versenyvizsgákon nem jutok tovább, akkor is úgy gondolom, hogy ezek az uniós ismeretek ma már nélkülözhetetlenek egy hazáját és társadalmát ismerni és érteni akaró ember számára. Ezért mindenképpen fontosnak tartom, hogy részt vegyek ezen a képzésen, és azokon is – amennyiben módomban áll –, melyek ezután következnek. Megvásároltam Trebits Anna és Fischer Márta *Using English in EU contexts* című könyvét is, és egy spanyol nyelvű nemzetközi kapcsolatokról szóló könyvet is tanulmányozok jelenleg. Tehát az alapkérféjezésekkel már nagyjából mindkét nyelven tisztában vagyok, de számos dolog van még, amit meg kell tanulnom. Erre pedig ez a képzés fog lehetőséget biztosítani.

Ön is szeretné jobban átlátni az EU működését? Szeretné elsajátítani a munkájához szükséges szakszavakat, fordulatokat? Szeretne magabiztosabban kommunikálni hivatalos helyzetekben? Elege van már a fölösleges stresszből, ami a megfelelő szakmai nyelvtudás hiányából adódik?

Most itt az alkalom, hogy Ön is trenírozza magát.

Csatlakozzon a 2014 augusztusában induló EU-angol szaknyelvi képzéshez, amelyen uniós berkekben harcedzett trénerok adják át Önnek a tudásukat.

További információt a kurzusról és a jelentkezési lapot a Tempus Közalapítvány honlapján a Képzések menüpontban találhat >> EU-angol szaknyelvi képzés indul 2014. augusztus 25-én!

UTÁNA

Mire lehet használni az EU-angol szaknyelvi képzésen szerzett tudást? Mi az, amit ez a képzés nyújtott a számodra?

Az Európai Unióról, felépítéséről és működéséről sajátítottam el a legtöbb hasznos ismeretet, és nagyon fontosnak tartottam azt is, hogy a legtöbb esetben párhuzamokat vontunk Magyarország, illetve az uniós működése között. Az angol szaknyelvi ismeretek is rendkívül hasznosak voltak, különösen azért, mert nemcsak angol–magyar megfelelőket kellett bemagolni, hanem dolgoztunk is a kifejezésekkel, amelyek konkrét szövegekben és egyéb játékos feladatokban is viszszaakadtak.

A tanfolyam során mi jelentett számodra kihívást?

Az EU működésének felépítése, elsősorban az *intergovernmental–supranational* mint kétoldalú folyamat átlátása. Emellett az EU költségvetés megértése, valamint a különböző dokumentumtípusok (*regulation, decision, stb.*) megkülönböztetése is kihívásnak bizonyult (melyiket mikor adják ki, ki adja ki, stb.).

A mindennapjaiban hogyan tudod a képzésen tanultakat hasznosítani?

El tudom helyezni magamat, a munkahelyemet, a családomat Magyarországon belül és egyúttal az Európai Unióban, emellett nyelvtanárként a tanítványaimnak is hasznos ismeretekkel szolgálhatok. Sokat segítenek a képzésen tanultak a napi hírek értelmezésekor is: sokkal jobban „belelátok” a hírek, újságcímek mögötti eseményekbe, folyamatokba. Emellett a hétköznapi ügyintézésben is segítséget jelentenek azok az EU-s szakmai ismeretek, amelyekkel itt találkoztam.

Megújul a Tempus Közalapítvány honlapja

Haladva a korrall, a Tempus Közalapítvány 2014 nyarától megújult honlappal igyekszik kiszolgálni a felhasználók igényeit. A sok technikai újdonság mellett tartalmilag is egy alapos ráncfelvarrással kerül sor a közeljövőben. Az újdonságokról röviden:

- Pályázataink között célcsoport és téma szerint könnyen kereshetnek.
- Az egyes célcsoportok (hallgatók, tanárok vagy oktatási szakemberek, hogy csak néhányat említsünk) összegyűjtve, strukturáltan juthatnak hozzá az őket érintő információkhoz.
- Tudástár címen egy új modul kerül kialakításra, ahol jó gyakorlatokon, módszertani adatbázisokon, disszeminációs ötleteken keresztül mutatjuk be a pályázatok eredményeit hazai és nemzetközi kontextusban.
- Egy új felületet szentelünk a nemzetköziesítés szerepének bemutatására, főként a felsőoktatásra vonatkozóan, de természetesen a szakképzést és köznevelést sem kihagyva.
- Az új honlap reszponzív programozása lehetővé teszi, hogy bármilyen eszközről nézve – legyen az asztali számítógép, laptop, tablet vagy akár mobiltelefon – a megjelenítés felhasználóbarát és jól olvasható lesz.
- És még sok minden más..., de ez legyen már meglepetés!

Az új honlapunk előreláthatólag 2014. június közepétől lesz elérhető a már jól ismert WWW.TKA.HU címen.

Tempus Közalapítvány elérhetőségei:

www.tka.hu

A TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY évtizedes szakmai múlttal rendelkező, dinamikus és munkavégzésében igényes, kiemelten közhasznú szervezet, amelynek célja az európai értékek és célok képviselete és közvetítése az oktatás és képzés területén, valamint a magyar oktatási és képzési rendszer megismertetése és érdekeinek képviselete nemzetközi környezetben.

Kiemelt feladatunknak tekintjük, hogy a magyar oktatási és képzési szektort és az emberi erőforrásokat hozzásegítsük az európai integráció által kínált lehetőségek hatékony és eredményes kiaknázásához, hazai és nemzetközi pályázati programok koordinálásával, képzések kidolgozásával és megvalósításával, valamint szakértői segítségnyújtással. Kiemelt célunk a helyzetünkben adódó speciális tudás és szemléletmód széles körű és egyben strukturált terjesztése. Közalapítványunk elkötelezett mindazon hazai és külföldi szervezetekkel, szakértőkkel való együttműködés iránt, akik a céljaink megvalósításában partnereink lehetnek.

Munkatársaink szakmai felkészültsége, nemzetközi tapasztalatai biztosítják feladataink magas színvonalú ellátását. Partnereink igényeit szem előtt tartva törekszünk az általunk végzett feladatok koherenciájának és szinergiájának megteremtésére.

Szervezeti kultúránk alapértékei a megbízhatóság, objektivitás, átláthatóság, az esélyegyenlőség és egyenlő hozzáférés biztosítása.